

ELABORAT
O PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA PROJEKAT
„FUNKCIONISANJE AUTO SERVISA, NA DIJELU KATASTARSKE PARCELE
BROJ 505 KO NEDAKUSI, U ZAHVATU PROSTORNO URBANISTIČKOG PLANA
OPŠTINE BIJELO POLJE I IZMJENA I DOPUNA PUP-A“, NOSIOCA PROJEKTA
„AUTO REFINISH“D.O.O. BIJELO POLJE

Bijelo Polje, jun 2024 .godine

NAZIV: ELABORAT O PROCJENI UTICAJA NA
ŽIVOTNU SREDINU ZA PROJEKAT
„FUNKCIONISANJE AUTO SERVISA, NA DIJELU
KATASTARSKE PARCELE BROJ 505 KO NEDAKUSI, U
ZAHVATU PROSTORNO URBANISTIČKOG PLANA
OPŠTINE BIJELO POLJE I IZMJENA I DOPUNA PUP-A“,
NOSIOCA PROJEKTA „AUTO REFINISH“ D.O.O. BIJELO
POLJE

NOSILAC POSLA: EKO –CENTAR d.o.o. Nikšić- Preduzeće za
inženjering i upravljanje životnom sredinom

OBRADIVAČI: Prof.dr Vladimir Pajković, dipl.ing.mašinstva

Duško Jelić , dipl. ing.geologije

mr Olivera Miljanić, dipl.ing.zaštite bilja

Mira Stanić, dipl.biolog

Na osnovu Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu (Sl. list RCG, br. 75/18) donosim

RJEŠENJE

O formiranju multidisciplinarnog tima za izradu ELABORATA O PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA PROJEKAT „FUNKCIONISANJE AUTO SERVISA, NA DIJELU KATASTARSKE PARCELE BROJ 505 KO NEDAKUSI, U ZAHVATU PROSTORNO URBANISTIČKOG PLANA OPŠTINE BIJELO POLJE I IZMJENA I DOPUNA PUP-A“, NOSIOCA PROJEKTA „AUTO REFINISH“ D.O.O. BIJELO POLJE

- Prof. dr. Vladimir Pačković, dipl.ing.mašinstva
- Duško Jelić, dipl. ing. geologije
- mr. Olivera Miljanić, dipl.ing. zaštite bilja
- Mira Stanić, dipl.biolog

Multidisciplinarni tim se prilikom izrade Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu mora pridržavati Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu (Sl.list Crne Gore 75/18), i drugih zakonskih i podzakonskih propisa koji regulišu ovu oblast.

Članovi Multidisciplinarnog tima ispunjavaju uslove propisane Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu (Sl. list RCG, br.75/18).

U skladu sa Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG“, br. 75/18), prema članu 19. izradom elaborata koordinira mr Olivera Miljanić, dipl.ing.

Direktor,

mr. Olivera Miljanić, dipl.ing.

Olivera Miljanić

PROJEKTNI ZADATAK

Rješenjem, Sekretarijata za ruralni i održivi razvoj, Opštine Bijelo Polje, Up/br. 09/4-322/24-49/61 od 25.04.2024. godine, utvrđuje se da je za projekat „FUNKCIONISANJE AUTO SERVISA, NA DIJELU KATASTARSKE PARCELE BROJ 505 KO NEDAKUSI, U ZAHVATU PROSTORNO URBANISTIČKOG PLANA OPŠTINE BIJELO POLJE I IZMJENA I DOPUNA PUP-A“, NOSIOCA PROJEKTA „AUTO REFINISH“D.O.O. BIJELO POLJE, **potrebna izrada elaborata procjene uticaja na životnu sredinu.**

Rješenjem se nalaže nosiocu projekta „AUTO REFINISH“D.O.O. BIJELO POLJE, da izradi ELABORAT O PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA PROJEKAT „FUNKCIONISANJE AUTO SERVISA, NA DIJELU KATASTARSKE PARCELE BROJ 505 KO NEDAKUSI, U ZAHVATU PROSTORNO URBANISTIČKOG PLANA OPŠTINE BIJELO POLJE I IZMJENA I DOPUNA PUP-A.“

U cilju sprovođenja Rješenja Sekretarijata za ruralni i održivi razvoj, Opštine Bijelo Polje i kompletiranja dokumentacije, neophodno je uraditi Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu. Elaborat mora biti urađen u skladu sa Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu (Sl. list CG, br. 75/18), Pravilnikom o bližoj sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu (Sl.list RCG broj 19/19) i drugim zakonskim i podzakonskim propisima koji regulišu ovu oblast.

INVESTITOR

„AUTO REFINISH“D.O.O. BIJELO POLJE

SAFET MUŠOVIĆ

SADRŽAJ

1.0.OPŠTE INFORMACIJE	9
1.1.Podaci o nosiocu projekta	9
1.2. Glavni podaci o projektu	9
1.3. Podaci o organizaciji i licima koja su učestvovala u izradi elaborata	10
2.0. OPIS LOKACIJE	23
2.1. Kopija plana katastarskih parcela na kojima se planira izvođenje projekta, sa ucrtanim rasporedom objekata za koje se sprovodi postupak procjene uticaje	27
2.2. Podaci o potrebnoj površini zemljišta u m ² , za vrijeme izgradnje	28
2.3. Prikaz pedoloških, geomorfoloških, geoloških i hidrogeoloških i seizmoloških karakteristika terena	28
2.4. Podaci o izvoru vodosnabdijevanja	34
2.5. Prikaz klimatskih karakteristika, sa odgovarajućim meteorološkim pokazateljima	35
2.6. Podaci o relativnoj zastupljenosti, dostupnosti i regenerativnom kapacitetu prirodnih resursa	37
2.7. Prikaz apsorpcionog kapaciteta prirodne sredine	38
2.8. Opis flore i faune, zaštićenih prirodnih dobara, rijetkih i ugroženih divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa	38
2.9. Pregled osnovnih karakteristika pejzaža	41
2.10. Pregled zaštićenih objekata i dobara kulturno-istorijske baštine	42
2.11. Podaci o naseljenosti, koncentraciji stanovništva i demografskim karakteristikama u odnosu na planirani projekat	43
12. Podaci o postojećim privrednim i stambenim objektima, kao i o objektima infrastrukture	44
3.0. OPIS PROJEKTA	45
3.1. Opis fizičkih karakteristika cijelog projekta	45
3.2. Opis prethodnih/pripremnih radova za izvođenje projekta	45
3.3. Opis glavnih karakteristika funkcionisanja projekta postupaka proizvodnje (energetska potražnja i korišćenje energije, priroda i količine korišćenih materijala, prirodni resursi uključujući vodu, zemljište, tlo i biodiverzitet)	45
3.4. Detaljan opis planiranog proizvodnog procesa i tokova proizvodnje, počev od ulaznih sirovina do finalnog proizvoda	46
3.5. Prikaz vrste i količine potrebne energije i energenata, vode, sirovina i drugog potrošnog materijala koji se koristi za potrebe tehnološkog procesa sa posebnim osvrtom na količine i karakteristike opasnih materija	54

3.6. Prikaz procjene vrste i količine: očekivanih otpadnih materija i emisija koje mogu izazvati zagađivanje vode, vazduha, tla i podzemnog sloja zemljišta, buku, vibracije, svjetlost, toplotu, zračenje (jonizujuća i nejonizujuća), proizvedenog otpada tokom izgradnje i funkcionisanja projekta	54
3.7. Prikaz tehnologije tretiranja (prerada, reciklaža, odlaganje i sl.) svih vrsta otpadnih materija.....	56
3.8. Prikaz tehnologije tretiranja (prerada, reciklaža, odlaganje i sl.) svih vrsta otpadnih materija.....	56
4.0. IZVJEŠTAJ O POSTOJEĆEM STANJU SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE ...	58
5.0. PRIKAZ ALTERNATIVNIH RJEŠENJA	72
5.1. Lokacija	72
5.2. Uticaji na segmente životne sredine i zdravlje ljudi.....	72
5.3. Proizvodni procesi ili tehnologija	72
5.4. Metod rada u toku izvođenja i funkcionisanja projekta	72
5.5. Planovi lokacija.....	72
5.6. Vrsta i izbor materijala za izvođenje projekta	73
5.7. Vremenski raspored za izvođenje i prestanak funkcionisanja projekta	73
5.8. Datum početka i završetka izvođenja radova	73
5.9. Veličina lokacije ili objekta	73
5.10. Obim proizvodnje	73
5.11. Kontrola zagađenja	73
5.12. Uređenje odlaganja otpada uključujući reciklažu, ponovno korišćenje i konačno odlaganje	73
5.13. Uređenje pristupa i saobraćajnih puteva	74
5.14. Odgovornost i proceduru za upravljanje životnom sredinom	74
5.15. Obuka	74
5.16. Monitoring.....	74
5.17. Planovi za vanredne situacije.....	74
5.18. Uklanjanje projekta i dovođenje lokacije u prvobitno stanje.....	74
6.0. OPIS SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE	75
6.1. Stanovništvo (naseljenost i koncentracija)	75
6.2. Zdravlje ljudi	75
6.3. Biodiverzitet (flora i fauna), podaci o rijetkim i zaštićenim vrstama	75
6.4. Zemljište (zauzimanje/korišćenje zemljišta, kvalitet zemljišta, geološke i	79
6.5. Tlo.....	79

6.6. Voda (hidromorfološke promjene, količina i kvalitet vodnih resursa sa posebnim osvrtom na ispušte otpadnih voda).....	80
6.7. Vazduh (kvalitet vazduha)	80
6.8. Klima (emisija gasova sa efektom staklene bašte, uticajima bitnim za adaptaciju)	80
6.9. Materijalna dobra i postojeći objekti	80
6.10. Kulturno nasleđe - nepokretna kulturna dobra, uključujući arhitektonske i arheološke aspekte	80
6.11. Predio i topografija	80
6.12. Izgrađenost prostora lokacije i njene okoline	80
7.0. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU	81
7.1. Kvalitet vazduha	81
7.2. Kvalitet voda.....	81
7.3. Zemljište	81
7.4. Lokalno stanovništvo	82
7.5. Ekosistem i geologija.....	83
7.6. Namjena i korišćenje površina	83
7.7. Komunalna infrastruktura	83
7.8. Zaštićena prirodna i kulturna dobra i njihova okolina, karakteristike pejzaža i sl.	84
7.9. Kumulativni uticaj sa uticajima drugih postojećih i/ili odobrenih projekata	84
7.10. Akcidentne situacije.....	84
8.0. OPIS MJERA PREDVIĐENIH U CILJU SPRJEČAVANJA, SMANJENJA ILI OTKLANJANJA ZNAČAJNOG ŠTETNOG UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ...	85
8.1. Mjere predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima i rokovi za njihovo sprovođenje.....	85
8.2. Mjere koje će se preduzeti u slučaju udesa (akcidenta)	85
8.3. Planovi i tehnička rješenja zaštite životne sredine (recikaza, tretman, dispozicija otpadnih materija, rekultivacija, sanacija i drugo...)	88
8.4. Druge mjere koje mogu uticati na sprječavanje ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu	90
9.0. PROGRAM PRAĆENJA STANJA ŽIVOTNE SREDINE.....	92
10.0. NETEHNČKI REZIME INFORMACIJA	94
11.0. PODACI O MOGUĆIM TEŠKOĆAMA	98
12.0 REZULTATI SPROVEDENIH POSTUPAKA UTICAJA PLANIRANOG PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU	99

13.0. DODATNE INFORMACIJE	101
14.0. IZVORI PODATAKA.....	102
PRILOG ELABORATA.....	104

1.0.OPŠTE INFORMACIJE

1.1.Podaci o nosiocu projekta

NOSILAC PROJEKTA: „AUTO REFINISH“ D.O.O. BIJELO POLJE

REGISTARSKI BROJ: 5-0892653/001

MATIČNI BROJ: 03265862

ŠIFRA DJELATNOSTI: 4520 ODRŽAVANJE I POPRAVKA MOTORNIH VOZILA

ODGOVORNO LICE: SAFET MUŠOVIĆ

ADRESA: NEDAKUSI B.B.; BIJELO POLJE

KONTAKT OSOBA: SAFET MUŠOVIĆ

BROJ TELEFONA: 068 496 805

E-MAIL: mirela.musovic2020@gmail.com

1.2. Glavni podaci o projektu

NAZIV PROJEKTA: „FUNKCIONISANJE AUTO SERVISA, NA DIJELU KATASTARSKE PARCELE BROJ 505 KO NEDAKUSI, OPŠTINA BIJELO POLJE I IZMJENA I DOPUNA PUP-A“, , NOSIOCA PROJEKTA „AUTO REFINISH“D.O.O. BIJELO POLJE

LOKACIJA: DIO KATASTARSKE PARCELE BROJ 505 KO NEDAKUSI, OPŠTINA BIJELO POLJE

ADRESA: NEDAKUSI B.B, BIJELO POLJE

1.3. Podaci o organizaciji i licima koja su učestvovala u izradi elaborata

Republika Crna Gora

POTVRDA O REGISTRACIJI DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Registarski broj 5 - 0477931 / 001

Centralni registar Privrednog suda u Podgorici ovim potvrđuje da je

**"EKO-CENTAR" DRUŠTVO ZA INŽENJERING I UPRAVLJANJE
ŽIVOTNOM SREDINOM D.O.O. - NIKŠIĆ**

registrovan-a dana 23.06.2008 u 11:00 sati, u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima (Sl. list RCG br.6/02), kao DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Izdato u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici, dan: 05.08.2008

CRPS
CENTRALNI REGISTAR
Privrednog suda u Podgorici

Podaci o registraciji društva

Registarski broj: **5 - 0477931 / 001**

Datum registracije: 23.06.2008 Datum isteka registracije: 23.06.2009
Sjedište uprave društva: VUKA KARADKŽIĆA BB NIKŠIĆ
Adresa za prijem službene pošte: VUKA KARADKŽIĆA BB NIKŠIĆ
Šifra djelatnosti: 74203 Inženjering
Datum donošenja osnivačkog akta 20.06.2008
Datum donošenja Statuta: 20.06.2008

Lica u društvu:

Svojstvo:	Osnivač
Ovlašćenje:	do visine osnivačkog uloga
Ime i prezime:	<u>OLIVERA MILJANIĆ</u>
Adresa:	<u>MILA KILIBARDE BR. 7 NIKŠIĆ</u>
Matični broj ili br. pasoša:	<u>3010966268006</u>
Svojstvo:	Izvršni direktor
Ime i prezime:	<u>OLIVERA MILJANIĆ</u>
Adresa:	<u>MILA KILIBARDE BR. 7 NIKŠIĆ</u>
Matični broj ili br. pasoša:	<u>3010966268006</u>
Svojstvo:	Ovlašćeni zastupnik
Ovlašćenje:	pojedinačno
Ime i prezime:	<u>OLIVERA MILJANIĆ</u>
Adresa:	<u>MILA KILIBARDE BR. 7 NIKŠIĆ</u>
Matični broj ili br. pasoša:	<u>3010966268006</u>

REGISTRATOR
Dejan Terzić
DEJAN TERZIĆ

PRAVNA POUKA: Ovaj akt je konačan. Protiv istog može se pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom RCG, u roku od 30 dana od dana prijema potvrde.

**IZVOD IZ CENTRALNOG REGISTRA PRIVREDNIH
SUBJEKATA UPRAVE PRIHODA I CARINA**

Registarski broj 5 - 0477931 / 004

Datum registracije: 23.06.2008.

PIB: 02720434

Datum promjene podataka: 13.12.2011.

**"EKO-CENTAR" DRUŠTVO ZA INŽENJERING I UPRAVLJANJE ŽIVOTNOM
SREDINOM D.O.O. - NIKŠIĆ**

Broj važeće registracije: /004

Skraćeni naziv: "EKO-CENTAR"

Telefon:

eMail:

Web adresa:

Datum zaključivanja ugovora: 20.06.2008.

Datum donošenja Statuta: 20.06.2008. Datum promjene Statuta: 07.12.2011.

Adresa glavnog mjesta poslovanja:

Adresa za prijem službene pošte: VUKA KARADKŽIĆA BB NIKŠIĆ

Adresa sjedišta: VUKA KARADKŽIĆA BB NIKŠIĆ

Pretežna djelatnost: 7112 Inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje

Obavljanje spoljno-trgovinskog poslovanja: NIJE UNEŠENO

Oblik svojine:

Porijeklo kapitala:

Upisani kapital: 0,00Euro (Novčani Euro, nenovčani Euro)

OSNIVAČI:

OLIVERA MILJANIĆ - JBMG/Broj Pasoša zaštićeni zakonom

Uloga: Osnivač

Udio: 100% Adresa: Lični podatak zaštićen zakonom

LICA U DRUŠTVU:

OLIVERA MILJANIĆ - JMBG/Broj Pasoša zaštićen zakonom

Adresa: Lični podatak zaštićen zakonom

Uloga: Izvršni direktor

Ovlašćenja u prometu: ()

Ovlašćen da djeluje: Nepoznata odgovornost ()

OLIVERA MILJANIĆ - JMBG/Broj Pasoša zaštićen zakonom

Adresa: Lični podatak zaštićen zakonom

Uloga: Ovlašćeni zastupnik

Ovlašćenja u prometu: ()

Ovlašćen da djeluje: POJEDINAČNO ()

Izdato: 27.03.2023 godine u 09:34h

Načelnica

Sanja Bojanić

Sanja Bojanić

UNIVERZITET CRNE GORE
MAŠINSKI FAKULTET PODGORICA
Broj: 1515
Podgorica, 27.12.2005.godine

Na molbu MR VLADIMIRA R. PAJKOVIĆA
Mašinski fakultet u Podgorici, na osnovu podataka
sa kojima raspolaže, izdaje

U V J E R E N J E

Da je MR VLADIMIR R. PAJKOVIĆ
Rodjen-a 24.12.1961 u mjestu Priboju
Odbranio svoju doktorsku disertaciju "Istraživanje
strujnih procesa u usisnom kanalu/ventilu motora"
na dan 26.12.2005.godine.

Na osnovu toga imenovani je stekao akademski
naziv

DOKTORA TEHNIČKIH NAUKA.

Doc. dr Sreten Savičević

EKO-CENTAR D.O.O. Preduzeće za inženjering i upravljanje životnom sredinom

Broj: 04 / VI - 21
Datum: 11. 06. 2021.

P o t v r d a

Predmet: Potvrda o učešću u izradi tehničke dokumentacije

Ovim dokumentom potvrđujemo, na osnovu uvida u našu arhivu, da je
Dr Vladimir Pajković, diplomirani inženjer mašinstva iz Podgorice ,
angažovan na poslovima izrade Elaborata procjene uticaja na životnu
sredinu, kao spoljni saradnik u ovom preduzeću od 1. jula 2008. godine.

Potvrda služi u svrhu dokaza o stručnim referencama, pa se ne može
koristiti u druge svrhe.

Direktor,

Olivera Miljanić
Olivera Miljanić, dipl.ing.

ELABORAT O PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

САВЕЗНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА
РЕПУБЛИКА СРБИЈА

РУДАРСКО-ГЕОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

ДИПЛОМА

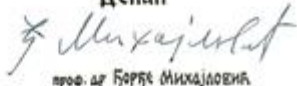
О СТЕЧЕНОМ ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ

ЈЕЛИЋ (ДОБРОСАВ) ДУШКО

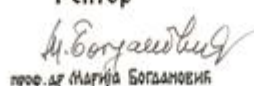
рођен-а 17.09.1965 године у Чачку, општина Чачак, Р Србија, СРЈ
уписан-а 1984/85 школске године, а дана 5.07.2001 године завршио-аа студије на
Рударско-геолошком факултету, Геолошком одсеку, смеру за истраживање
лежишта минералних сировина и рудничку геологију, са општим успехом
708 (седам 08/100) у току студија и оценом 8 (осам) на дипломском испиту.
На основу тога, издаје му-јој се ова диплома о стеченом високом образовању и називу
дипломирани инжењер геологије за истраживање лежишта минералних сировина и рудничку
геологију.

Редни број из евиденције о издатим дипломама 1279
у Београду, 11.07.2001 године

Декан

проф. др Борја Михаљевић

Ректор

проф. др Марија Богдановић

EKO-CENTAR D.O.O. Preduzeće za inženjering i upravljanje životnom sredinom

Broj: 11/VI - 2021
Datum: 11.06.2021.

P o t v r d a

Predmet: Potvrda o učešću u izradi tehničke dokumentacije

Ovim dokumentom potvrđujemo, na osnovu uvida u našu arhivu, da je Duško Jelić, diplomirani inženjer geologije iz Banjaluke, angažovan na poslovima izrade Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu, kao spoljni saradnik u ovom preduzeću od 15. jula 2008. godine.

Duško Jelić od 25.04.2004. godine radi na poslovima iz oblasti ekologije kao stručni saradnik u V&Z Zaštita d.o.o. Banja Luka.

Potvrda služi u svrhu dokaza o stručnim referencama, pa se ne može koristiti u druge svrhe.

Direktor,

Olivera Miljanić
Olivera Miljanić, dipl.ing.

ELABORAT O PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

UNIVERZITET CRNE GORE
PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
Broj dosijea: 22 / 07

UNIVERZITET CRNE GORE
PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
Broj: 658
Podgorica, 27.03.2014. god.

Na osnovu člana 165 stava 1 Zakona o opštem upravnom postupku ("Službeni list RCG", broj 60/03), člana 118 stava 2 Zakona o visokom obrazovanju ("Službeni list RCG", broj 60/03) i službene evidencije, a po zahtjevu studenta Miljanić (Šćepan) Olivera, izdaje se

UVJERENJE

O ZAVRŠENIM POSTDIPLOMSKIM MAGISTARSKIM AKADEMSKIM STUDIJAMA

Miljanić (Šćepan) Olivera, rođena 30.10.1966. godine u mjestu Nikšić, opština Nikšić, Crna Gora, upisana je studijske 2007/2008 godine na PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET - Podgorica studijski program **EKOLOGIJA I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE**, u trajanju od 1 (jedne) godine, obima 60 ECTS kredita. Studije je završila 26.03.2014. godine, sa srednjom ocjenom "A" (9.87) i time stekla

STEPEN MAGISTRA (MSc)

EKOLOGIJA I ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Uvjerjenje služi privremeno do izdavanja diplome.

Broj: 54
Podgorica, 27.03.2014. godine

DEKAN,
Prof. dr. Zana Kovijanić Vukićević

EKO-CENTAR D.O.O. Preduzeće za inženjering i upravljanje životnom sredinom

Broj: 05 / VI - 21

Datum: 11. 06. 2021.

P o t v r d a

Predmet: Potvrda o učešću u izradi tehničke dokumentacije

Ovim dokumentom potvrđujemo, na osnovu uvida u našu arhivu, da je mr Olivera Miljanić, diplomirani inženjer zaštite bilja iz Nikšića, angažovana na poslovima izrade Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu, kao direktor, vođa multidisciplinarnog tima i vodeći inženjer u ovom preduzeću od 1. jula 2008. godine.

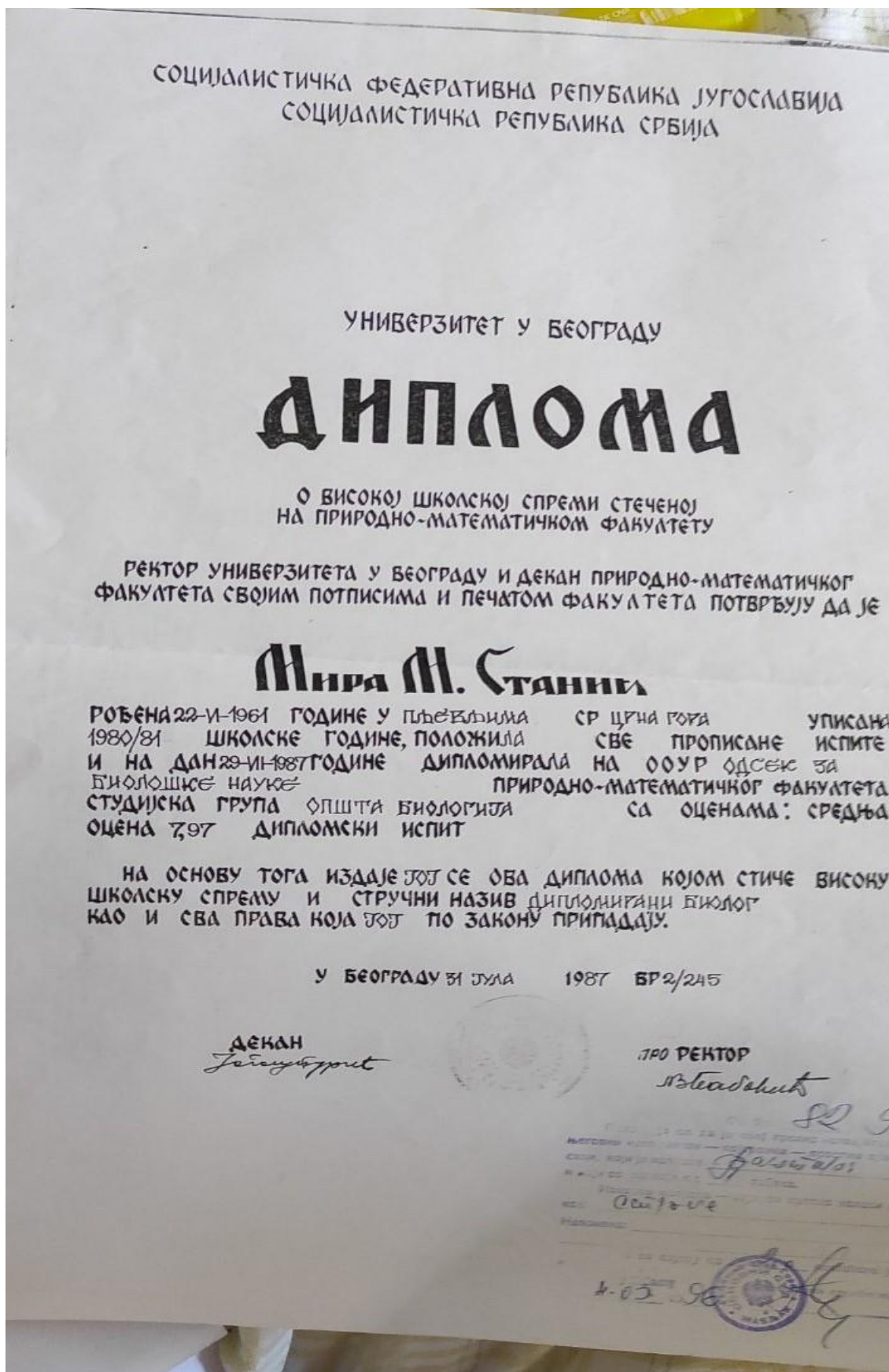
Potvrda služi u svrhu dokaza o stručnim referencama, pa se ne može koristiti u druge svrhe.

Direktor,

Olivera Miljanić
Olivera Miljanić, dipl.ing.

ELABORAT O PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Opština Gora
OPŠTINA NIKŠIĆ
JAVNA USTANOVA GIMNAZIJA
"STOJAN CEROVIĆ"

Broj 19-01-124
Nikšić, 19.01.2019 god.

Na osnovu člana 171 ZUP-a, te na osnovu pedagoške dokumentacije izdaje
se

U V J E R E N J E

Da je MIRA JADIC, stalno zaposlen-a kod J.U. Gimnazije
"Stojan Cerović" u Nikšiću počev od 2004 do 1. DASE,
kao profesorica BIOLOGIJE.
Uvjerenje se izdaje u svrhu regulisanja RAĐA NA PROJEKTU, te
se u druge svrhe ne može upotrebljavati.

U Nikšiću
19.01.2019 god.

SEKRETAR ŠKOLE

EKO-CENTAR D.O.O. Preduzeće za inženjering i upravljanje životnom sredinom

Broj: 09 / VI - 21
Datum: 11. 06. 2021.

P o t v r d a

Predmet: Potvrda o učešću u izradi tehničke dokumentacije

Ovim dokumentom potvrđujemo, na osnovu uvida u našu arhivu, da je Mira Stanić, profesorica biologije iz Nikšića, angažovana na poslovima izrade Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu, kao spoljni saradnik u ovom preduzeću od 1. aprila 2015. godine.

Potvrda služi u svrhu dokaza o stručnim referencama, pa se ne može koristiti u druge svrhe.

Direktor,

Olivera Miljanić
Olivera Miljanić, dipl.ing.

ELABORAT O PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

2.0. OPIS LOKACIJE

Sekretarijat za urbanizam, stambeno-komunalne poslove i zaštitu životne sredine, Opštine Bijelo Polje, donio je rješenje broj: Up.br.032-361-04/6-187/1 od 14.12.1998., kojim se odobrava Mušović Džaferu iz Bijelog Polja, izgradnja poslovnog objekta limarske radnje gabarita 9,00 x 8,50 m, ukupne površine **76,50 m²**, spratnosti Pr + o, na dijelu katastarske parcele br. 505 KO Nedakusi, Opštine Bijelo Polje,

Predmetna lokacija se nalazi na dijelu katastarske parcele br. 505 KO Nedakuse, Opština Bijelo Polje, prema listu nepokretnosti 967 – izvod, izdatim od PJ Opštine Bijelo Polje i u vlasništvu je Mušović Safeta, u obimu prava svojine 1/1.

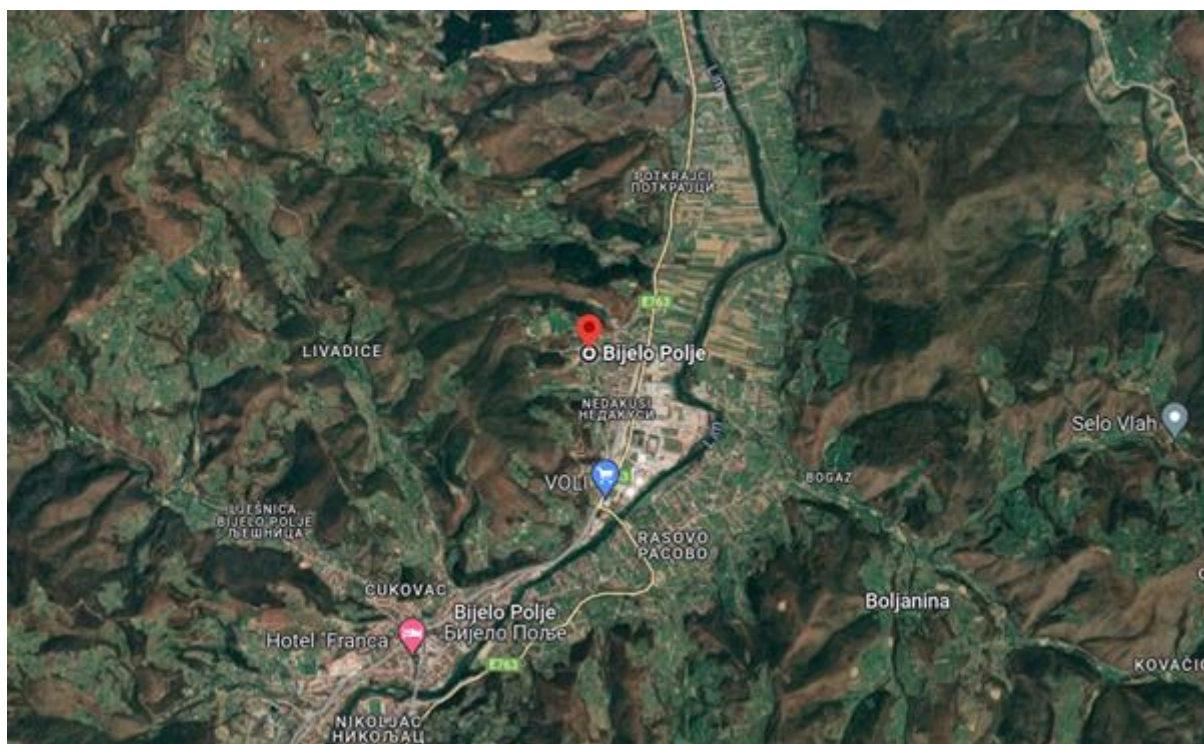
Predmetna lokacija je porodično imanje porodice Mušović. Porodične kuće porodice Mušović nalaze se uz predmetni poslovni objekat auto servisa i na udaljenosti od 30 m od predmetnog objekta i prve su naseljene porodične kuće predmetnom objektu..

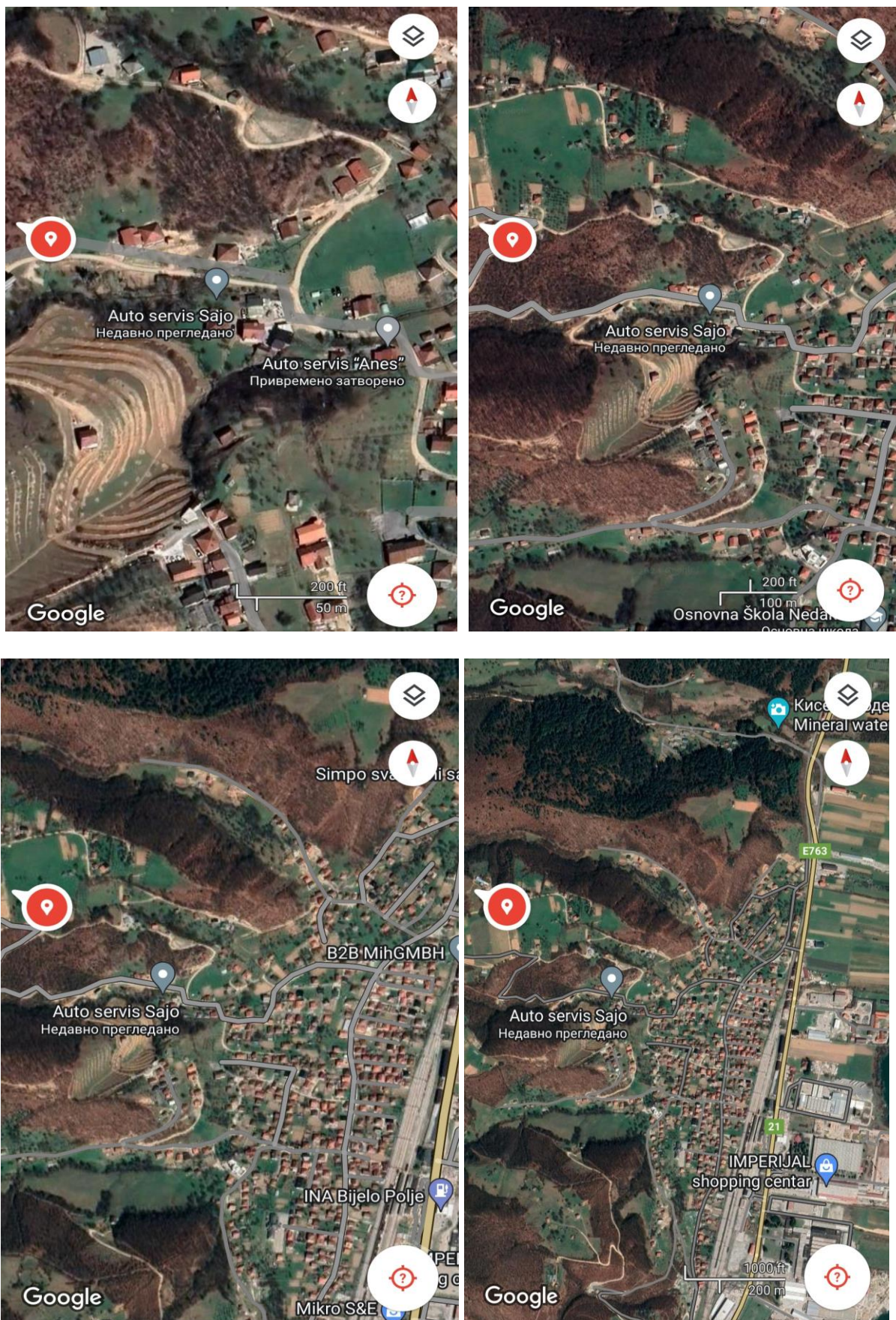
Na predmetnoj lokaciji nema površinskih tokova.

Predmetnu lokaciju čine livadske, voćarske i povrtlarske kulture..

Predmetna lokacija se nalazi van zone vodoizvorišta i ista ne pripada zaštićenom području.

Na predmetnoj lokaciji nijesu registrovana nepokretna kulturna dobra. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da na lokaciji nema vidljivih ostataka materijalnih i kulturnih dobara koji bi ukazivali na moguća arheološka nalazišta.

Sl. 2.1 – 2.5. Položaj lokacije na Google maps

Sl. 2.6 – 2.9. Najbliži porodični objekti

Sl. 2.10. Predmetni objekat

Datum i vrijeme štampe: 29/06/2016 - 11.16

28000000021

CRNA GORA
UPRAVA ZA NEKRETNOSTI

PODRUČNA JEDINICA
BIJELO POLJE

Broj: 105-956-6347/2016
Datum: 29.06.2016
KO: NEDAKUSE

Na osnovu člana 173. Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Sl. list RCG" br. 29/07 i "Sl. list CG" br. 32/11 i 43/15), postupajući po zahtjevu MUŠOVIĆ SAFETA, , izdaje se

POSJEDOVNI LIST 967 - PREPIS

Posjednici			
Matični broj - ID	Naziv - adresa i mjesto	Stvarno pravni odnos	Obim prava
2108979283000	MUŠOVIĆ DŽAFER SAFET Nedakusi Nedakusi	SOPSTVENIK - POSJEDNIK	1/1

Parcele								
Blok	Broj	Podbroj RB	Plan Skica	Potes Kultura	Klasa	Površina m ²	Prihod	SP Pripis
505	2		15 21	DOLINA VOĆNJAK	4	18	0.10	16/2016 967/1
505	2		15 21	DOLINA DVORIŠTE	0	500	0.00	16/2016 967/1
505	2	1	15 21	DOLINA KUĆA I ZGRADA	0	82	0.00	16/2016 967/1
506	2		15 21	DOLINA VOĆNJAK	4	30	0.16	16/2016 967/1
506	2		15 21	DOLINA NJIVA	4	72	0.58	16/2016 967/1
						702	0.84	

Taksa je naplaćena na osnovu Tarifnog broja 1 Zakona o administrativnim taksama ("Sl. list RCG" br.55/03, 46/04, 81/05 i 02/06, "Sl.list CG" 22/08, 77/08, 03/09, 40/10, 20/11 i 26/11) u iznosu od 5 EURA. Naplaćena naknada u iznosu od 3 EURA za korišćenje podataka premjera, katastra nepokretnosti i usluga na osnovu člana 174 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Sl.list RCG" 29/07 i "Sl.list CG" 32/11 i 43/15).

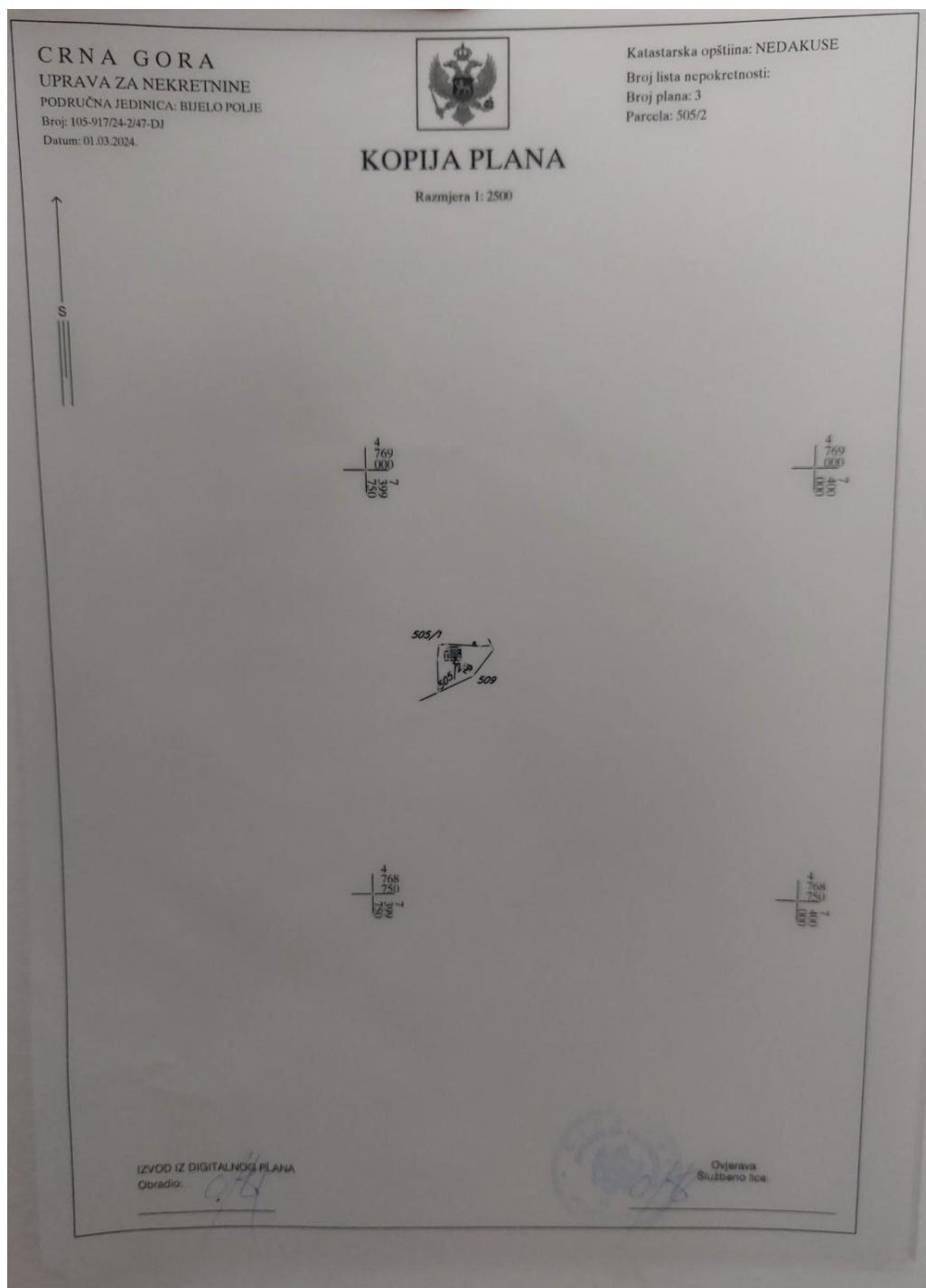
Medojević Vera, dipl pravnik

1413478

2.1. Kopija plana katastarskih parcela na kojima se planira izvođenje projekta, sa ucrtanim rasporedom objekata za koje se sprovodi postupak procjene uticaje

Sl. 2.1.1. Kopija plana

2.2. Podaci o potrebnoj površini zemljišta u m² za vrijeme izgradnje

Sekretarijat za urbanizam, stambeno-komunalne poslove i zaštitu životne sredine, Opštine Bijelo Polje, donio je rješenje broj: Up.br.032-361-04/6-187/1 od 14.12.1998., kojim se odobrava Mušović Dzaferu iz Bijelog Polja, izgradnja poslovnog objekta limarske radnje gabarita 9,00 x 8,50 m, ukupne površine **76,50 m²**, spratnosti Pr + o, na dijelu katastarske parcele br. 505 KO Nedakusi, Opštine Bijelo Polje,

Predmetna lokacija se nalazi na dijelu katastarske parcele br. 505 KO Nedakuse, Opština Bijelo Polje, prema listu nepokretnosti 967 – izvod, izdatim od PJ Opštine Bijelo Polje i u vlasništvu je Mušović Safeta, u obimu prava svojine 1/1.

Objekat je izgrađen.

2.3. Prikaz pedoloških, geomorfoloških, geoloških i hidrogeoloških i seizmoloških karakteristika terena

Pedološke karakteristike

Područje predmetnog projekta karakteriše srednje duboko aluvijano-deluvijano zemljište. Djelimično je prisutno i smeđe zemljište na šljunku. Na osnovu pedološke karte Crne Gore, konstatuje se devet različitih tipova zemljišta, deset podtipova i šesnaest varijeteta. Tipovi zemljišta koji se ovdje javljaju na predmetnom lokalitetu su: smeđa zemljišta, rendzine, rendzine jako stjenovite, rendzina umjereno stjenovite, gajnjače, aluvijalna zemljišta, podzolirana zemljišta, tera rosa itd. Smeđa kisjela zemljišta nastaju fizičko-hemijskim preobražajem silikatnih podloga. Imaju površinski horizont debljine 15-30 cm. Tamnosmeđe su ili mrke boje, rastresite mahom mrvičaste strukture i ilovastog sastava. Dubina je različita zavisno do reljefa, odnosno mjesta nalaženja. Smeđa kisjela zemljišta imaju dobre fizičke osobine i svojstva, ali u hemijskom pogledu je jako izražena kisjelost (pH 4-5) i nizak stepen zasićenosti adsorptivnog kompleksa baznim katjonima (nekad se svodi na 10%), takođe su siromašna u fosforu a bogatija kalijumom. Smeđe zemljište na ilovačama i laporcima su uglavnom srednje duboka. Imaju površinski, A horizont, dosta strukturan i rastresit, dubok 15-30 cm, dobrih fizičkih i hemijskih osobina čemu doprinosi prilično visok sadržaj humusa i prisustva CaCO₃. Smeđa zemljišta na krečnjacima u genetskom pogledu predstavljaju stadijum razvijenih zemljišta. Na krečnjacima, geneza se odvija u više faza. U početnoj, inicijalnoj fazi, nastaju organogene i organomineralne crnice. One vremenom prelaze u posmeđena, a iz njih se stvaraju smeđa zemljišta. Fizičke osobine smeđih zemljišta na krečnjacima su vrlo dobre, hemijske, takođe jer su slabo kisele reakcije, obzirom da karbonati nisu potpuno isprani. Rendizna je zastupljena na morenskim i glaciofluvijalnim nanosima planina, njihovim podnožjima i to po obodu kotline. Rendzine odlikuje visok sadržaj humusa, koji varira od 6-30 %. Tipično su mrkokafene boje, troškasto - mrvičaste strukture. Takođe, redovno su beskrečne, a po kisjelosti slabo do umjereno kisjele. Zemljišni pokrivač na području Bjelasice i Komova karakteriše heterogenost u pogledu zastupljenosti pojedinih tipova zemljišta i njihove potencijalne plodnosti pri čemu oko 5% površine pokrivaju osrednja poljoprivredna tla, a oko 45% loša i nepogodna za poljoprivrednu proizvodnju.

Geomorfološke karakteristike

Tektonski, fluvijalni i glacijalni procesi na Bjelasici imali su odlučujuću ulogu na formiranje reljefa. Reljefnu cjelinu Bjelasice čine planinski vijenci uokvireni i ispresijecani brojnim rječnim dolinama, često usječenim u ledničkim valovima. Ovdje je izražena vertikalna disekcija reljefa koja se kreće od 575 mm (Ribarevine) do 2.139 mm (Crna Glava).

Na reljef najviših djelova ove planine, sem fluvijalne, imala je veliki uticaj i glacijalna erozija. Sva visoka planinska masa Bjelasice bila je zaglečerena, tako da su iz glečerskih snježnika jedino štrčali vrhovi i grebeni između cirkova. Posledice te glacijacije su polukružni kotlasti cirkovi, jezera u njima i morenski bedemi ispod njih. Najprostraniji glečerski cirkovi su u izvoristu Biogradske rijeke, čije dno karakterišu mnogobrojni morenski bedemi, ulegnuća i 2–3 jezera u njima. Najmnogobrojnija i najizrazitija grupa cirkova poređana je ispod vrhova Reljine, Crne, Zekove i Ogorele glave. Prostrani cirkovi su Krivog smeta i Malog jezera. Njihovi su se lednici spajali i padajući preko odsjeka izdubili basen Šiškog jezera. Ovdje su priticali i lednici iz Reljine i ispod Crne Glave i združeni se kretali niz Suvodo, u čijem gornjem dijelu su izdubili prostranu dolinu. Sem ovih cirkova i valova, postoje još dva izrazita cirka na sjevernoj strani Bjelasice: jedan je u Bujanjskoj rupi, a drugi u Bardovom dolu. Oba su vrlo izrazita. Iz njih se led kretao niz Novakov potok u pravcu Lima. Bjelasica je u višim djelovima nagrižena glečerima i cirkovima, a ispod ovih raščlanjena gustom mrežom rijeka i potoka. I pored ovakve razuđenosti, ona je naša najprohodnija planina. Uz njene doline i sa njenih prostranih bila, koja su lančano povezana lako se penje na najviše vrhove.

Lednici na planini su se formirali u izvorišnim djelovima dolina i strmo se spuštali prema dolini Tare i Lima. Visoka čeona morena najvećeg lednika na Bjelasici zatvorila je terminalni basen iza koga se formiralo Biogradsko jezero. Isto tako na ušću Pešića rijeke u Jelovcu formirala se čeona morena na 1.300 mm. Posebnu reljefnu crtu čine planinski vrhovi, često alpskog tipa, kao i brojni cirkovi i lednički valovi. u nekim od njih formirala su se manja i veća lednička jezera. Planinske padine oblikovane su na visinama između 1.000 i 2.100 mm tako da se mogu izdvojiti tri morfološka nivoa: od 1.000 do 1.500 mm – obodni dio i površi od 1.500 do 2.000 mm – srednjeplaninski vrhovi i preko 2.000 mm – strme padine visoko planinskih vrhova.

Nasuprot velikim vrhovima (iznad 2.000 mm), koji Bjelasicu svrstavaju u red visokih planina, nalaze se brojne rječne i valovske doline koje su disecirale reljef, učinile ga raznolikim i u pejzažno-estetskom pogledu veoma interesantnim.

Raznolikost morfoloških obilježja usloвила su izdvajanje više tipova predjela i to: visokoplaninski-glacijalno-alpski tip (strme stjenovite strane, oštri vrhovi, cirkovi, valovi, visinske morene i sipari); planinsko-visoravnsko-alpski tip (visoravni sa glacijalnim oblicima i planinskim uzvišenjima); planinski tip (karakterističan reljef sa manje i više strmim padinama, zaravnima i rječnim dolinama); planinsko-brdski tip (najniži pojas planina); rječno-kompozitni tip (zastupljen u dolinama Tare i Lima, sa ravničarskim proširenjima, klisurama i riječnim terasama).

Geološke karakteristike

Na ovom području razvila se vrlo različita geološka građa u prvoj grupi stijene, sa izrazito dominantnim učešćem karbonatnih stijena, među kojima preovlađuju mezozojski krečnjaci i dolomiti.

Drugu grupu, po značaju učešća, čine vododržive stijene predstavljene paleozojskim škriljcima, pješčarima i drugim klastičnim sedimentima u kojima su utisnute magmatske stijene sa rudonosnim slojevima.

Treću grupu čine tercijarni sedimenti fliša i drugih klasita, a javljaju se u vidu uske trake duž albanske granice i Komova. Tercijarnih sedimenata ima i u geološkoj strukturi svih kotlina Gornjeg Polimlja.

Četvrtu grupu čine eruptivne stijene sa rasprostranjenjem u manjim zonama za koje se vezuju nalazišta i pojave olovocinkanih ruda u okolini Mojkovca i na Bjelasici. Dominantni predstavnici ove grupe su porfiriti, latiti i andeziti.

Petu grupu stijena čine kvartarne naslage u vidu, uglavnom, nevezanih klastita. Njima pripadaju koluvijalni, eluvijalni, aluvijalni, fluvijalni, glacijalni i fluvioglacijalni nanosi, a sreću se u kotlinama i dolinama Lima i u dolinama njegovih pritoka. Glacijalno morenski materijali i nanosi često se sreću i u zonama visokih planina koje su bile zahvaćene glacijacijom.

Šestu grupu čine jezerski sedimenti oligomiocenske starosti sa različitom debljinom ugljenih slojeva sa geografskim rasprostranjenjem po dnu kotlina posebno Beranske i njihovom bližem obodu, kao i na području Police (M.Gomilanović i dr, 2000.).

Pojave olovno cinkanih rudišta, bakra i gvožđa su samo indikacije koje bi mogle predstavljati putokaz za dalja rudarsko mineraloška istraživanja u uslovima novih tehničko tehnoloških mogućnosti za ekonomičnu i produktivnu eksploataciju. Međutim, geološka struktura područja, i prema dosadašnjem stepenu istraženosti i ispitanosti, ukazuje na velike mogućnosti eksploatacije mermera posebno sitnozrnih i njegove prerade, kao i razvoja daljeg iskorišćavanja mrkog uglja i industrijskih grana na njegovoj osnovi, izgradnje brana i formiranja akumulacija za proizvodnju električne energije u hidroelektranama veće i manje proizvodne snage.

Najstariji slojevi koji pripadaju mlađem paleozoiku (karbonu i permu) otkriveni su oko Andrijevice i Berana. Ipak, najveći dio njegovog prostora izgrađen je od mezozojskih naslaga (trijasa, jure i krede).

Donji trijas razvijen je u klastičnoj faciji verfenskih slojeva, a čine ih liskonoviti škriljci i pješčari, pjeskoviti škriljci, rjeđe sivi, pločasti krečnjaci i dolomiti. Ovi sedimenti najčešće su erozijom otkriveni po dnu dubokih dolina, ali ih ima i na većim visinama, tektonskim putem izdignutim. Kao klastična masa verfen ima veliki hidrološki značaj, jer zadržava podzemne vode i omogućava pojavu brojnih vrela na njegovom kontaktu sa krečnjakom koji ga prekriva. Verfen se najčešće nastavlja preko paleozojskih sedimenata i sreće se kroz njegov centralni dio od Berana preko Andrijevice i uz doline pritoka Lima. Verfen je utvrđen i na Bjelasici, i u terenima koji se pružaju između Lima i Ibra (M.Gomilanović i dr. 2000.). Sedimenti srednjeg

trijasa pružaju se oko Berana, planinama istočnije od doline Lima, kao i u geološkim strukturama Komova i Bjelasice. Na Komovima i u Gornjem Polimlju često se javljaju sivi grudvasti krečnjaci sprudnog karaktera, slojeviti i masivni.

Krečnjaci gornjeg trijasa prisutni su na Komovima, a najčešće boje su bjeličaste, svijetlo sive, pepeljaste ili žućkaste.

Jurski sedimenti javljaju se najčešće u obliku sivih krečnjaka i crvenih škriljastih krečnjaka. Sreću se u dubljim i masivnijim strukturama Bjelasice. Slojevi krede zastupljeni su u krečnjacima, dolomitima i flišnim naslagama (glincima, laporcima i pješčarima) i imaju široko rasprostranjenje u planinama ovog područja.

Kenozoik je najviše zastupljen neogenim sedimentima miocene starosti. Njihovo tipično rasprostranjenje je u Beranskoj kotlini gdje se sreću moćni jezerski sedimenti bogati mrkim ugljem.

Kvartarne tvorevine predstavljene su glinama, pijeskom, fluvio-glacijalnim nanosima, morenama, limnoglacijalnim sedimentima, jezerskim sedimentima, aluvijalnim i deluvijalnim naslagama, čije je rasprostranjenje vezano za dolinu Lima i visoke planine istočno i zapadno od njega.

Geološki sastav Bjelasice dosta je složen. To je oblast matičnih eruptiva i njihovih tufova, zatim petrografski sličene grupe trijaskih slojeva, koji se dobro približavaju dijabazročnjačkoj seriji, u njenom prostoru konstatovani su verfenski slojevi, samo na nekoliko mjesta i to u južnom dijelu, odnosno u prevoju Trešnjevika, koji morfološki vezuju Bjelasicu sa Komovima. Srednji trijas na planini Bjelasici zastupljen je dijabaz serijom, koja se razlikuje od serije klasičnog alpskog - trijaskog razvoja. Bjelasička trijaska facija je u osnovi glinovita i laporovita, sa velikim primjesama rožnaca i tufova. Pješčari su slabije razvijeni, a krečnjaci stratifikovani i gusti, obično dosta laporoviti i jako razvijeni. U području eruptiva, naročito u kontaktu sa njima ispaljeni su crveni trijaski krečnjaci sa ostacima hanubnločkih cefalopoda i krečnjaci miruju na tim eruptivima. U gornjim slojevima serije javljaju se slojevi dobro povezani i izrazito krupnih breča, neobično šarolikog sastava i one rijetko prelaze u konglomerate. Breče su dosta stalne petrografske komponente, bjelasičke serije i imaju veliko prostranstvo, naročito na južnoj i jugozapadnoj strani Bjelasice, (u području Troglave, Zekove Glave, Kardelja i Dogorele Glave), južnije u Krivom Dolu i Ključu i najzad se spuštaju u dolinu Tare.

Cijela Bjelasička sedimentna masa, leži na moćnim eruptivima, koji su otkriveni u dolini Jezeršnice basenu Biogranskog jezera, dolini Biogradske rijeke, basenu Pešića jezera. Sedimenti Bjelasice imaju u cjelini položaj jednog zasvođenja, unutar jako ubranog koji počiva na tom moćnom eruptivu kao na nekom jezgru. Na njoj ima dva morfološki različita dijela: ravna i skoro horizontalna površ Vranjaka, vijugav planinski vijenac, koji se sa ove horizontalne površi uzdiže, srednje visine oko 2444 mnm. U vijencima ima cirkova, iz kojih je polazilo više lednika glacijalne prirode. Za razliku od drugih dinarskih planina koje su pretežno krečnjačkog sastava, veliki dio planine Bjelasice izgrađen je od klastičnih stijena. Znatno prisustvo vododrživih stijena uslovlilo je da je Bjelasica vrlo bogata površinskim vodotocima koji se ulivaju u Lim i Taru.

Komovi u užem smislu, su interesantan planinski prostor, jedna moćna masa sprudnih krečnjaka, visokih i strmih strana, leži na škriljasto-pjeskovitim slojevima, koji sa svih strana opasuju krečnjake. Mekani slojevi su pokriveni veoma gustom šumom. Na njima se nalazi više planinskih katuna, Surdup i Mojanska rijeka (Konjušani), Štavna (Božiće).

Zapadni i jugozapadni prostor Komova sastavljen je od Durmitorskog fliša. Komovi su bili zahvaćeni pleistocenom glacijacijom, ali zbog toga što se viši krečnjački masivi dosta strmo uzdižu iznad škriljasto-pjeskovite podloge i ovdje se nijesu razvili veći lednici.

Hidrogeološke karakteristike

Hidrogeološke karakteristike Bjelopolske opštine mogu se izraziti kroz klasifikaciju stijena na: vodonepropusne, vodopropusne i kompleks vodonepropusnih i vodopropusnih. Vodopropusne stijene predstavljene su prije svega karbonatima i rječnim sedimentima. Karbonatne stijene predstavljaju akvifere veoma bogate vodom. Najvodonosnije stijene su uglavnom trijaski karbonati u krajnjem zapadnom dijelu teritorije opštine Bijelo Polje, ali posebno ono u krajnjem istočnim dijelu njene teritorije prema Pešterskoj visoravni i oko dvije rijeke Bistrice. Ove terene karakteriše kaverzozna i pukotinska poroznost, pri čemu je kavernozna poroznost dominantna. U takvim terenima se javljaju najveća ležišta podzemnih voda, u obliku razbijenih karstnih izdani, sa dinamičkim ali i statičkim rezervama. Ovaj tip akvifera je od posebnog značaja za Bijelo Polje, sa izvorima koja su glavna izvorišta vodosnabdijevanja grada, a koji su po kapacitetu među najveće u Crnoj Gori. Ove stijene imaju koeficijent filtracije preko 10-1, u zonama koncentrisanog oticanja. Aluvijalni sedimenti su po vodonosnosti u rang u veoma vodopropusnih stijena, jer je njihov koeficijent filtracije obično veći od 10-1, a rjeđe do 10-3. Zbog toga se i nalaze značajne rezerve podzemne vode u dolinskom dnu rijeke Lim. Eruptivi mogu imati promjenljive osobine. U zoni raspadanja su vodonepropusni dok u zoni čvrste stijene sa pukotinama mogu biti vodonosnici manjeg obima. Donjetrijaski sedimenti spadaju pretežno u vodonepropusne stijene. Karbon-perm sedimenti su klasične vodne barijere i tereni bez vodonosnih akvifera, kada su izgrađeni od škriljaca i škriljavih pješčara, kao i donji trijas. No u pojedinim zonama krečnjaka i sličnih čvstih stijena mogu obezbijediti uslove za formiranje manjih izvora ili pisticvina. Tako se u ovim paleozojskim stijenama nalaze često izvori mineralne vode male izdašnosti, čak i ispod 0,1 l/s, izuzev izvora Čeoce, koji se svrstava u kategoriju izvora od 0,1 do 1 l/s.

Hidrografske karakteristike

U širem predjelu lokacije projekta protiče rijeka Lim. Rijeka Lim je najveći vodotok i najveći vodni potencijal opštine Bijelo Polje. Sliv rijeke Lim, svojim najuzvodnijim djelovima, pripada Crnoj Gori i manjim djelom Albaniji. Dio srednjeg i donjeg toka nalazi se u Srbiji i BiH. Lim je najveća pritoka Drine i hidrografski je najrazvijenija crnogorska rijeka. Ukupna površina sliva rijeke Lim iznosi 6.016 km². Površina sliva do HS Dobrakovo (izlazni hidrometrijski profil sa teritorije Crne Gore) iznosi 2.805 km². Prosječna godišnja visina padavina za sliv, do HS Dobrakovo, je oko 1.230 mm. Prosječni višegodišnji proticaj je oko 78,9 m³/s. Srednji specifični modul oticaja za čitav sliv je 28.1 l/s/km². Gustina riječne mreže rijeke Lim, po obrascu Neuman-a, za najuzvodniji dio sliva (od izvorišta do ušća Piševske rijeke) iznosi 1.14 km/km². Za srednji dio sliva (od ušća Piševske rijeke od HS Berane) iznosi 0.73km/km². Za najnižvodniji dio sliva (od HS Berane do HS Dobrakovo) iznosi 0.62 km/km². Srednja vrijednost gustine riječne mreže za čitav sliv (na terenu Crne Gore) iznosi

0.83 km/km². Lim izvire u predjelu Maglića (2.141 m), protiče kroz najseverniji dio Albanije, potom ponovo kroz Crnu Goru pod imenom Grnčar. Lim je otoka Plavskog jezera. Kota isticanja zavisi od nivoa vode u Plavskom jezeru. Teče generalno, na sjever i sjeverozapad, pored Andrijevice (760 mnm), Berana (667 mnm), Bijelog Polja (589 mnm.) i dalje prema Srbiji. Dužina Lima iznosi 123 km. Lim je dijelom svoga toka granična rijeka (između Srbije i Crne Gore). Dug je 197 km. Položaj hidrografske mreže Lima uslovljen je položajem i pravcem pružanja planina i geološkom strukturom terena. Lim većinom ima centrifugalni tip riječne mreže. U gornjem dijelu sliva je dendroidni tip riječne mreže. U donjem dijelu sliva on blago prelazi ka dijagonalnom tipu. Značajnije pritoke Lima su: Zlorečica, Šekularska, Ljubovića, Lješnica, Bjelopoljska Bistrica, Mileševka, Bistrica i njegova najveća pritoka, Uvac. Geološki sastav Limske doline je raznovrstan i čine ga stene različite starosti. Cijelim svojim tokom Lim teče kroz klisure i kotline, zavisno od sastava terena. U području krečnjaka doline su uske sa visokim dolinskim stranama, a u ostalim dijelovima su proširene. Kotline su najšire u gornjem dijelu toka, oko 20 m, a dubina preko 2 m, pri čemu su brzine male. Idući nizvodno, doline bivaju sve uže, a na kraju prelaze u klisuru. Najznačajniji dio površinskih voda na teritoriji opštine Bjelo Polje gravitira prema Limu, jedan mali obodni dio pripada slivu Tare i Čehotine. Na dijelu toka kroz teritoriju Bijelog Polja, Lim prima vode više pritoka: sa lijeve strane Ljuboviću, Lješnicu, Šljepašnicu, Orahovačku i Kanjansku rijeku i s desne Crnču, Boljansku rijeku i Bistricu. Dužina toka Lima kroz Bijelo Polje je oko 39 km.

Podzemne vode

Podzemne vode bjelopoljske opštine predstavljaju dio ukupnog vodnog resursa sjeverne Crne Gore. Hidrološke osobine stijena koje izgrađuju sliv Lima, uslovljavaju pojavljivanje većeg broja izvora manje izdašnosti, na teritoriji Bijelog Polja. Ti izvori se prihranjuju najčešće iz razbijenih i karstnih izvora. Ima izvora koji se prihranjuju vodama i iz zbijenih izdani kada se podzemne vode nalaze na morenama, na padinama planina. Značajne izdašnosti su zbijene izdani u terasama Lima i njenih pritoka. Te izdani se prihranjuju vodama direktno od padavina ili iz obližnjih vodotokova, a prazne se širokim izlivima prema erozionim bazisima. U zavisnosti od geološkog sastava i reljefa, kao i od mjesta gdje se pojavljuju, svi izvori na ovom području podjeljeni su u dvije zone: visinski i dolinski izvori (Izvor: Bošković i Bulatović, Bijelo Polje 1996.).

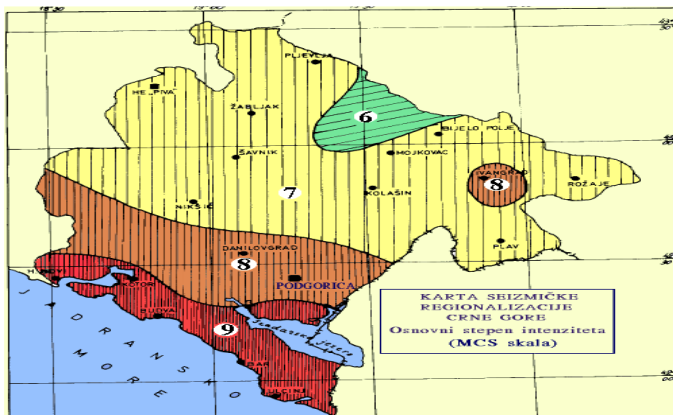
Mineralne vode

Najprostranija regija Crne Gore u kojoj se javljaju mineralne vode je sliv rijeka Lima i Ibra. U sjeveroistočnoj Crnoj Gori, na površini od 2.692 km², registrovano je mnoštvo pojava mineralnih voda od kojih je kartografisano oko 30. To su uglavnom hladne mineralne vode, karakteristične najviše po sadržaju ugljendioksida. Hladne mineralne vode sjeveroistočne Crne Gore javljaju se preko izvora koji u prirodnom režimu imaju malu izdašnost, ispod 0,1 l/s, izuzev Čeoča kod Bijelog Polja. Svi izvori ugljeno-kisjelih, hladnih mineralnih voda, sjeveroistočne Crne Gore vezani su za stijene paleozoiskog flišnog kompleksa i eruprive u njemu, vjerovatno trijarske starosti.

Seizmološke karakteristika terena

Na osnovu epicentara dosadašnjih zemljotresa konstatovana je relativno visoka seizmičnost, pa je lokacija sa aspekta makroseizmičke reonizacije svrstana u zonu 8°MCS.

Ipak, sadašnja seizmička saznanja ukazuju da se za ovo područje moraju primjenjivati metodologije aseizmičkog prostornog i urbanističkog planiranja, aseizmičkog projektovanja i aseizmičkog građenja.

Sl. 2.3.1. Seizmička rejonizacija Crne Gore (V. Radulović, B. Glavatović, M. Arsovski i V. Mihailov, Zavod za geološka istraživanja Crne Gore, 1982)

2.4. Podaci o izvoru vodosnabdijevanja

Teritorija Opštine Bijelo Polje je izuzetno bogata izvorima pitkih i mineralnih voda. DOO Vodovod „Bistrica“ organizuje i vrši snabdijevanje vodom privredne i društvene subjekte i građane na gradskom području i u prigradskim naseljima. Voda se dovodi prirodnim padom ranije izgrađenim cjevovodom dimenzija Ø 500 i Ø 300. Dužina glavnog cjevovoda od kaptaze, odnosno prirodnog izvorišta sa tzv. „Glava Bistrice“ koji se nalazi u selu Majstorovina u podnožju planine Bjelasice, do gradskog područja iznosi 12,5 km. Izvorište ima kapacitet oko 400 l /s. Sa ovog vodovoda se snabdijeva 28.000 stanovnika i 803 industrijska objekta sa potrošnjom od 174.000 m³ za stanovništvo i 131.000 m³ za industriju. Ukupna dužina razvedene gradske vodovodne mreže iznosi oko 140 km i u dosta lošem je stanju. Za razliku od naselja koja se snabdijevaju vodom iz vodovodne mreže, dio naselja i sela se snabdijeva na sljedeći način:

- Pavino Polje se snabdijeva vodom sa izvorišta koje se nalazi u selu Grab (seoski vodovod dugačak oko 10 km);
- Sa izvorišta Čelina vodom se snabdijevaju stanovnici sela Kovren (dužina vodovoda oko 4 km);
- Sa izvorišta Vukanovića vrelo vodom se snabdijeva stanovništvo Tomaševa;
- Sa izvorišta Radička vrelo vodom se snabdijeva stanovništvo koritskih sela i to: Stubo, Dupljaci, Čampari, Đalovići i jedan dio Osmanbegova sela (dužina vodovoda oko 10 km);
- Izvorište Seferska vrelo snabdijeva vodom stanovnike sela Ličina i Sušice (dužina vodovoda oko 10 km);
- Sa izvorišta Mojstir vodom se snabdijeva osnovna škola i dio naselja oko škole u selu Bistrica (dužina vodovoda oko 2 km);
- Izvorište u selu Mirojevići snabdijeva vodom stanovnike Mirojevića i dio stanovnika u selu Bistrica (dužina vodovoda oko 4 km);

- Sa izvorišta Smračevac vodom se snabdijevaju stanovnici sela Lozna (dužina vodovoda oko 1 km);
- Sa izvorišta Ograđevik (selo Godijevo) vodom se snabdijevaju stanovnici sela Zminca (dužina vodovoda oko 7km).

Teritorija opštine Bijelo Polje, spada među bogatija područja vodom u Crnoj Gori. Rijeka Lim je glavni vodotok šireg područja. Njemu gravitiraju vode svih drugih površinskih tokova i hidroloških pojava na području opštine, kao i dio voda sa područja sliva izvan opštinskih granica. Ukupna površina sliva rijeke Lim iznosi 6.016 m², a površina sliva do HS Dobrakovo (izlazni hidrometrijski profil sa teritorije Crne Gore) iznosi 2.805 km². Prosječni višegodišnji proticaj je oko 78,9 m³/s. Najznačajniji dio površinskih voda na teritoriji Opštine Bjelo Polje gravitira prema Limu, jedan mali obodni dio pripada slivu Tare i Čehotine. Na dijelu toka kroz teritoriju Bijelog Polja, Lim prima vode više pritoka: sa lijeve strane Ljuboviđu, Lješnicu, Šljepašnicu, Orahovačku i Kanjansku rijeku, a sa desne Crnču, Boljansku rijeku i Bistricu. Dužina toka Lima kroz Opštinu Bijelo Polje je oko 39 km. Hidrološke osobine stijena koje izgradjuju sliv Lima, uslovljavaju pojavljivanje većeg broja izvora manje izdašnosti, na teritoriji Bijelog Polja. Ti izvori se prihranjuju najčešće iz razbijenih i karstnih izvora. Ima izvora koji se prihranjuju vodama i iz zbijenih izdani kada se podzemne vode nalaze na morenama, na padinama planina. Značajne izdašnosti su zbijene izdani u terasama Lima i njenih pritoka. Te izdani se prihranjuju vodama direktno od padavina ili iz obližnjih vodotokova, a prazne se širokim izlivima prema erozionim bazisima. U zavisnosti od geološkog sastava i reljefa, kao i od mjesta gdje se pojavljuju, svi izvori na ovom području podeljeni su u dvije zone: visinski i dolinski izvori. Najveće izvorište je tzv. „Glava Bistrice“ čija je izdašnost oko 400 l/s, i sa njega se vrši vodosnabdijevanje Bijelog Polja. Drugo veće izvorište nalazi se pri ušću Boljanske rijeke u Lim (5,5 l/s), kaptiran je i koristi se za vodosnabdijevanje. Jedno od većih izvorišta je i izvor rijeke Čehotine u selu Bliškovo. Ostali izvori su manje izdašnosti, a najčešće od oko 0,1 l/s.

Mineralni izvori su registrovani u Nedakusima (u dolini rijeke Šljepašnice) i u Gornjim Nedakusima, Rajkovićima, Dobrom Dolu, Dubravi, Papama i Bučju. Izvori su male izdašnosti, a najizdašniji je u Čeoču od 0,1 l/s i on je kaptiran za industrijsku preradu u Fabrici mineralane vode „Rada“. U minerološkom pogledu ove vode pripadaju CaNa-SO₄ HCl₃ tipu, osim mineralne vode u Rajkovićima koja je NaCa-OHCO₃ tipa. Karakteriše ih prisustvo slobodnog gasa u kome dominira CO₂, ugljenokisjele su i intenzivno se gaziraju. Temperatura im je od 8-12 °C. Pojave mineralnih voda oko Bijelog Polja neophodno je dalje istraživati i pravilno kaptirati, kako bi se očuvala njihova izdašnost.

2.5. Prikaz klimatskih karakteristika, sa odgovarajućim meteorološkim pokazateljima

Temperatura vazduha

Sa porastom nadmorske visine temperatura vazduha opada, prosječno za 0,60°C na 100 m (temperaturni ili termički gradijent). Vrijednosti termičkog gradijenta zavise od postojeće sinoptičke situacije. Najveće vrijednosti ima pri adiabatskim procesima - termičkim ili dinamičkim (10°C/100m).

Nadmorska visina ima uticaja i na ostale meteorološke elemente i pojave.

Srednja vrijednost temperature u proljeće iznosi 8.70°C , tokom ljeta 16.90°C , jeseni 9.40°C a u zimskom periodu 0.10°C . Jeseni su toplije od proljeća što pogoduje sazrijevanju biljnih kultura. Za bjelopoljsku kotlinu u toku zime karakteristične su temperaturne inverzije, tj. niže temperature u dolini Lima i njegovih pritoka u odnosu na brdsko-planinski obod.

Insolacija (količina sijanja sunca, izražena u časovima)

Srednja godišnja vrijednost insolacije-sume osunčavanja iznosi 1.635,3 časova. Srednji mjesečni maksimum je u julu mjesecu i iznosi 228,4 časova, a minimum je u decembru sa 39 časova.

Vlažnost vazduha (količina vodene pare u atmosferi)

Vlažnost vazduha predstavlja jedan od najvažnijih klimatskih elemenata. Od njene količine direktno zavisi pojava padavina. Vlažnost vazduha izražava se u procentima. Veoma suv vazduh ima vrijednost ispod 55%, suv između 55-74%, umjereno vlažan 75-90% i veoma vlažan preko 90%. Relativna vlažnost vazduha u opštini Bijelo Polje veća je zimi nego ljeti dok na planinama ljeti raste sa visinom. Srednja godišnja vrijednost vlažnosti vazduha iznosi 77.3%, maksimum je u decembra 84.1%, dok je minimum u julu 72.6%.

Bjelopoljska kotlina je okružena planinskim masivima koji utiču na klimu grada, pojave temperaturnih inverzija, tišine, česte snežne padavine, magle i dr.

Magle se javljaju u zimskim mjesecima, mada su jutarnje karakteristične i u ostalim godisnjim dobima, kao i u julu i avgustu.

Prema raspodjeli padavina na toku Lima izdvajaju se tri zone: gornji tok (I zona), srednji (II zona) i donji tok (III zona). U gornjem toku Gusinje, Plav, Murino, Andrijevića godišnja količina padavina je preko 1000 lit/m².

U srednjem toku (Berane do ispred Bioča) godišnja količina je oko 1000 lit/m² i, donji tok od Bioča do Savino Polje (do izlaza iz CG) godišnja količina je ispod 1000, do 850 lit/m².

Godišnji prosjek padavina na području opštine Bijelo Polje iznosi 940 l/m².

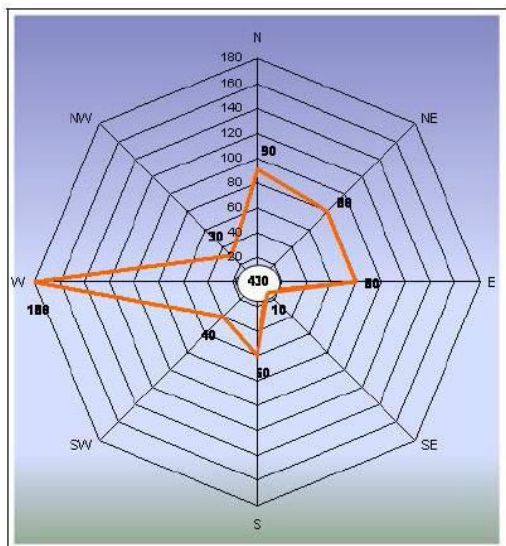
Nijesu evidentirana veća kolebanja u pojedinim godinama. Padavine su ravnomjerno raspoređene tokom godine, osim u vrijeme duvanja zapadnih i sjeverozapadnih vjetrova, ovo područje karakteriše povećana količina padavina. Prosječno, najviše padavina ima u novembru, a najmanje tokom maja mjeseca. Tokom godine u prosjeku ima 109 kišnih, 21 sniježnih, 23 vedrih i 135 oblačnih dana. Maksimalna godišnja visina snježnog pokrivača, koja je izmjerena 2005.god. iznosila je 2.23 m.

Snježni pokrivač traje oko pet mjeseci. Uz povećanje nadmorske visine, raste i količina padavina, tako da na obroncima Bjelasice, količina padavina iznosi i do 1.500 mm godišnje

Vjetrovitost

Veoma važan element klime, zavistan od promjena vazdušnog pritiska, reljefa i dr klimatskih elemenata. Smjer duvanja vjetra u velikoj mjeri zavisi od konfiguracije terena.

Vjetrovi u bjelopoljskoj regiji najčešće duvaju sa zapada (180 ‰), sjevera (90‰), sjevero istoka i istoka (po 80‰), jugozapada (40‰) i jugoistoka (10‰). Tišina je, zbog kotlinskog položaja dosta velika i iznosi 430‰. Gledano po mjesecima, sjeverac najčešće duva u januaru, maju i julu a zapadni vjetar u martu, aprilu i decembru. U vrijeme duvanja zapadnih isjeverozapadnih vjetrova ima dosta padavina, a za vrijeme juga temperature vazduha rastu. Planine i planinski lanci koji okružuju Bjelopoljsku kotlinu, naročito one koje se pružaju približno u pravcu istok-zapad štite kotlinu od hladnih vjetrova.

Sl.2.5.1. Ruža vjetrova

2.6. Podaci o relativnoj zastupljenosti, dostupnosti i regenerativnom kapacitetu prirodnih resursa

Prirodni resursi u okruženju su na zadovoljavajućem nivou, u smislu očuvanosti, te ih treba i dalje pažljivo koristiti.

Tlo

Na ovom području razvila se vrlo različita geološka građa u prvoj grupi stijene, sa izrazito dominantnim učešćem karbonatnih stijena, među kojima preovlađuju mezozojski krečnjaci i dolomiti.

Zemljište

Područje predmetnog projekta karakteriše srednje duboko aluvijano-deluvijano zemljište. Djelimično je prisutno i smeđe zemljište na šljunku.

Voda

Hidrogeološke karakteristike Bjelopoljske opštine mogu se izraziti kroz klasifikaciju stijena na: vodonepropusne, vodopropusne i kompleks vodonepropusnih i vodopropusnih. Vodopropusne stijene predstavljene su prije svega karbonatima i rječnim sedimentima.

Biodiverzitet

Na predmetnoj lokaciji preovladavaju livadske, voćarske kulture i povrtlarske kulture.

2.7. Prikaz apsorpcionog kapaciteta prirodne sredine

Apsorpcione karakteristike ovog lokaliteta su relativno dobre, ali ih treba racionalno koristiti, tako da prirodna sredina može u manjoj mjeri da prihvati određenu količinu zagađujućih materija po jedinici vremena i prostora tako da ne nastupi nepovratna šteta u životnoj sredini.

- Močvarna i obalna područja i ušća rijeka: Lokacija na kojoj se nalazi predmetni objekat ne nalazi se na močvarnom području, obalnom području i ušću rijeka.
- Površinske vode: Na predmetnoj lokaciji nema površinskih tokova.
- Priobalne zone i morsku sredinu: Lokacija se ne nalazi u priobalnoj zoni i zoni morske sredine.
- Planinske i šumske oblasti: U blizini lokacije nalaze se šumska i planinska područja.
- Zaštićena i klasifikovana područja: Predmetna lokacija ne pripada zaštićenom području.
- Područja obuhvaćena mrežom Natura 2000: Predmetna lokacija nije obuhvaćena mrežom Natura 2000.
- Područja na kojima ranije nijesu bili zadovoljeni standardi kvaliteta životne sredine ili za koje se smatra da nijesu zadovoljeni, a relevantni su za projekat: Predmetna lokacija ne pripada pomenutom području.

2.8. Opis flore i faune, zaštićenih prirodnih dobara, rijetkih i ugroženih divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa

Na predmetnoj lokaciji preovladavaju livadske, voćarske kulture i povrtlarske kulture..

Dajemo opis flore i faune, zaštićenih prirodnih dobara, rijetkih i ugroženih divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa u bližoj okolini predmetne lokacije.

Subalpske smrčeve šume su monodominantnog (smrča) ili mješovitog karaktera (smrča i jela). U sloju žbunja zastupljeni su: planinsko pasje grožđe (*Lonicera alpigena*), predplaninska mušinja (*Sorbus chamaemespilus*), alpska ruža (*Rosa pendulina*), klečica (*Juniperus sibirica*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*), brusnica (*Vaccinium vitis-idea*), medveđe uvo (*Arctostaphylos uva-ursi*) i dr. U sloju zeljastih biljaka ističu se acidofilne vrste.

Šume molike (*Pinetum peucis*) javljaju se u vidu čistih sastojina ovog endemičnog bora ili kao mješovite sastojine sa jelom. Molika se nalazi na nacionalnoj listi zaštićenih biljnih vrsta. Osjetljivost ekosistema je velika.

Niske šume bora krivulja (*Pinetum mughi montenegrinum*) predstavljaju gornju šumsku granicu. Sve sastojine krivulja na Bjelasici su zaštićene kao spomenik prirode. Vaskularna flora

Bogatstvo i raznovrsnost flore, ekosistemski diverzitet kao i mozaičan raspored vegetacijskih jedinica prepoznatljiva su karakteristika Bjelasice i Komova. Obzirom na izuzetno veliku koncentraciju vrsta (između 1200 i 1400 taksona u rangu vrsta i podvrsta), područje je identifikovano kao jedno od tzv. biocentara tj. "vrućih tačaka" diverziteta vaskularne flore Crne Gore.

U visokoplaninskoj flori Bjelasice i Komova prisutan je veliki broj endemičnih vrsta. Endemi Balkanskog poluostrva su: jedić (*Acontium toxicum*), balkanska kiselica (*Rumex balcanicus*), srpska pančićija (*Pancicia serbica*), bosanski kaćun (*Dactylorhiza cordigera subsp. bosniaca*), ptičija trava (*Cerastium decalvans*), zvjezdasta picalina (*Silene asterias*, *S. sendtnerii*), lakušićev karanfil (*Dianthus nitidus subsp. lakusicii*), pančićev karanfil (*Dianthus pancicii*), šarska žumenica (*Alyssum scardicum*), gladnica (*Draba scardica*), velebitski virak (*Alchemilla velebitica*), crnogorska petoprnsica (*Potentilla montenegrina*), više vrsta kamenjarki (*Saxifraga prenja*, *S. adscendes subsp. blavii*), tomazinijeva žutilovka (*Chamaecytisus tomasinii*), čikijeva žutilovka (*Genista depressa subsp. csikii*), derflerova lazarkinja (*Asperula doerflerii*), bošnjakov encijan (*Gentianella bošnjakii*), durmitorska divizma (*Verbascum durmitoreum*), nikolina divizma (*Verbascum nikolai*), ušljivci (*Pedicularis brachiodonta*, *P. hoermaniana*), bokvica (*Plantago reniformis*), stolisnici (*Achillea lingulata*, *A. abrotanoides*), pančićev mliječ (*Cicerbita pancicii*), albanski ljiljan (*Lilium albanicum*), bosanska perunika (*Iris bosniaca*) i dr.

Od drvenastih endema značajni su grčki javor (*Acer heldreichii subsp. visianii*), munika (*Pinus heldreichii*) i molika (*Pinus peuce*). Od habitata koji se nalaze u Appendix-u i Bernske Konvencije (habitati koji su obuhvaćeni projektima EMERALD i NATURA 2000) na području Bjelasice i Komova prisutno je njih jedanaest. Dominantni su habitati sa bukvom (*Fagetum*) i sa smrčom (*Piceetum abietis*) dok su sa nacionalnog aspekta posebno značajni habitati sa molikom (*Pinetum peucis*) i munikom (*Pinetum heldreichii*). Zbog prisustva izuzetno velikog broja endemičnih biljnih vrsta i habitata, područje Biogradske gore je prepoznato kao IPA područje (Important Plant Area – važno stanište biljaka).

Od vrsta koje su obuhvaćene Rezolucijom Bernske Konvencije na Bjelasici su prisutne alpski kotrljan (*Eryngium alpinum*) i *Narcissus angustifolius*, dok su na Komovima zastupljene gospina papučica (*Cypripedium calceolus*), kockavica (*Fritillaria montana*) i poplić (*Androsace mathildae*).

Na vertikalnom profilu Bjelasice i Komova *Pteridophytae* su zastupljene sa oko 12 rodova, te većim brojem vrsta čije populacije naseljavaju različite tipove ekosistema. Konstatovane su sljedeće vrste: *Dryopteris filix mas*, *D. filix femina*, *D. villarsii*, *Polystichum lobatum*, *P. setiferum*, *P. lonchitis*, *Phyllitis scolopendrium*, *Blechnum spicant*, *Pteridium aquilinum*, *Polypodium vulgare*, *Cystopteris fragilis*, *C. montana*, *Gymnocarpium robertianum*, *Ceterach officinarum*, *Asplenium trichomanes*, *A. viride*, *A. ruta muraria*, *A. fissum*, *A. lepidum*, *Selaginella helvetica*, *Botrychium lunaria*, *Lycopodium alpinum*, *L. selago*.

Nacionalnim zakonodavstvom zaštićene su sljedeće biljne vrste: ljiljanolisna zvončika (*Adenophora liliifolia*), crna trava (*Bruckenthalia spiculifolia*), pjegava lincura (*Gentiana punctata*), lincura (*Gentiana lutea subsp. symphyandra*), šarski kostolom (*Narthecium scardicum*), tisa (*Taxus baccata*), jablan (*Troilus europaeus*), grčki luk (*Allium phthioticum*), balkanska masnica (*Pinguicula balcanica*), crvena pucalina (*Silene macrantha*), zvjezdasta pucalina (*Silene asterias*), Lakušićev karanfil (*Dianthus nitidus subsp. lakusicii*), Pančićev

odoljen (*Valeriana pancicii*), alpski zvjezdan (*Aster alpinus*), alpski kotrljan (*Eringyum alpinum*), alpska crvotočina (*Lycopodium alpinum*), crnogorska kamenika (*Saxifraga grisebachii*), Blečićeva vulfenija (*Wulfenia bleicii*) vrste orhideja (*Orchidaceae*), majerova vresina (*Myricaria ernesti-mayeri*), munika (*Pinus heldreichii*), molika (*Pinus peuce*), grčki javor (*Acer heldreichii*) i dr.

Rješenjem o zaštiti objekata prirode ("Sl. list SRCG", broj 30/68) na Bjelasici je zaštićen bor krivulj (*Pinus mugo*) koji u subalpijskom i alpijskom pojasu obrazuje karakteristične klimatogene šibljake.

Gljive

Bogatstvo šumskih ekosistema i prisustvo endemičnih biljnih vrsta uslovalo je veliki diverzitet gljiva. Do sada je samo u Nacionalnom Parku "Biogradska gora" konstatovano više od 700 vrsta gljiva. Najčešće vrste gljiva su: pravi vrganj (*Boletus edulis*), lisičarka (*Cantharellus cibarius*), mrka truba (*Craterellus cornucopioides*), jež gljiva (*Hydnum rufescens*), vilin karanfilić (*Marasmius oreades*), olovasta i crnkasta jajača (*Bovista plumbea*, *B. nigrescens*), sunčanica (*Macrolepiota procera*), kračun (*Agaricus macrosporus*), livadski šampinjon (*Agaricus campestris*), bukovača (*Pleurotus ostreatus*), stožasti smrčak (*Morchella conica*), trud (*Fomes fomentarius*).

Posebnu vrijednost područja predstavljaju vrste gljiva koje se kao međunarodno ugrožene nalaze na Crvenoj listi Evrope: bukov igličar (*Hericium clathroides*), jelenovo uho (*Polyporus umbellatus*), suva vlažnica (*Hygrocybe intermedia*), velika vlažnica (*Hygrocybe punicea*), maglen (*Albatrellus pescapre*), pustenasti vrganj (*Boletus impolitus*), kraljevka (*Boletus regius*), žuta reževača (*Boletus rhodoxanthus*), ludara (*Boletus satanas*), šiljatonogi vrganj (*Boletus appendiculatus*), pasji stršak (*Mutinus caninus*), crna lisičarka (*Cantharellus cinereus*), golemi hrčak (*Gyromitra gigas*) i dr.

Zbog velikog bogatstva vrsta gljiva kao i prisustva međunarodno značajnih vrsta područje prašumskog rezervata NP "Biogradska gora" predstavlja potencijalno IFA područje (*Important Fungus Area* – važno stanište gljiva).

Fauna

Fauna sisara je veoma ugrožena. mrki medvjed (*Ursus arctos*) i vuk (*Canis lupus*), koji se nalaze na Emerald listi, pojavljuju se samo povremeno. Još uvijek se može naići na srnu (*Capreolus capreolus*), jelena (*Cervus elaphus*), divokozu (*Rupicapra rupicapra*), vidru (*Lutra lutra*), kunu zaticu (*Martes martes*), kunu bjelicu (*Martes foina*), zeca (*Lepus europaeus*) i lisicu (*Vulpes vulpes*). Od sitnih sisara zastuplene vrste su: slijepa krtica (*Talpa caeca*), mala rovčica (*Sorex minutus*), planinska rovčica (*Sorex alpinus*), puh (*Glis glis*), vjeverica (*Sciurus vulgaris*) kao i nekoliko vrsta slijepih miševa iz roda *Myotis* koji su zakonom zaštićeni.

Ihtiofauna odlikuju vrste karakteristične za čistu vodu. U Biogradskom jezeru egzistiraju tri autohtone vrste riba: potočna pastrmka (*Salmo trutta fario*), gaovica (*Plioxinus phoxinus*) i peš (*Cottus gobio*), dok su u Tari zastupljene: potočna pastrmka (*Salmo trutta m. fario*),

lipljen (*Thymallis thymallis*) i mladica (*Hucho hucho*). Jadranska jesetra (*Acipenser naccarii*) nalazi se na Emerald listi.

Ornitofauna -Na prostoru Bjelasice je do sada popisano oko 150 vrsta ptica. Zahvaljujući činjenici da je stanište velikog broja međunarodno značajnih ptica, Bjelasica je 2000. godine dobila IBA status (Important Bird Area – važno stanište za ptice). Emerald vrste identifikovane na Komovima: *Aquila chrysaetos*, *Bubo bubo*, *Circaetus gallicus*, *Dendrocopos medius*, *Dryocopus martius*, *Falco peregrinus*, *Ficedula albicollis*, *Ficedula parva*, *Gyps fulvus*, *Hieraetus fasciatus*, *Hieraetus pennatus*, *Pernis apivorus*, *Picus canus*, *Sylvia nisoria*, *Tetrao urogallus*.

Herpetofauna područja predstavljena je palearktičkim oblicima, zatim srednje evropskim, uz određene mediteranske elemente. Zakonom su zaštićene sljedeće vrste vodozemaca: šareni daždevnjak (*Salamandra salamandra*), velikakrastača (*Bufo bufo*), zelena krastača (*Bufo viridis*), gatalinka (*Hyla arborea*), grčka žaba (*Rana graeca*), planinski mrmoljak (*Lissotriton alpestris*) i mali mrmoljak (*Mesotriton vulgaris*). Lokve predstavljaju staništa vrste žutotrbi mukač (*Bombina variegata*) koja se nalazi na Emerald listi. Od gmizavaca nacionalnim zakonodavstvom zaštićene su: barska kornjača (*Emys orbicularis*), slijepić (*Anguis fragilis*), zidni gušter (*Lacerta muralis*), planinski gušter (*Lacerta agilis*), barska bjelouška (*Natrix tessellatus*), smukulja (*Coronella austriaca*) i obični smuk (*Elaphe longissima*). Prisutna je i zmija kraški šargan (*Vipera ursini*), globalno značajna vrstakoja se nalazi na Emerald listi i na listi Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje flore i faune (CITES).

Entomofauna, obzirom na svoju brojnost, još uvijek nije u dovoljnoj mjeri istražena. U Nacionalnom Parku "Biogradska gora" utvrđeno je prisustvo 99 vrsta noćnih leptira (*Macrolepidoptera*). Istraživanja faune mrava ukazuju da se na prostoru Biogradske gore nalazi oko 60 vrsta, što je oko 50% vrsta registrovanih u Crnoj Gori. Zakonom su zaštićene sljedeće vrste insekata: šumski mrav (*Formica rufa*), jelenak (*Lucanuscervus*) koji se nalazi na Emerald listi, zatim nosorožac (*Oryctes nasicornis*), lastin repak (*Papilio machaon*), apolonov leptir (*Parnassius apollo*) i jedarce (*Papilio podalirius*).

Puževi (Gastropoda)

Od 27 vrsta puževa golaća registrovanih u Crnoj Gori, 4 vrste, karakteristične za visoko planinska područja, konstatovane su u na području Bjelasice. Dominantna vrsta je *Limax cinereoniger*. Od balkanskih endema prisutna je vrsta *Deroceras turcicum*. Još 33 taksona ostalih kopnenih i slatkovodnih puževa nađeno je uregionu masiva Bjelasice. Za neke od njih je upravo ovaj region i *locus typicus* ito za: *Helix dormitoris kolaschinensis*, *Herilla jabucica*, *Paraegopsis mauritiimontenegrinus* i *Protoherilla mirabilis*.

2.9. Pregled osnovnih karakteristika pejzaža

Raznovrsnost pejzaža kao komponenta prirodne i kulturne baštine predstavlja vrijednost i bogatstvo jedne zemlje i doprinosi jačanju njenog identiteta. U Crnoj Gori je ta raznovrsnost nastala kroz kombinaciju izuzetnih prirodnih vrijednosti sa različitim lokalnim tradicijama korišćenja prostora koje su se razvile kao odraz kulturno-istorijskih i socio-ekonomskih prilika. Na osnovu prirodnih karakteristike prostora i efekta čovjekovog prisustva u njemu, u Crnoj Gori je izdvojeno 19 osnovna pejzažnih jedinica od kojih zahvat Plana definišu dvije pejzažne jedinice: Slivno područje Tare i Polimlje. Slivno područje Tare Dolina rijeke Tare,

od izvora do ušća u Mojковаčku Bistricu gdje počinje njen kanjonski dio, sa prostranim masivom Bjelasice i gorostasnim Komovima, izrazit je strukturni elementi ove pejzažne jedinice koji joj daju prepoznatljiv izgled. Nastajući u Podkomovlju od Veruše i Opasanice, Tara teče uskom dolinom uz zapadni obod oble Bjelasice koja se na jugu, preko šumovite Jelovice i Trešnjevika, veže za visoke Komove grebenastih vrhova. Planinski vijenci Bjelasice i Komova bogati su pašnjacima i šumama kao i hidrološkim objektima koji im daju posebnu vizuelnu dinamičnost. Na Bjelasici se nalazi sedam jezera: Pešičko, Veliko i Malo Ursulovačko, Šiško, Biogradske i dr. Sliku područja upotpunjuju tradicionalni stočarski katuni koje treba očuvati u izvornom obliku. Na prostoru Kolašinske i Mojковаčke kotline pejzaž je djelimično izmijenjen u izgrađeni pejzaž. Izuzetnu vrijednost područja predstavlja bogatstvo endemičnih i reliktnih biljnih i životinskih vrsta i ekosistema. Slivno područje rijeke Tare zaštićeno je kao Rezervat Biosfere, a središnji dio Bjelasice kao nacionalni park. Osnovni prepoznati problem su: neplansko gazdovanje šumama, erozija i nekontrolisano sakupljanje ljekovitih i dekorativnih biljaka. Unutar ove pejzažne jedinice javlja se više tipova predjela koji imaju svoj individualni karakter i identitet. Polimlje Ova pejzažna jedinica obuhvata dolinu Lima od Plavskog jezera do ulaska u Kumaračku klisuru. Osnovni strukturni elementi pejzaža su: dolina Lima, klisure i proširenja u vidu kotlina duž riječnog toka. Dolina Lima je kompozitnog karaktera, naglašene morfologije, u kojoj se naizmjenično sjenjuju veće i manje kotline (Plavska, Murinjska, Andrijevačka, Beranska, Zatońska, Bjelopoljska) i klisure (Sutjeska, Tifran). Beranska kotlina je najveće proširenje u dolini Lima. Sjeverno od Berana formirana je impozantna Tifranska klisura. Nizvodno, Lim ulazi u Bjelopoljsku kotlinu. Obodom kotlina uzdižu se relativno niska brda i zaravni. Teren je ispresijecan brojnim uskim, relativno dubokim dolinama riječica i potoka, koje izgrađuju gustu mrežu dolina. Pejzažni izraz upotpunjuje vegetacija plavnih šuma i šibljaka. To su, uglavnom, šibljaci vrba, topole, crne i sive vrbe, koji se pružaju u vidu uskog pojasa duž vodotoka. Posebno su interesantne sastojine sa mirikarijom koja daje tipičan izgled predjelu posebno u doba cvjetanja. Plavne šibljake treba zaštititi od dalje degradacije obzirom na njihovu ambijentalnu i meliorativnu funkciju. Ovaj slikoviti i dinamični pejzaž predstavlja kultivisani pejzaž sa pretežno ruralnim karakterom. Na prostoru Bijelog polja i Berana pejzaž je zbog urbanizacije posve izmijenjen i ima karakter izgrađenog pejzaža. Osnovni problemi u prostoru su: zauzimanje produktivnog zemljišta širenjem naselja i industrijskih zona, poplave, erozija, degradacija plavnih šibljaka, eksploatacija pijeska, saobraćajna infrastruktura.

2.10. Pregled zaštićenih objekata i dobara kulturno-istorijske baštine

Na predmetnoj lokaciji nijesu registrovana nepokretna kulturna dobra. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da na lokaciji nema vidljivih ostataka materijalnih i kulturnih dobara koji bi ukazivali na moguća arheološka nalazišta.

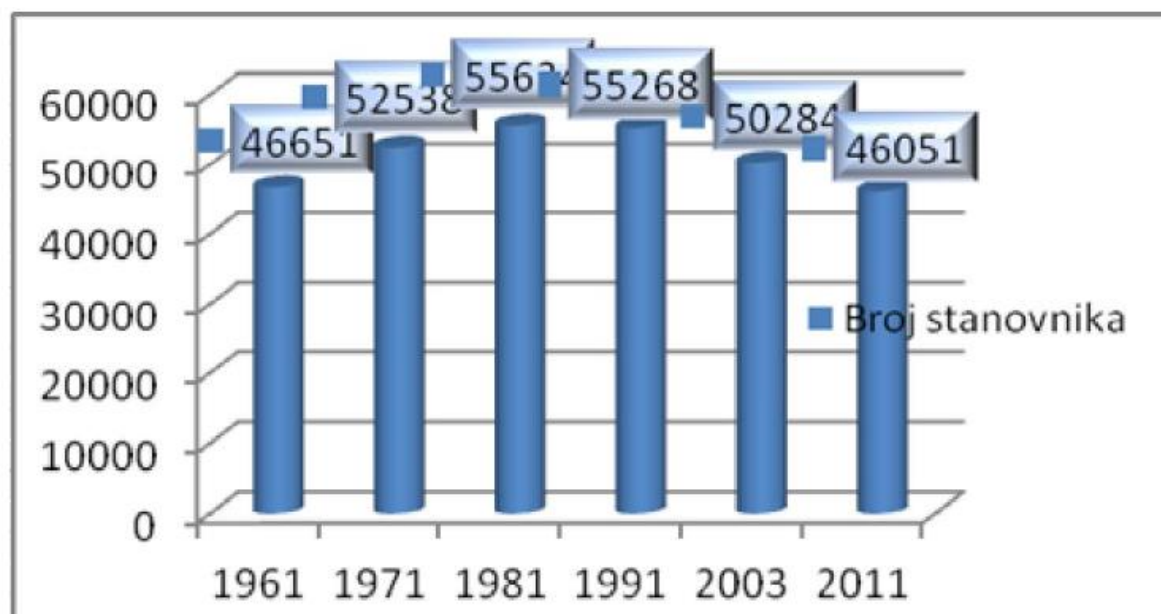
Na osnovu primjene domaćih propisa, u zahvatu Plana i njegovom neposrednom okruženju zaštićena prirodna dobra su:

- ✓ Nacionalni park "Biogradska gora" (5650 ha);
- ✓ Spomenici prirode - zajednice bora krivulja (*Pinetum mughi montenegrinum*) na Bjelasici (400 ha), Botanička bašta planinske flore u Kolašinu (0,64 ha), Đalovića klisura (1600 ha) i Novakovića pećina kod Tomaševa.

Basen rijeke Tare je međunarodno zaštićeno područje je (UNESCO, Svjetski rezervat biosfere - M&B). Nacionalni park "Biogradska gora" je predložen za Listu potencijalnih dobara svjetske baštine (UNESCO). Zbog prisustva velikog broja ugroženih biljaka, florističkog bogatstva i prašumskog rezervata, Biogradska gora je predložena za sajt nacionalne IPA mreže (Područje značajno za biljke – Important Plant Area). Takođe je identifikovan i kao IBA područje (Područje značajno za boravak ptica – Important Bird Area), dok prašumski rezervat predstavlja potencijalno IFA područje (Important Fungus Area – važno stanište gljiva) zbog velikog bogatstva vrsta gljiva kao i prisustva međunarodno značajnih vrsta. Planinski masiv Komova je, zbog raznovrsnosti i bogatstva biljnog svijeta, uvršten u potencijalna IPA područja u Crnoj Gori.

2.11. Podaci o naseljenosti, koncentraciji stanovništva i demografskim karakteristikama u odnosu na planirani projekat

Stanovništvo, odnosno njegov broj i struktura, predstavlja najznačajniji faktor društvenog razvoja na svim nivoima. Nepovoljni demografski procesi, koji se ogledaju u migraciji iz ruralnih ka urbanim sredinama i praznjenju nedovoljno razvijenih područja, što potkrepljuju i podaci iz popisa stanovništva 2003. i 2011. godine, uslovlila je nedovoljna valorizacija značajnih prirodnih, privrednih i humanih potencijala opština, prije svega, sjevernog regiona. Ovakav trend karakterističan je i za Bijelo Polje. Naime, broj stanovnika u Opštini je konstantno rastao do 1981. godine, da bi nakon toga uslijedio pad.

Grafikon. 2.11.1. Kretanje broja stanovnika u opštini Bijelo Polje (Izvor: Zavod za statistiku CG-MONSTAT, 2011. godina)

Prema popisu iz 2011. godine, ukupan broj stanovnika na teritoriji opštine Bijelo Polje iznosi 46.051, što čini 7,43%% ukupne crnogorske populacije.

Gustina naseljenosti je 49,8 stanovnika/km², što je znatno manje od crnogorskog prosjeka, a istovremeno, dva puta više od prosječne naseljenosti sjevernog regiona. Ukupan broj domaćinstava, prema istom popisu, iznosi 13.199, što je za 89 domaćinstava manje u odnosu na 2003. godinu.

Negativan demografski trend po osnovu migracionih kretanja odnosi se na:

- migracije u druga područja Crne Gore i
- migracije van Crne Gore.

Po popisu 2011. godine, u Bijelom Polju ima 137 naselja, od kojih je 18 u urbanom, a 119 na seoskom području. U urbanim naseljima živi 15.400 stanovnika ili 33,44%, a u ruralnim 30.651 ili 66,56% .

Teritorijalni raspored stanovništva ukazuje na njegovu visoku razućenost.

Između dva popisa došlo je do značajnog smanjenja broja stanovnika i u gradskom (urbanom) i seoskom (ruralnom) području, što se i vidi iz naredne tabele.

Područje	2003.	%	2011.	%
Gradsko/urbano	17.320	34,44	15.400	33,44
Ostalo/ruralno	32.964	65,55	30.651	66,56
Ukupno:	50.284	100	46.051	100

Naselje Nedakusi broji 2012 stanovnika u 595 domaćinstva (Izvor:Monstat 2011.)

12. Podaci o postojećim privrednim i stambenim objektima, kao i o objektima infrastrukture

Porodične kuće porodice Mušović nalaze se uz predmetni poslovni objekat auto servisa i na udaljenosti od 30 m od predmetnog objekta i prve su naseljene porodične kuće predmetnom objektu.

Na predmetnoj lokaciji nalaze se sledeći infrastrukturni objekti: lokalna saobraćajnica, elektromreža, vodovodna mreža, nn mreža i sl.

3.0. OPIS PROJEKTA

3.1. Opis fizičkih karakteristika cijelog projekta

Sekretarijat za urbanizam, stambeno-komunalne poslove i zaštitu životne sredine, Opštine Bijelo Polje, donio je rješenje broj: Up.br.032-361-04/6-187/1 od 14.12.1998., kojim se odobrava Mušović Džaferu iz Bijelog Polja, izgradnja poslovnog objekta limarske radnje gabarita 9,00 x 8,50 m, ukupne površine **76,50 m²**, spratnosti Pr + o, na dijelu katastarske parcele br. 505 KO Nedakusi, Opštine Bijelo Polje,

Predmetna lokacija se nalazi na dijelu katastarske parcele br. 505 KO Nedakuse, Opština Bijelo Polje, prema listu nepokretnosti 967 – izvod, izdatim od PJ Opštine Bijelo Polje i u vlasništvu je Mušović Safeta, u obimu prava svojine 1/1.

U predmetnom objektu vrše se limarsko lakirerske usluge. Na mjesečnom nivou vrši se lakiranje jednog automobila. Redoslijed rada kod lakiranja/farbanja automobila uključuje sljedeće korake: demontaža elemenata koji sprječavaju pristup skrivenim šupljinama, dijelovi koji se neće farbati pokrivaju se izolacijskim materijalom (kamuflacijski papir, novine, film); odmašćivanje površine, uklanjanje bitumenskih mrlja koji sprječavaju pristup skrivenim šupljinama, dijelovi koji se neće farbati pokrivaju se izolacijskim materijalom (kamuflacijski papir, novine, film), odmašćivanje površine, uklanjanje bitumenskih mrlja; uklanjanje starog sloja boje sa područja popravke (poželjno je kitovati "goli" metal), matiranje cijele površine; nanošenje kita, nakon čega slijedi brušenje i davanje elementa tijela prirodnim oblicima; ponovno nanošenje kita, nanošenje razvijajućeg sloja i ponovno brušenje, primjena površina; odmašćivanje; nanošenje potrebnog broja slojeva osnovne boje; površinsko lakiranje i završno poliranje.

Na predmetnoj lokaciji nalaze se sledeći infrastrukturni objekti: lokalna saobraćajnica, elektromreža, vodovodna mreža, nn mreža i sl.

3.2. Opis prethodnih/pripremnih radova za izvođenje projekta

Objekat je izgrađen,

3.3. Opis glavnih karakteristika funkcionisanja projekta postupaka proizvodnje (energetska potražnja i korišćenje energije, priroda i količine korišćenih materijala, prirodni resursi uključujući vodu, zemljište, tlo i biodiverzitet)

Energetska potražnja i korišćenje energije u toku funkcionisanja projekta

BILANS OPTEREĆENJA

Vršno opterećenje uslijed opšte potrošnje dobija se množenjem instalisane snage svih električnih potrošača sa faktorom jednovremenosti $k = 0,46$, usvojenim iskustveno:

$$P_j = k_j \times (P_{in})$$

gdje je : k_j - faktor jednovremenosti,

P_{in} - instalisane snage pripadajuće table, odnosno ormara

Vršno opterećenje na nivou objekta

Vršno opterećenje objekta je $P_i=31,40$ kW

Potrošnja vode

Na predmetnoj lokaciji za potrebe servisa koristi se izvorska voda. Potrošnja je mala. Pošto ne postoji vodomjer ne posjedujemo poatak o procjeni potrošnje vode.

Ukupna površina potrebnog zemljišta

Površina poslovnog objekta namjene limarsko lakirerske radnje je gabarita 9,00 x 8,50 m, ukupne površine **76,50 m²**, Površina potrebnog zemljišta za funkcionisanja projekta iznosi 100,00 m².

Biodiverzitet

Na predmetnoj lokaciji preovladavaju livadske, voćarske kulture i povrtlarske kulture..

Biodiverzitet šire lokacije je opisan u poglavlju 2.8.

3.4. Detaljan opis planiranog proizvodnog procesa i tokova proizvodnje, počev od ulaznih sirovina do finalnog proizvoda.

OPIS PROCESA RADA

Tehnologija procesa rada

U predmetnom objektu vrše se limarsko lakirerske usluge.

Na mjesečnom nivou vrši se lakiranje jednog automobila.

Redoslijed rada kod lakiranja/farbanja automobila uključuje sljedeće korake:

- demontaža elemenata koji sprječavaju pristup skrivenim šupljinama, dijelovi koji se neće farbati pokrivaju se izolacijskim materijalom (kamuflačijski papir, novine, film);
- odmašćivanje površine, uklanjanje bitumenskih mrlja;
- uklanjanje starog sloja boje sa područja popravke (poželjno je kitovati "goli" metal), matiranje cijele površine;
- nanošenje kita, nakon čega slijedi brušenje i davanje elementa tijela prirodnim oblicima;
- ponovno nanošenje kita;

- nanošenje razvijajućeg sloja i ponovno brušenje;
- priprema površina;
- odmašćivanje;
- nanošenje potrebnog broja slojeva osnovne boje;
- površinsko lakiranje;
- završno poliranje.

NAPOMENA: U svim fazama rada obavezno se koriste sredstva za ličnu zaštitnu opremu (zaštitna maska sa respiratorom, rukavice).

Glavna oprema i potrošni materijali koji su potrebni za rad na karoseriji;

- lak, boja;
- kompresor i potrošni materijal za njega (filteri za sakupljanje ulja i vode);
- mješavina prajmera;
- brusni papir različitih veličina zrna;
- kit;
- rukavice;
- pištolj za prskanje sa mlaznicom za vrstu boje;
- mlaznice za električnu bušilicu za uklanjanje laka, korozije itd.;
- sander;
- lopatice;
- aparat za zavarivanje;
- respirator;
- građevinski sušač;
- rukavice;
- set alata za demontažu i montažu dijelova karoserije.

Prilikom farbanja cijele karoserije potrebno je ukloniti staklo, kvake na vratima, farove, lajsne i druge elemente. Demontaža prije farbanja je čisto individualan proces, koji zavisi o marke automobila, dijelu i površini tretirane površine.

Zavarivanje, ravnanje i karoserija

Ako postoje ozbiljna oštećenja na karoseriji, potrebno je izrezati oštećene ploče ili njihove dijelove (na primjer, lukove krila). Nakon zavarivanja novih dijelova karoserije ili njihovih dijelova, zavarene šavove treba odmah izravnati brusilicom i brusnom pločom do nje, nakon čega ih je potrebno tretirati zaptivačem za šavove. U većini slučajeva oštećenja se mogu ukloniti izravnavanjem pojedinih dijelova. Glavne metode ispravljanja su: stiskanje ili povlačenje oštećenog područja, ako je metal deformisan (rastegnut) tada se kontrakcija vrši nakon zagrijavanja područja, vakumsko ravnanje bez naknadnog bojenja oštećenog područja, koristi se uz pomoć posebnih usisnih čaša na blago udubljenim područjima promjera većeg od

15 cm. Unutrašnja strana obrađenog dijela zahtijeva obaveznu obradu anti-šljunkom, Movil ili bitumenskom mastikom, nanesenom u skladu sa zahtjevima uputstava proizvođača.

Gitovanje

U ovoj fazi, tijelo je poravnato prema svom izvornom obliku. Za to se obično koriste sljedeći materijali: epoksidna smola sa fiberglasom; kit od fiberglasa; meki ili tečni kit. U osnovi, vraćanje originalnog izgleda karoserije počinje upotrebom epoksida, sa izuzetkom manjih oštećenja. Prije svake faze kitovanja, tretirana površina se suši (obično sat vremena na pozitivnim temperaturama), brusi potrebnu zrnatost brusnim papirom i odmašćuje površinu. Rad se izvodi gumenim i metalnim lopaticama dimenzija koje odgovaraju promjeru oštećenih područja. Debljina svakog sloja kita ne smije biti veća od 5 mm. Temeljito sušenje slojeva osigurava pouzdanu fiksaciju, eliminirajući pojavu slijeganja, pukotina ili ljuštenja. Dodavanje učvršćivača i vrijeme sušenja moraju se izvršiti u skladu s uputama proizvođača

Mašina za lepljenje

Dijelovi moraju biti zaštićeni kako bi se karoserija zaštitila od supstanci koje se koriste u prajmeru i farbanju. Da biste to učinili, uz pomoć filma, papira, ljepljive trake, blokira se sve što ne zahtijeva bojenje.

Nanošenje na tlo i matiranje

Nakon nivelisanja dijelova karoserije, fino zrnatim brusnim papirom ukloniti sjaj sa dijela, odmastiti dio i pripremiti smešu prajmera prema zahtjevima proizvođača. Preporučuje se nanošenje prajmera sa pištoljem za prskanje željenog prečnika mlaznice. Prvi sloj treba napraviti vrlo tanak da se izbjegnu mrlje. Ako je potrebno, možete dodatno nanijeti 1-2 sloja i osušiti automobil, obično je za to dovoljan jedan dan. Nakon što se prajmer potpuno osuši, treba ga tretirati peglom i brusnim papirom sa vodom. Tla su raznih vrsta: za završnu obradu površine i osiguravanje visokokvalitetnog nanošenja boje koriste se punila.

Antikorozivna sredstva, koriste se za zaštitu metalnih dijelova karoserije. U prisustvu tragova rđe, kao i nakon zavarivanja, potrebno je tretiranje takvim prajmerom. Epoxy, koji formiraju zaštitni sloj, ali nemaju svojstva protiv korozije. Koriste se za očuvanje karoserije i kao izolacija. Nakon što se prajmer osuši, na njega treba nanijeti prostirku, uz naizmjeničnu obradu brusnim papirom - 260-480 za akril i 260-780 za metalik.

Ponovno lijepljenje

U ovoj fazi potrebno je zamijeniti zaštitne papire i folije na dijelovima koji ne zahtijevaju farbanje, jer prilikom nanošenja boje na njega mogu dospjeti elementi iz prethodnih radova tokom nanošenja boje. Prije farbanja, prikladnije je zaštititi automobil filmom.

Bojanje

Prije nanošenja boje, površinu koja se tretira treba odmastiti, na primjer sredstvom za uklanjanje silikona. Boja se mora nanositi pištoljem za farbanje u skladu sa željama proizvođača. Prečnik mlaznice pištolja za prskanje treba da bude 1,1-1,3 mm. U većini slučajeva premaz se nanosi u 3-4 sloja. Lakiranje se vrši lakovima na vodenoj bazi.

Lakiranje

Nakon što se boja potpuno osuši, uklonite mrlje i prašinu sa površine koju treba tretirati ljepljivom krpom. Metalno obrađene površine nije potrebno odmašćivati. Površina se može lakirati 25-35 minuta nakon nanošenja završnog sloja boje. Lakiranje treba nanositi prema zahtjevima u upustvima proizvođača. Obično koristite mlaznicu za pištolj za prskanje promjera 1,35-1,5 mm.

Sušenje

Nakon nanošenja završnog sloja laka ili boje, potrebno je dobro osušiti tretiranu površinu. Uobičajeno vrijeme sušenja tretirane površine na pozitivnim temperaturama nastupa u jednom danu. Vrijeme sušenja može se smanjiti dodavanjem brzih učvršćivača u boju ili povećanjem vanjske temperature. U ovom slučaju, do sušenja tijela dolazi u roku od 3-6 sati. Maksimalna polimerizacija boja i lakova se javlja u roku od 7-14 dana. Prije toga, površina će biti potpuno suha, ali će parametri čvrstoće premaza biti znatno niži.

Montaža automobila

Nakon što se farba osuši, potrebno je vrlo pažljivo vratiti sve dijelove uklonjene prije farbanja.

Poliranje

Završno poliranje površina izvodi se posebnom abrazivnom pastom, nakon čega je potrebno prošetati završnim lakom za povećanje sjaja. Poliranje karoserije mora se izvršiti najkasnije 14 dana nakon farbanja, nakon što se svježi premaz potpuno polimerizira.

Komora za lakiranje

Unutrašnje korisne dimenzije: gužina: 8,00m – širina: 4,00m – visina: 3,40m

TEHNIČKE KARAKTERISTIKE:

- * Kabina za nanošenje/sušenje laka,
- * Pod na ukopanom cementnom temelju sa 5 redova rešetaka čvrstoće 800 kg/w.p., u kompletu sa podnim filtrima od fibreglassa,
- * Potpuna izmjena vazduha tokom faze bojanja,
- * Recirkulacija vazduha tokom faze pečenja,
- * Ventilacija pomoću dva elektro-ventilatora sa INVERTER frekvencijskom regulacijom brzine
- * Tijelo kabine: bijelo bojani unutarnji i vanjski izolacijski paneli, izolacija od fibreglassa,
- * Potpuna izolacija plenuma,
- * Prednja vrata sa trodijelnim prijelomom (jedan segment su servisna vrata): bijele boje iznutra, crvene boje izvana s izolacijom od fibreglassa,
- * Bočna servisna vrata sa staklenim prozorom,
- * Police za odlaganje boja i pribora,
- * Viseće hvataljke za predmete koji se bojaju,
- * Uređaj za blokiranje na dovodu komprimiranog vazduha.
- * Gornja rasvjeta: duž filtra, 8 rasvjetnih tijela u 4 reda, 32 neonske cijevi "XL" snage 4×58 W,

(ukup.1.856W),

- * 4 rasvjetna tijela u uglovima kabine, svako sa 4x36W XL neonskim cijevima,
- * 4 rasvjetna tijela u bočnim panelima kabine, svako sa 4x36W XL neonskim cijevima,
- * Ojačana sigurnosna stakla na prozorima vrata i pokrovima svjetala,
- * CHRONOTEC – AIR BLUE Agregat toplote za grijanje/ventilaciju sa kombiniranim suvim filterima u odsisnom traktu, u kompletu sa odsisnom jedinicom, motorima 2x11kW (=2x15KS), kapacitet grijanja 280kW, sa galvaniziranim kućištem,
- * Elektronički CO detektor integriran u upravljačku ploču kabine,
- * Turbine ventilatora sa reversnim lopaticama direktno vezanim na osovinu motora,
- * Komplet odsisnih difuzora vazduha u temelju, u svrhu optimalnog strujanja vazduha.
- * Prekidač niskog pritiska,
- * Sigurnosni termostat,
- * Motorizirana klapna za prelazak iz faze bojanja u fazu sušenja,
- * Protivpožarna klopka u spojnom kanalu (2 smjerna) REI120 (120 minuta otpornosti na požar),
- * Kanal između jedinica i kabine 440 mm,,
- * Kapacitet protoka vazduha ventilatora: 35.000 m³/h uz pritisak 250 Pa,
- * Kapacitet protoka vazduha u kabini: 29.000 m³/h uz pritisak 640 Pa,
- * Temperatura u kabini tokom faze bojanja: 21C, uz vanjsku temperaturu -5C,
- * Temperatura u kabini tokom faze pečenja: 80C uz vanjsku temperaturu -5C,
- * CHRONOTEC – Automatska kontrolna ploča ugrađena u prednju ploču kabine, pred-programirani ciklusi rada, uključujući električnu vezu od kontrolne ploče do jedinica,
- * Električni priključak: 400V/3/50 Hz za motore – 230V/1/50Hz za rasvjetu,

Nosilac projekta u jednom dijelu poslovnog objekta (posebnoj prostoriji), vrši lakiranje vozila i u istu prostoriju istalirao je ekološku komoru sa odgovarajućom opremom, adekvatnim filterima i ventilacionim uređajima.

Komora za lakiranje je sastavljena od:

1. dijela za farbanje (lakiranje);
2. pogonskog dijela;
3. otvora vazduha za ispuštanje vazdušnih jedinica sa aktivnim ugljem;
4. kontrolne ploče;

Prostor za lakiranje je zatvoren prostor gdje se vrši lakiranje i proces sušenja. On je podijeljen u sledeće podgrupe:

- A Perimetrički zidovi
- B Prednji zidovi
- C Sistemi za osvetljenje (iluminaciju)
- D Tavana (plafona)
- E Temelja (prizemlja)

Sl. 3.4.1.i 3.4.2. Komora za lakiranje

A Perimetrički zidovi

Perimetrički zidovi su neophodni za izolaciju prostora za lakiranje od spoljnih uticaja, bilo sa termičke ili akustičke tačke gledanja i iznad svega da se ne bi raspršivala (rasipala) boja i ostatak rastvarača u okolinu. Oni su sastavljeni od:

1. Zidova sa strane, napravljenih od ploča, sa debljinom od 40 mm;
2. Zadnjih zidova, ploča napravljenih od istog materijala kao i zidovi sa strane;
3. Pozadine, koja je neophodna za fiksiranje tereta kao i za zatvaranje visočijeg dijela zadnjeg zida;
4. Pozadinskih uglova koji su neophodni za konekciju (spajanje) između zidova sa strane i zadnjeg zida;

B Prednji zid komore sastoji se od:

1. Čela (prednje strane) koja je neophodna za potpuno fiksiranje prostorije kao i za zatvaranje najvisočijeg dijela prednjeg zida;
2. Vrata, za ulaz-izlaz operatera, opremljena sa elastičnim načinom otvaranja;
3. Umeći (jastučići) sa strane, na kojima su vrata namještena (dodaci za šarke);

4. Cjevasti okvir koji je uporište strukture vrata (samo pećnice –komore- bez pokretne osnove);
5. Prilaz (prolaz) na vratima , za ulazak automobila koji se lakiraju

Sva vrata su opremljena staklom koja dopuštaju da radnik kontroliše proces sušenja. Staklo je otporno na visoke temperature i ima dupli sloj sa slojem plastične materije da bi se spiječila disperzija krhotina u slučaju lomljave.

C. Sistem za osvjtljenje (iluminaciju)

Unutrašnje svijetlo je postavljeno na vrhu panela sa strane , pozicionirano pod uglom od 30 stepeni da bi garantovali dovoljnu i podjednaku svjetlost. Gornje svjetiljke su prevučene čelikom u boji u kojoj su dva držača neonskih sijalica koji su snabdjeveni sa dvije neonske sijalice snage od po 36 W. Neonske sijalice su izolovane od radnog prostora istim staklom koje se nalazi na vratima.

D. Tavan (plafon)

Tavan lakirnice prekriva lakirnicu (radni prostor) i i uporište je vazдушnim filterima na ulazu i sastoji se od:

1. Gornjih svijetla sačinjenih od neonskih sijalica za osvjtljenje prostorije;
2. Krovne konstrukcije, smještene u gornjim svijetlima koji su potrebni da drže okvir prefiltera;
3. Umecima (jastucima) , koji su smješteni na najvisočijem dijelu krovne konstrukcije i neophodni su da prave ujednačeno vazdušno strujanje;
4. Krovovi, koji su smješteni u pocinkovanim dijamantskim posudama što je neophodno za gornji prekrivač komore;
5. Galvanizirani željezni sastojci , su ploče u specijalno ofarbanim posudama koje štite elektirčni sistem gornjeg svijetla.

E. Kompletan temelj (prizemlje) (kućište za motor)

Temelj (podrum) služi kao glavni dio komore koji odvodi izlazni vazduh iz lakirnice. Sastoji se od :

1. Temelja (podloge), koji je napravljen od greda poređane uzdužno i povezanih sa dvije poprečne grede na krajevima koje povezuju unutrašnje uzdužne komade. Grede koje čine temelj su smještene u pocinčanim presovanim presavijenim prevlakama;
2. Rešetke, koje su umetnute u podlogu obavezno uz pod. Takođe mogu se koristiti obložene ploče ali se mogu koristiti jedino tako da odgovaraju prostoriji jer vazduh teži rešetkama , da bi se dozvolilo da vazduh prolazi;

3. Unutrašnji (kućni) filter tankovi, smješteni između rešetaka i temelja (podloge), oni su neophodni kao podrška (držači) filterima;
4. U okviru kućnih filtera odvija se vazдушna aspiracija;
5. Ulazna rampa, koja je potrebna za pristup komori vozila koje treba da se lakira;
6. Podloga takođe može biti zidana građevina sa raznim pozicijama za aspiraciju vazduha.

Prečišćivač izduvnih (otpadnih) gasova je neophodan da prečisti otpadne gasove iz vazduha i da smanji procenat uzroka (čestica) zagađenja da bi se povinovali zakonu sa procedurom zaštite od emisije u atmosferu. Prečišćivač izduvnih (otpadnih) gasova je sačinjen od:

1. Električnog motora smještenog na izduvnoj cijevi sa aktivnim drvenim ugljem, koji radi kao ventilator;
2. Centrifugalnog ventilatora , koji se pokreće električnim motorom;
3. Grupom prefiltera , opremljenih sa sintetičkim filterima koji su smješteni u kaseti;
4. Grupom filtera, koji su sačinjeni od kaseta koje sadže drveni ugalj koji redukuje rastvorena zagušljiva isparenja;
5. Kolektor (sakupljač) za povezanost sa kutijom;

Prečišćivač izduvnih (otpadnih) gasova, odvodi i prečišćava gasove preko grupe prefiltera, opremljenih sa sintetičkim filterima koji su smješteni u kaseti i grupe filtera koji su sačinjeni od kaseta koje sadže drveni ugalj koji redukuje rastvorena zagušljiva isparenja do kolektora (sakupljača).

Servisiranje komore vrši ovlašćen servis. Dinamiku zamjene sintetičkih filtera vršiovlašćen servis i zavisiće isključivo od vremena korišćenja komore za lakiranje kao i samog stanja sintetičkih filtera (da li su za zamjenu ili nijesu). Dinamiku zamjene sintetičkih filtera određuje i vrši isključivo ovlašćen servis.

Ovlašćen servis zbrinjava sintetičke filtere u skladu sa Ugovrom sa nosiocem projekta.

Lakiranje se vrši poliuretanskim lakovima na vodenoj bazi.

Tehnološki otpadne vode tokom lakiranja recikulišu preko prelivnih jama, pri čemu se izdvaja manja količina mulja. Mulj se taloži u manju vodonepropusnu jamu.

Za potrebe predmetnog objekta koristi se izvorska voda.

Sanitarno-fekalne otpadne vode odvođe se u vodonepropusnu septičku jamu.

.

Nosilac projekta je dužan da sklopi Ugovor sa ovlašćenom institucijom, za zbrinjavanje mulja.

Kišnica sa krova prihvata se olučnim vertikalama. Kišne vode odvede se slivnicima na površinu oko objekta.

3.5. Prikaz vrste i količine potrebne energije i energenata, vode, sirovina i drugog potrošnog materijala koji se koristi za potrebe tehnološkog procesa sa posebnim osvrtom na količine i karakteristike opasnih materija

Energetska potražnja i korišćenje energije u toku funkcionisanja projekta

BILANS OPTEREĆENJA

Vršno opterećenje uslijed opšte potrošnje dobija se množenjem instalisane snage svih električnih potrošača sa faktorom jednovremenosti $k = 0,46$, usvojenim iskustveno:

$$P_j = k_j \times (P_{in})$$

gdje je : k_j - faktor jednovremenosti,

P_{in} - instalisane snage pripadajuće table, odnosno ormara

Vršno opterećenje na nivou objekta

Vršno opterećenje objekta je $P_i = 31,40 \text{ kW}$

Potrošnja vode

Na predmetnoj lokaciji za potrebe servisa koristi se izvorska voda. Potrošnja je mala. Pošto ne postoji vodomjer ne posjedujemo poatak o procjeni potrošnje vode.

Radna snaga

majstor- 1 izvršilac,

pomoćnik - 1 izvršilac

3.6. Prikaz procjene vrste i količine: očekivanih otpadnih materija i emisija koje mogu izazvati zagađivanje vode, vazduha, tla i podzemnog sloja zemljišta, buku, vibracije, svjetlost, toplotu, zračenje (jonizujuća i nejonizujuća), proizvedenog otpada tokom izgradnje i funkcionisanja projekta

Izvor zagađivanja životne sredine iz ovakvih objekata su emisije gasova tokom lakiranja

Nosilac projekta u cilju smanjenja emisije gasova vrši lakiranje vozila u ekološkoj komori sa odgovarajućom opremom, adekvatnim filterima i ventilacionim uređajima, u cilju smanjenja negativnih uticaja na najmanju moguću mjeru.

Sanitarno-fekalne vode

Sanitarno-fekalne otpadne vode odводе se u vodonepropusnu septičku jamu, zapremine 12 m³. Nosilac projekta je dužan da sklopi Ugovor sa ovlašćenom institucijom, za pražnjenje vodonepropusne septičke jame.

Tehnološki otpadne vode

Tehnološki otpadne vode nastaju u procesu lakiranja. Tehnološki otpadne vode recikulišu preko prelivnih jama, pri čemu se izdvaja manja količina mulja. Mulj se taloži u manju vodonepropusnu jamu.

Nosilac projekta je dužan da sklopi Ugovor sa ovlašćenom institucijom, za zbrinjavanje mulja.

Atmosferske vode

Kišnica sa krova prihvataće sa olučnim vertikalama. Kišne vode odvođiće se slivnicima na površinu oko objekta.

Buka

U toku funkcionisanja sa stanovišta buke nema novih, većih uticaja na životnu sredinu.

Navedene mašine i alati, odnosno uređaji isunjavaju uslove u pogledu zvučne snage propisane Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini („Sl. list Crne Gore“, br. 28/11, 1/14).

Iz opisa djelatnosti koja se obavlja na predmetnom lokalitetu može se zaključiti da neće doći do povećanog nivoa buke koja nastaje usled funkcionisanja projekta..

Buka na granicama predmetne lokacije ne smije prelaziti propisane granične vrijednosti nivoa buke u zoni sa kojom se graniči (Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke (Sl. list Crne Gore, br. 60/11).

Uticaj vibracija

Uticaji vibracija nijesu prisutni.

Uticaji toplote, jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja

Uticaji toplote, jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja nijesu prisutni.

3.7. Prikaz tehnologije tretiranja (prerada, reciklaža, odlaganje i sl.) svih vrsta otpadnih materija

Komunalni otpad

Sav komunalni otpad će se odlagati u kontejnere i redovo odvoziti od strane preduzeća nadležnog za te poslove D.O.O. „KOMUNALNO LIM“ BIJELO POLJE, sa kojim će investitor sklopiti Ugovor o pružanju usluga, pri čemu će se voditi evidencija o količinama otpada koje zbrinjava D.O.O. „KOMUNALNOLIM“ BIJELO POLJE.

Ambalažni otpad

Ambalažni otpad će se selektivno odvajati po vrstama:

- ✓ papirna i kartonska ambalaža, kataloški broj 15 01 01,
- ✓ plastična ambalaža, kataloški broj 15 01 02,
- ✓ drvena ambalaža, kataloški broj 15 01 03,
- ✓ metalna ambalaža, kataloški broj 15 01 04,
- ✓ kompozitna ambalaža, kataloški broj 15 01 05,
- ✓ miješana ambalaža, kataloški broj 15 01 06,
- ✓ staklena ambalaža, kataloški broj 15 01 07,
- ✓ tekstilna ambalaža, kataloški broj 15 01 09,
- ✓ apsorbenti, filtarski materijali, tkanine i sredstva za brisanje i upijanje i zaštitna odjeća koji nisu zagađeni opasnim materijama, kataloški broj 15 02 03

i predavati društvima za otkup sekundarnih sirovina.

Ambalažni otpad, će se sakupljati, odlagati na određeno mjesto u objektu i sukcesivno odvoziti u centre za otkup sekundarnog otpada, u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom („Sl.list Crne Gore“, br. 34/24).

3.8. Prikaz tehnologije tretiranja (prerada, reciklaža, odlaganje i sl.) svih vrsta otpadnih materija

Komunalni otpad

Sav komunalni otpad će se odlagati u kontejnere i redovo odvoziti od strane preduzeća nadležnog za te poslove D.O.O. „KOMUNALNO LIM“ BIJELO POLJE, sa kojim će investitor sklopiti Ugovor o pružanju usluga, pri čemu će se voditi evidencija o količinama otpada koje zbrinjava D.O.O. „KOMUNALNO LIM“ BIJELO POLJE.

Neopasni otpad

Neopasni otpad će se selektivno odvajati po vrstama:

- ✓ papirna i kartonska ambalaža, kataloški broj 15 01 01,
- ✓ plastična ambalaža, kataloški broj 15 01 02,
- ✓ drvena ambalaža, kataloški broj 15 01 03,
- ✓ metalna ambalaža, kataloški broj 15 01 04,

- ✓ kompozitna ambalaža, kataloški broj 15 01 05,
- ✓ miješana ambalaža, kataloški broj 15 01 06,
- ✓ staklena ambalaža, kataloški broj 15 01 07,
- ✓ tekstilna ambalaža, kataloški broj 15 01 09,
- ✓ apsorbenti, filtarski materijali, tkanine i sredstva za brisanje i upijanje i zaštitna odjeća koji nisu zagađeni opasnim materijama, kataloški broj 15 02 03

i predavati društvima za otkup sekundarnih sirovina.

Opasni otpad

U predmetnom auto servisu stvaraju se sledeće vrste otpada:

- 11 01 05*kisjelina za čišćenje,
- 11 01 07*baza za čišćenje,
- 11 01 11*tečnost za ispiranje na bazi vode koja sadrži opasne supstance,
- 11 01 13*otpad od odmašćivanja koji sadrži opasne supstance,
- 15 01 10*ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama
- 15 02 02*apsorbenti, materijali za filtere (uključujući filtere za ulje koji nijesu drugačije specificirani), krpe za brisanje, zaštitna odjeća, koji su kontaminirani opasnim supstancama
- 19 08 13*mulj koji sadrži opasne supstance iz ostalih tretmana otpadnih voda.

Obaveza je Nosioca projekta da sklopi ugovor za zbrinjavanje opasnog otpada sa ovlašćenom firmom.

4.0. IZVJEŠTAJ O POSTOJEĆEM STANJU SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE

Dostavljamo podatke iz Informacije o stanju životne sredine za 2022. godinu (Izvor: Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore. 2023).

Kvalitet vazduha

U skladu sa Uredbom o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha, teritorija Crne Gore podijeljena je u tri zone (tabela 4.1.), koje su određene preliminarnom procjenom kvaliteta vazduha u odnosu na granice ocjenjivanja zagađujućih materija na osnovu dostupnih podataka o koncentracijama zagađujućih materija i modeliranjem postojećih podataka. Granice zona kvaliteta vazduha podudaraju se sa spoljnim administrativnim granicama opština koje se nalaze u sastavu tih zona.

Tab.4.1. Zone kvaliteta vazduha

Zona kvaliteta vazduha	Opštine u sastavu zone
Sjeverna zona kvaliteta vazduha	Andrijevica, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Pljevlja, Kolašin, Mojkovac, Petnjica, Plav, Plužine, Rožaje, Šavnik i Žabljak
Centralna zona kvaliteta vazduha	Podgorica, Nikšić, Danilovgrad i Cetinje
Južna zona kvaliteta vazduha	Bar, Budva, Kotor, Tivat, Ulcinj i Herceg Novi

Rezultati ispitivanja kvaliteta vazduha – Državna mreža

Državnu mrežu za kontinuirano praćenje kvaliteta vazduha za koje je zadužena Agencija za zaštitu životne sredine čini devet stacionarnih stanica (tabela 4.2.).

Tab. 4. 2 Mjerna mjesta u okviru Državne mreže za praćenje kvaliteta vazduha

Red. broj	Mjerno mjesto	Vrsta mjesta	Zagađujuće materije koje se mjere
1.	Pljevlja 2-Gagovića imanje	UB	NO, NO ₂ , NO _x , SO ₂ , CO, PM _{2.5} , PM ₁₀ (Pb, As, Cd, Ni i BaP u PM ₁₀)
2.	Gradina	RB	NO, NO ₂ , NO _x , SO ₂ , O ₃ , CH ₄ , THC i Hg
3.	Bijelo Polje	UB	NO, NO ₂ , NO _x , CO, PM _{2.5} , PM ₁₀ , (Pb, As, Cd, Ni i BaP u PM ₁₀)
4.	Podgorica 2 (Blok V)	UB	SO ₂ , PM _{2.5} , PM ₁₀ , (Pb, As, Cd, Ni i BaP u PM ₁₀)
5.	Podgorica 3 (kružni tok Zabjelo)	UT	NO, NO ₂ , NO _x , CO, C ₆ H ₆ , PM ₁₀ , (Pb, As, Cd, Ni i BaP u PM ₁₀)
6.	Podgorica 4-Gornje Mrke	RB	NO, NO ₂ , NO _x , O ₃ , CH ₄ i THC
7.	Nikšić 2	UB	NO, NO ₂ , NO _x , CO, O ₃ , SO ₂ , PM _{2.5} , PM ₁₀ (Pb, As, Cd, Ni i BaP u PM ₁₀)
8.	Bar 3	UB	NO, NO ₂ , NO _x , PM _{2.5} , PM ₁₀ (Pb, As, Cd, Ni i BaP u PM ₁₀)
9.	Kotor	UT	NO, NO ₂ , NO _x , CO, SO ₂ , C ₆ H ₆ , PM ₁₀ , (Pb, As, Cd, Ni i BaP u PM ₁₀)

Azot (IV) oksid NO₂

Mjerenje koncentracije azotnih oksida realizuje se na osam stacionarnih stanica u Crnoj Gori: Podgorica 1 kružni tok Zabjelo (UT), Nikšić, Pljevlja, Gradina, Bijelo Polje, Gornje Mrke, Bar i Kotor. Na svim mjernim mjestima, osim u Podgorici, izmjerene vrijednosti azot(IV)oksida – NO₂, predstavljene kao jednočasovne i srednje godišnje koncentracije, bile su ispod propisanih graničnih vrijednosti.

Grafikonom 4.1. predstavljene su maksimalne jednočasovne koncentracije azot(IV)oksida upoređene sa graničnom vrijednošću.

Grafikon 4.1. Maksimalne jednočasovne koncentracije azot(IV)oksida – NO₂

Na grafikonu 4.2. predstavljene su srednje godišnje koncentracije azot(IV)oksida upoređene sa graničnom vrijednošću.

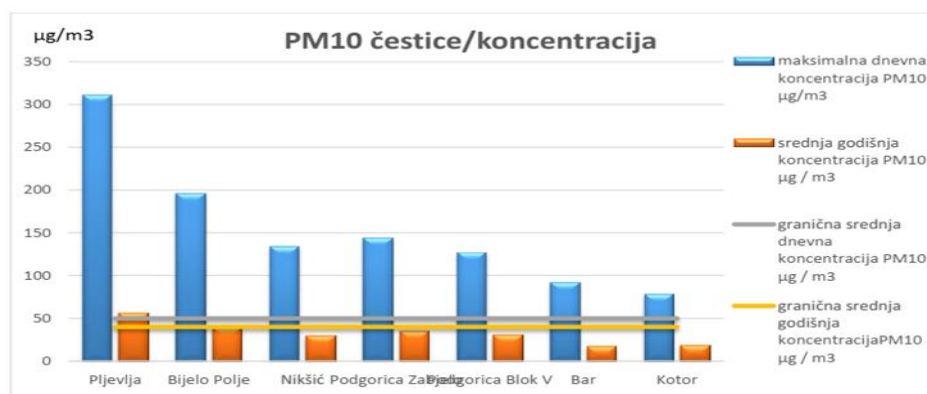
Grafikon 4.2. Srednje godišnje koncentracije azot(IV)oksida – NO₂

Suspendovane čestice u vazduhu – PM₁₀

Mjerenja suspendovanih čestica PM₁₀ vršena su na sedam mjernih stanica, i to u: Pljevljima, Bijelom Polju, Podgorici 3 kružni tok Zabjelo (UT), Podgorici 2 Blok V (UB), Nikšiću, Baru i Kotoru.

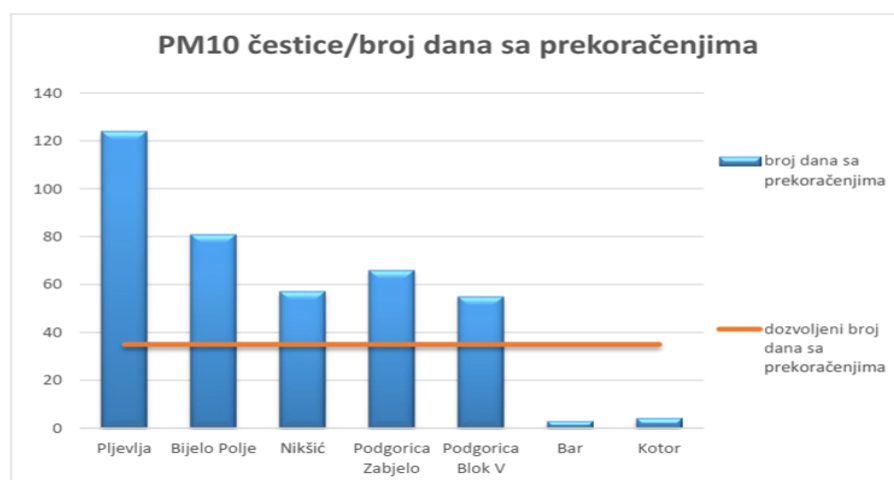
Na mjernoj stanici u Bijelom Polju, srednje dnevne vrijednosti suspendovanih čestica PM₁₀ su 81 dan bile iznad propisane granične vrijednosti od 50 µg/m³. Godišnja srednja koncentracija PM₁₀ čestica je bila veoma blizu granične vrijednosti i iznosila je 39 µg/m³.

Na grafikonu 4.3. predstavljene su maksimalne dnevne i srednje godišnje koncentracije PM₁₀ čestica upoređene sa graničnim vrijednostima.

Grafikon 4.3. Maksimalne dnevne i srednje godišnje koncentracije PM₁₀ čestica

Na grafikonu 4.4., predstavljen je broj dana sa prekoračenjima srednje dnevne koncentracije PM₁₀ čestica upoređene sa dozvoljenim brojem dana sa prekoračenjima, koji za jednu kalendarsku godinu iznosi 35.

Grafikon 4.4. Broj dana sa prekoračenjima srednje dnevne koncentracije PM₁₀ čestica upoređene sa dozvoljenim brojem dana sa prekoračenjima.

Suspendovane čestice u vazduhu PM_{2,5}

Tokom 2022. godine, mjerenje suspendovanih čestica PM_{2,5} realizovano je na pet stacionarnih mjernih stanica.

Zbog problema u radu uzorkivača na mjernim mjestima u Pljevljima, Bijelom Polju i Nikšiću, realizovan je veoma mali procenat mjerenja, tako da se podaci sa ovih mjernih mjesta ne mogu smatrati validnim u odnosu na ocjenu srednje godišnje koncentracije:

U 2022. godini obuhvat dnevnih srednjih koncentracija PM_{2,5} izmjerenih na stanici Bijelo Polje je bio 295, što je ispod minimalnog broja dana za ocjenu kvaliteta vazduha, (minimum 309 dana mjerenja prema vodiču za sprovođenje Odluke 2011/850/EU, IPR guidance 2.0.1).

Izračunata srednja godišnja vrijednost koncentracija PM_{2,5} za period u kojem je vršeno

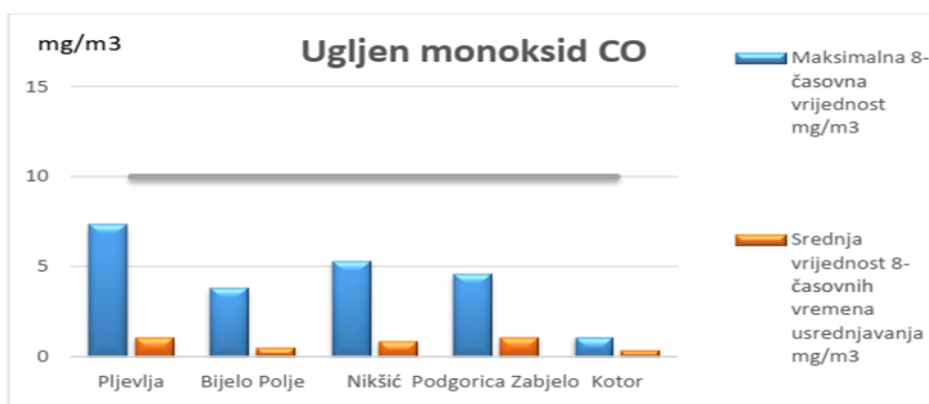
mjerenje je 29,45 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ugljen (II) oksid CO

Koncentracija ugljen(II)oksida – CO prati se na lokacijama u Pljevljima, Bijelom Polju, Nikšiću, Podgorici Zabjelo (UT) i Kotoru.

Maksimalne osmočasovne srednje godišnje koncentracije ugljen(II)oksida, na svim mjernim mjestima, tokom cijelog perioda mjerenja, bile su ispod propisane granične vrijednosti koja iznosi 10 mg/m^3 .

Na grafikonu 4.5., predstavljene su maksimalne osmočasovne dnevne koncentracije ugljen(II)oksida upoređene sa ciljnom vrijednošću.

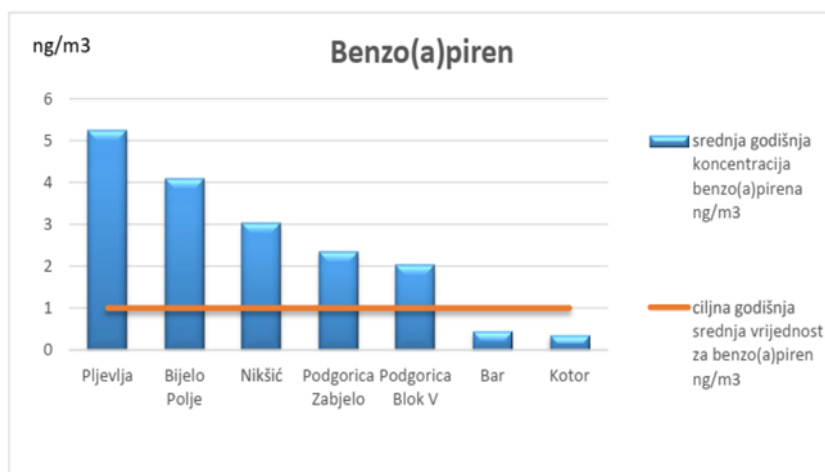
Grafikon 4.5.. Maksimalne osmočasovne dnevne koncentracije ugljen(II)oksida upoređene sa ciljnom vrijednošću

Benzo(a)piren

Iz uzoraka sa svih mjernih mjesta, na kojima se referentnom metodom pratila koncentracija PM10 čestica u vazduhu, vršena je hemijska analiza u cilju određivanja koncentracije, odnosno sadržaja benzo(a)pirena u PM₁₀ česticama.

Srednja godišnja koncentracija benzo(a)pirena praćena je u: Pljevljima, Bijelom Polju, Nikšiću, Podgorici 3 kružni tok Zabjelo (UT), Podgorici 2 Blok V (UB), Baru i Kotoru. Godišnja srednja vrijednost benzo(a)pirena na mjernim stanicama u: Pljevljima, Bijelom Polju, Nikšiću, Podgorici 3 kružni tok Zabjelo (UT) i Podgorici 2 Blok V (UB) bila je iznad propisane ciljne vrijednosti.

Na grafikonu 4.6. predstavljene su srednje godišnje koncentracije benzo(a)pirena upoređene sa ciljnom vrijednošću

Grafikon 4.6. Srednje godišnje koncentracije benzo(a)pirena upoređene sa ciljnom vrijednošću

Sadržaj teških metala (Pb, Cd, As i Ni) u suspendovanim česticama PM₁₀

Srednje godišnje vrijednosti sadržaja olova, kadmijuma, arsena i nikla u suspendovanim česticama PM₁₀, na mjernim mjestima na kojima se referentnom metodom pratila koncentracija PM₁₀ čestica u vazduhu (Pljevlja, Bijelo Polje, Nikšić, Podgorica 3 kružni tok Zabjelo (UT), Podgorica 2 Blok V (UB), Bar i Kotor), bile su ispod propisanih graničnih i ciljnih vrijednosti.

Fizičko-hemijski parametri kvaliteta padavina

Srednja godišnja pH vrijednost na svim stanicama je bila u opsegu 6,57-7,28. Na stanici u Bijelom Polju bila je ispod 7.

Tokom 2022. godine evidentiran je znatno veći broj slučajeva kisjelih kiša (30) u odnosu na prethodnu godinu (14), od čega 1 slučaj u Bijelom Polju.

Veličina kisjelosti je bila relativno velika, jer je zabilježen značajan broj padavina sa pH ispod 5 (9 slučajeva). U ostalim slučajevima radi se o slaboj kisjelosti sa pH iznad 5 pH jedinica.

Ocjena kvaliteta vazduha – zone kvaliteta vazduha

Sjeverna zona kvaliteta vazduha

Sjevernoj zoni kvaliteta vazduha pripadaju: Andrijevića, Berane, Bijelo Polje, Gusinje, Pljevlja, Kolašin, Mojkovac, Petnjica, Plav, Plužine, Rožaje, Šavnik i Žabljak.

Sve jednočasovne srednje vrijednosti azot(IV)oksida bile su ispod propisane granične vrijednosti (200 µg/m³), kao i srednja godišnja koncentracija koja je takođe bila ispod

granične vrijednosti ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$), na svim mjernim mjestima Sjeverne zone.

Maksimalne 8-časovne srednje godišnje koncentracije ugljen(II)oksida – CO bile su ispod propisane granične vrijednosti za zaštitu zdravlja na mjernim mjestima u Pljevljima i Bijelom Polju.

Na mjernoj stanici u Bijelom Polju, srednje dnevne vrijednosti suspendovanih čestica PM_{10} su 81 dan bile iznad propisane granične vrijednosti od $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Godišnja srednja koncentracija PM_{10} čestica je bila minimalno ispod granične vrijednosti i iznosila je $39 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Na osnovu dobijenih rezultata, može se konstatovati da je u Bijelom Polju veliko opterećenje ambijentalnog vazduha suspendovanim česticama PM_{10} .

Obuhvat dnevnih srednjih koncentracija $\text{PM}_{2,5}$ izmjerenih na stanici Bijelo Polje je bio 295, što je ispod minimalnog broja dana za ocjenu kvaliteta vazduha, (minimum 309 dana mjerenja prema vodiču za sprovođenje Odluke 2011/850/EU, IPR guidance 2.0.1). Izračunata srednja godišnja vrijednost koncentracija $\text{PM}_{2,5}$ za period u kojem je vršeno mjerenje je $29,45 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Na mjernoj stanici u Bijelom Polju, sadržaj olova, računat kao srednja vrijednost nedeljnih uzoraka, bio je ispod propisane granične vrijednosti. Istovremeno su vršene i analize uzoraka suspendovanih čestica PM_{10} na sadržaj arsena, kadmijuma i nikla. Rezultati analize pokazuju da je sadržaj kadmijuma, nikla i arsena bio ispod ciljane vrijednosti propisane radi zaštite zdravlja ljudi.

Srednje godišnje vrijednosti sadržaja benzo(a)pirena od $4 \text{ ng}/\text{m}^3$ u Bijelom Polju prelaze propisanu ciljnu vrijednost ($1 \text{ ng}/\text{m}^3$).

Analizirani podaci ukazuju na ozbiljan problem sa kvalitetom vazduha u Sjevernoj zoni tokom zimskih mjeseci, odnosno tokom sezone grijanja. Uprkos blagom poboljšanju kvaliteta vazduha sa aspekta prisustva sumpor(IV)oksida u odnosu na prethodnu godinu, podaci i dalje ukazuju na značajno zagađenje prizemnog sloja atmosfere u periodu od gotovo 7 mjeseci (januar-april / oktobar-decembar). u svim djelovima Sjeverne zone, za šta je reper mjerna stanica koja je instalirana u Bijelom Polju. Najlošiji kvalitet vazduha je zabilježen u periodu januar-mart i kraj oktobra-decembar, što se preklapa sa periodom kada su najviše aktivna individualna i kolektivna ložišta, odnosno sa periodom sezone grijanja.

Kvalitet voda

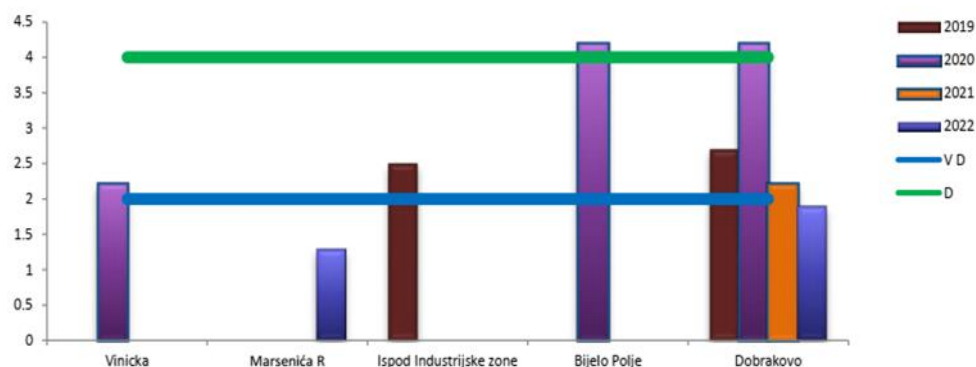
Površinske vode - mreža stanica za kvalitet površinskih voda u 2022.godini, obuhvatila je 22 vodotoka sa 34 mjerna mjesta, 3 prirodna jezera sa 6 mjernih mjesta, 5 vještačka jezera sa 5 mjesta, 5 mješovitih voda sa 5 mjernih mjesta.

Ispitivanje kvaliteta površinskih voda u Crnoj Gori u 2022. godini, realizovano je u: 4 serije mjerenja za osnovne fizičko-hemijske parametre, u periodu januar-decembar i obuhvaćena su sva godišnja doba. Vrijeme uzorkovanja i analiza u 2022 g. obuhvatao je period malih voda-kada je zagađenje voda najveće, kao i njihovo korišćenje, a takođe i period većih vodostaja.

BPK₅- biološka potrošnja kiseonika

Biološka potrošnja kiseonika (BPK) je količina kiseonika koja potrebna da se izvrši biološka oksidacija prisutnih, biološki razgradljivih, sastojaka vode. Stepenn zagađenosti vode organskim jedinjenjima definisan je, pored ostalih, i ovim parametrom (BPK) i

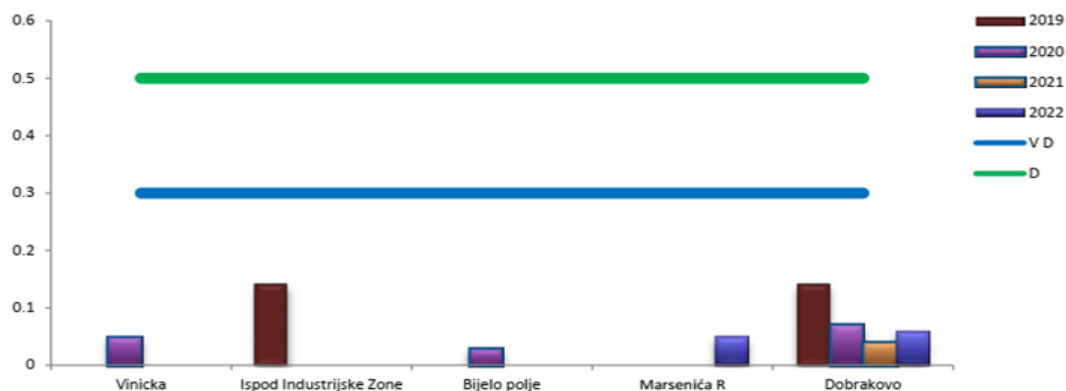
osnovni je parametar za ocjenu zagađenosti površinskih voda organskim materijama.

Grafikon 4.7. BPK₅ u rijeci Lim (mg O₂/l)

Sadržaj fosfata

Najznačajniji izvor zagađenja ortofosfata potiče iz komunalnih i industrijskih otpadnih voda i poljoprivrede. Fosfati mogu oštetiti vodenu okolinu i narušiti ekološku ravnotežu u vodama, te njihov povećan sadržaj može izazvati eutrofikaciju, što ima za posledicu ubrzano razmnožavanje algi i viših biljaka i stvaranje nepoželjne promjene ravnoteže organizama prisutnih u vodi, kao i samog kvaliteta vode.

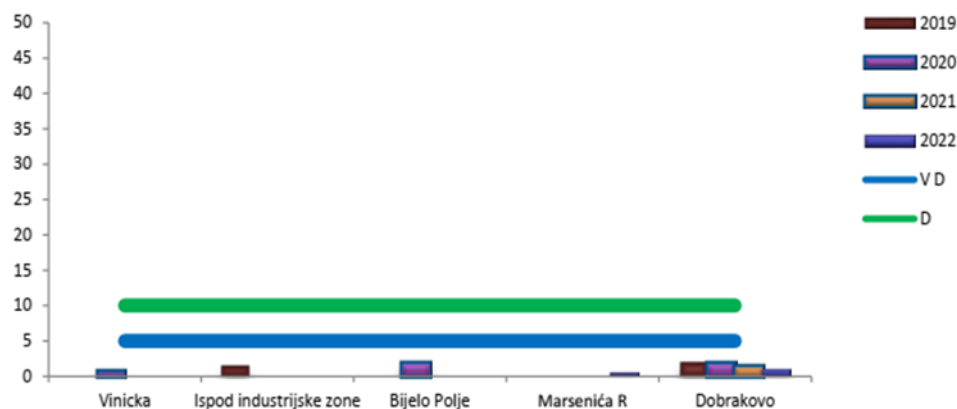
Grafikon 4.8.. Sadržaj ortofosfata(fosfata) u rijeci Lim (mg/l)

Sadržaj nitrata

Jedinjenja koja sadrže azot, u vodi se ponašaju kao nutrijenti i izazivaju nedostatak kiseonika, a time utiču na izumiranje živog svijeta. Glavni izvori zagađenja azotnim jedinjenjima su komunalne i industrijske otpadne vode, septičke jame, upotreba azotnih vještačkih đubriva u poljoprivredi i životinjski otpad. Bakterije u vodi veoma brzo prevode nitrate u nitrite.

Uticaj nitrita na zdravlje ljudi je veoma negativan, jer reaguju direktno sa hemoglobinom u krvi, proizvodeći met-hemoglobin koji uništava sposobnost crvenih krvnih zrnaca da vezuju i prenose kiseonik.

Na osnovu rezultata ispitivanja kvaliteta površinskih voda može se zaključiti da su izmjerene vrijednosti za nitrata u granicama dozvoljenih koncentracija.

Grafikon 4.9. Sadržaj nitrata u rijeci Lim (mg/l)

Tabela 4.3. Prikaz ocjene ekološkog statusa / Hemijskog statusa, i potencijala površinskih vodai, ukupnog statusa kao i statusa po elementima kvaliteta opštih fiz. hemijskih parametara, zagađujućih i prioriternih supstanci i bioloških paramatera 2022.g

2022.g.	Nazivi vodnih tijela	Površinsko VT	Tip VT	Redni broj	Naziv mjernog mjesta	Hemijski i Ekološki status kval. voda								Ukupni ES / EP i HS bez makrozoobentonske
						Prioritetne i zagađujuće supstance	Opšti fizičko hemijski parametri	Specifične zagađujuće supstance	Fitoplankton	Fitobentos	Makrofite	Makrozoobentos	Ukupni ES / EP i HS na osnovu 7 elemenata	
1.	Bojana	1	R9	1.	Reč	vdD	U	VD	U	D	L	V	VL	L

2.	Crnica	1	R3	2.	Gornji tok-iznad želj..mosta	-	D		-	V	V	U	U	D
3.	Orahovštica	1	R3	3.	Srednji tok	-	D		-	-	-	U	U	D
4.	Crnojevića R.	1	R6	4.	Brodsko Njiva	vdD	D	U	U	D	-	D	U	U
5.	Morača	3	R5	5.	Pernica	-	D	-	-	V	-	U	U	D
		5	R8	6.	Isp. Sportskog centra	-	D	-	-	V	-	L	L	D
		7	R8	7.	Donji tok	vdD	U	VD	U	V	-	L	L	U
6.	Mrtvica	3	R5	8	Iznad ušća	-	U	-	-	D	-	L	L	U
7.	Mala Rijeka	2	R6	9	Izn. ušća-Bioče	-	D	-	-	D	-	L	L	D
8.	Cijevna	1	R6	10	Gornji tok	-	D	-	-	D	-	L	L	D
9.	Zeta	1	R5	11	Duklov most, niz. od mosta	vdD	U	U		D	L	D	L	L
		4	R8	12	Vranjske njive, niz. od mosta	vdD	U	U	U	D	U	L	L	U
10.	Gračanica	1	R2	13	Gornji tok - Morakovo	-	D	-	-	D	-	U	U	D
11.	Lim	2	R7	14	Marsenića R.-iznad mosta	-	D	-	-	V	-	D	D	D
		3	R7	15	Dobrakovo - kod HS	vdD	U	VD	U	D	-	D	U	U
12.	Bistrica Bjel.	2	R5	16	Iznad ušća - Gubavač	vdD	D	VD	-	V	-	D	D	D
13.	Ljubovida	2	R5	17	Iznad ušća - Ribarevina	vdD	VD	D	-	D	V	D	D	D
14.	Lješnica	1	R2	18	Iznad ušća	vdD	VD	VD	-	U		U	U	U
15.	Bistrica Ber.	1	R2	19	Iznad ušća	-	D	-	-	D		U	U	D
16.	Zlorečica	1	R5	20	Iznad ušća u Lim-Andriji	-	D	-	-	D	D	U	U	D
17.	Ljuča	2	R4	21	Srednji tok -nizv. od most	-	D	-	-	V	V	U	U	D
18.	Ibar	2	R4	22	Bać	vdD	U	VD	-	D	D	D	U	U
19.	Veruša	1	R1	23	Iznad mosta	vdD	D	D	-	-	-	-	D	D
20.	Tara	3	R4	24	Trebaljevo	vdD	D	D	-	V	-	U	U	D
		3	R4	25	Ispod Mojkovca	vdD	D	D	-	V	-	U	U	D
		4	R5	26	Ispod Crnih Poda	vdD	D	D	-	-	-	-	D	D
		4	R5	27	Đurđevića Tara-Splavište	vdD	D	D	-	-	-	-	D	D
		5	R7	28	Ščepan polje	U	D	D	-	-	-	-	U	U
21.	Čehotina	1	R1	29	Glava Čehotine	vdD	D	U	-	-	-	-	U	U
		1	R4	30	Ispod Vruļje	vdD	D	D	-	D	-	D	D	D
		3	R5	31	Rabitlja	vdD	D	U	-	-	-	-	D	D
		5	R5	32	Ispod kolektora	vdD	U	U	-	-	-	-	U	U
		6	R5	33	Gradac	vdD	U	U	U	D	-	U	U	U
22.	Voloder	1	R1	34	Ispod Tikovine	vdD	D	D	-	-	-	-	D	D

Ocjena kvaliteta vode za piće

Pod zdravstvenom bezbjednošću vode za piće podrazumijeva se mikrobiološka i fizičko-hemijska ispravnost vode za piće uz obezbijeđenu zaštitu izvorišta, zdravstveno bezbjedno snabdijevanje i rukovanje vodom za piće.

Upravljanje zdravstvenom bezbjednošću vode za piće u našoj zemlji regulisano je zakonskom osnovom zasnovanoj na preporukama Svetske zdravstvene organizacije, direktivama Evropske Unije i međunarodnim standardima kvaliteta.

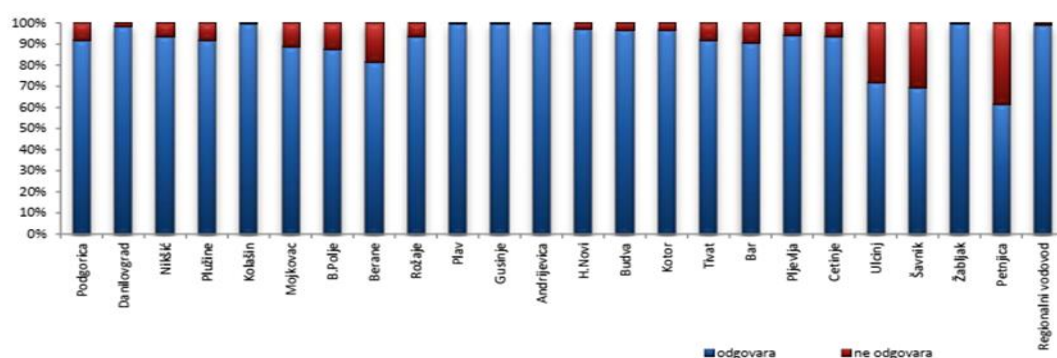
U 2022.godini ispitivanje vode za piće iz sistema za vodosnabdijevanje vršeno je u: Institutu za javno zdravlje Crne Gore, Higijensko epidemiološkoj službi Doma zdravlja Bar, DOO Vodovod i kanalizacija Podgorica.

U 2022.godini na teritoriji Crne Gore ukupno je ispitivano 23016 uzoraka voda za piće sa gradskih vodovoda i drugih javnih objekata vodosnabdijevanja i to: 11712 mikrobiološki i 11304 fizičko i fizičko-hemijski.

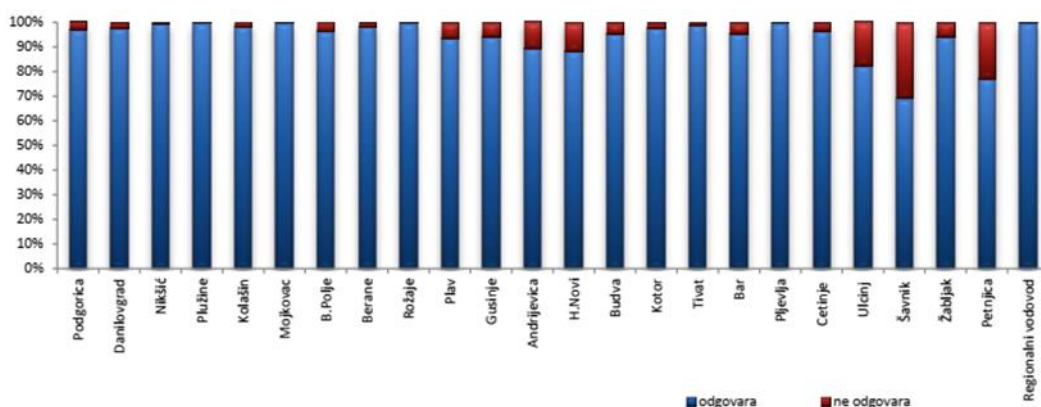
Prema rezultatima mikrobioloških ispitivanja 3,72 % ispitanih uzoraka hlorisanih voda nije zadovoljilo propisane norme higijenske ispravnosti, najčešće zbog povećanog ukupnog broja bakterija i identifikacije koliformnih bakterija.

Na osnovu rezultata fizičko-hemijskih ispitivanja 7,56 % ispitanih uzoraka hlorisanih voda nije odgovaralo važećim propisima. Najčešći uzrok neispravnosti bio je nedovoljna koncentracija ili potpuno odsustvo rezidualnog hlora kao i povećana mutnoća u periodu obilnijih padavina.

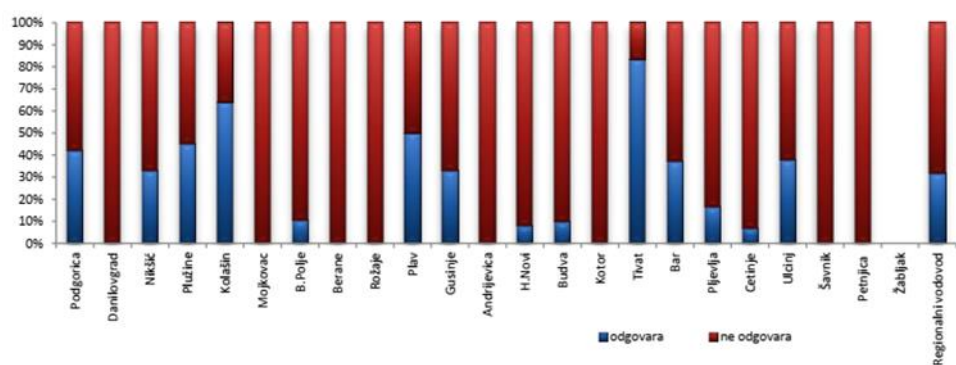
U periodu obilnijih padavina u svim opštinama povećava se mutnoća vode za piće.

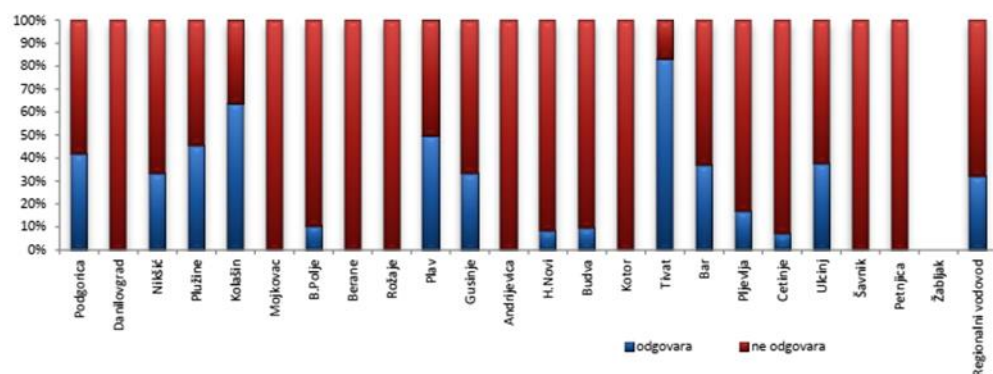
Grafikon 4.10. Rezultati fizičko-hemijskih ispitivanja uzoraka hlorisane vode za piće u 2022. godini

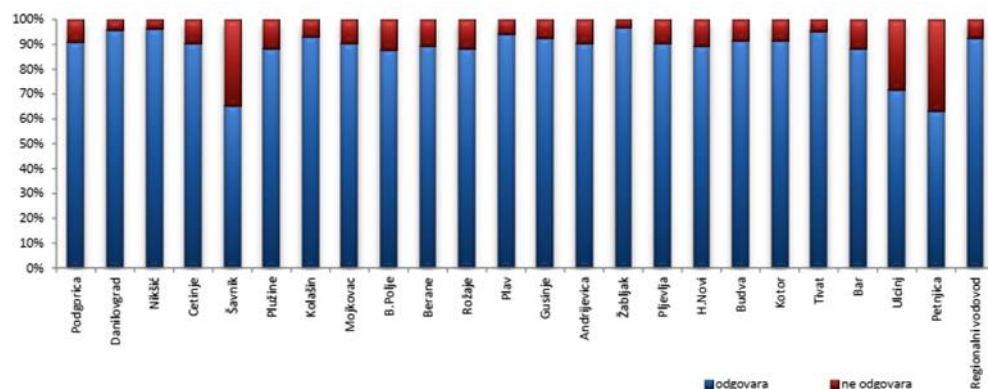
Grafikon 4.11. Rezultati mikrobioloških ispitivanja uzoraka hlorisane vode za piće u 2022.

Grafikon 4.12. Rezultati fizičko hemijskih ispitivanja uzoraka nehlorisane vode za piće u 2022.

Grafikon 4.13. Rezultati mikrobioloških ispitivanja uzoraka nehlorisane vode za piće u 2022.

Grafikon 4.15. Rezultati ispitivanja vode za piće u 2021. godini

Buka

U skladu sa Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini ("Sl. list Crne Gore", br. 28/11 od 10.06.2011, 28/12 od 05.06.2012, 01/14 od 09.01.2014, 002/18 od 10.01.2018), buka u životnoj sredini je nepoželjan ili štetan zvuk na otvorenom prostoru koji je izazvan ljudskom aktivnošću, uključujući buku koja potiče iz drumskog, željezničkog i vazdušnog saobraćaja i od industrijskih postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola. Iz Zakona je proistekao Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičkih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke ("Službeni list CG", br. 60/11, 094/21 od 03.09.2021).

U tabeli 4.4. prikazane su granične vrijednosti nivoa buke koje su propisane Pravilnikom.

Tabela 4.4. Granične vrijednosti buke u akustičkim zonama

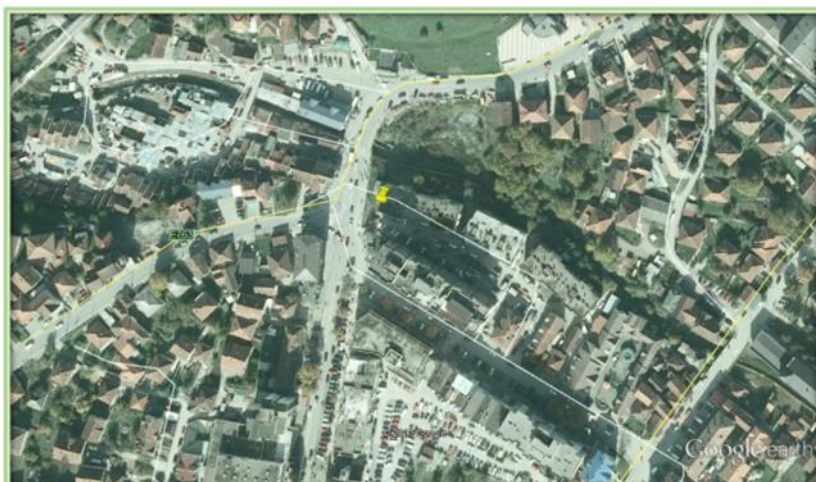
Akustičke zone		Nivo buke u dB(A)		
		Lday	Levening	Lnight
1.	Tiha zona u prirodi	35	35	30
2.	Tiha zona u aglomeraciji	40	40	35
3.	Zona povišenog režima zaštite od buke	50	50	40
4.	Stambena zona	55	55	45
5.	Zona mješovite namjene	60	60	50
6.	Zone pod jakim uticajem buke koja potiče od saobraćaja	Lday	Levening	Lnight
6.a	Zona pod jakim uticajem buke koja potiče od vazdušnog saobraćaja	55	55	50
6.b	Zona pod jakim uticajem buke koja potiče od drumskog saobraćaja	60	60	55
6.c	Zona pod jakim uticajem buke koja potiče od željezničkog saobraćaja	65	65	60
7.	Industrijska zona	Na granici ove zone buka ne smije prelaziti granične vrijednosti nivoa buke u zoni sa kojom se graniči		
8.	Zona eksploatacije mineralnih sirovina	Na granici ove zone buka ne smije prelaziti granične vrijednosti nivoa buke u zoni sa kojom se graniči		

Vrijednosti navedene u ovoj tabeli odnose se na ukupni nivo buke iz svih izvora u akustičkoj zoni. U područjima razgraničenja akustičkih zona, nivo buke u svakoj akustičkoj zoni ne smije prelaziti najnižu graničnu vrijednost propisanu za zonu sa kojom se graniči. Vrijednosti indikatora navedenih u ovoj tabeli (Lday, Levening, Lnight) predstavljaju prosječne dnevne vrijednosti

Bijelo Polje

Na teritoriji opštine Bijelo Polje mjerenje nivoa buke vršeno je uz magistralni put, ulica Živka Žižića 30 I sprat, u intervalu dnevnog (Lday) 7-19 h, večernjeg (Levening) 19-23 h i noćnog perioda (Lnight) 23-7 h.

Mjerno mjesto u Bijelom Polju, Ulica Živka Žižića 30 I sprat.

Sl. 4.1. Satelitski snimak naselja i mjerne pozicije

Sl. 4.2. Mjerna pozicija na balkonu zgrade

Nivo buke u prvom ciklusu mjeren je u periodu od 07. do 13.10. 2022.godine, dok je nivo buke u drugom ciklusu mjeren u periodu od 19. do 26.01.2023.godine.

Predmetna lokacija prema navedenom Pravilniku spada u zonu V (Zoni mješovite namjene).

5.0. PRIKAZ ALTERNATIVNIH RJEŠENJA

5.1. Lokacija

Alternativnih lokacija projektu nije bilo. Predmetnu lokaciju je Investitor odabrao iz finansijskog i ekonomskog aspekta. Sekretarijat za urbanizam, stambeno-komunalne poslove i zaštitu životne sredine, Opštine Bijelo Polje, donio je rješenje broj: Up.br.032-361-04/6-187/1 od 14.12.1998., kojim se odobrava Mušović Dzaferu iz Bijelog Polja, izgradnja poslovnog objekta limarske radnje gabarita 9,00 x 8,50 m, ukupne površine 76,50 m², spratnosti Pr + o, na dijelu katastarske parcele br. 505 KO Nedakusi, Opštine Bijelo Polje. Predmetna lokacija se nalazi na dijelu katastarske parcele br. 505 KO Nedakuse, Opština Bijelo Polje, prema listu nepokretnosti 967 – izvod, izdatim od PJ Opština Bijelo Polje i u vlasništvu je Mušović Safeta, u obimu prava svojine 1/1.

5.2. Uticaji na segmente životne sredine i zdravlje ljudi

Potencijalne opasnosti po zdravlje za radnike u fazi funkcionisanja projekta vezane su za nošenje neadekvatne zaštitne opreme. Zaposleni radnici shodno Zakonu o zaštiti i zdravlju na radu ("Sl. list CG", br. 034/14 1044/18), pored opštih ličnih zaštitnih sredstava moraju biti opremljeni sa komplet zaštitnom opremom koji navedeni Zakon propisuje. Sve mjere projektovane za smanjenje uticaja rada funkcionisanja projekta na životnu sredinu prate se i sprovode od strane Nosioca projekta uz poštovanja zakonske regulative o zaštiti na radu u pogledu korišćenja adekvatne opreme.

Kada je u pitanju zdravlje ljudi alternativa ne može biti.

Veoma je važna obuka radnika o pravilnom korištenju zaštitne opreme i postupcima sigurnosti, u skladu sa odredbama Pravilnika o mjerama zaštite i zdravlja na radu od rizika izloženosti buci ("Sl. list CG", br. 037/16), Pravilnika o mjerama zaštite i zdravlja na radu od rizika izloženosti hemijskim materijama ("Sl. list CG", br. 081/16, 030/17, 040/18, 077/21) i Pravilnika o mjerama zaštite i zdravlja na radu od rizika izloženosti kancerogenim ili mutagenim materijama ("Sl. list CG", br. 060/16, 011/17, 043/18, 020/19, 021/20).

5.3. Proizvodni procesi ili tehnologija

Predmetni projekat ne obuhvata proizvodne procese. Objekat je namijenjen za obavljanje auto - lakirerskih poslova. Alternativa ne može biti.

5.4. Metod rada u toku izvođenja i funkcionisanja projekta

Metode rada u toku funkcionisanja su jasne i definisane projektom. Odabrana je oprema koja zadovoljava važeće standarde. Metode rada u toku funkcionisanja projekta su opredjeljenje namjenom projekta u pogledu sadržaja. Alternative u funkcionisanju nijesu predviđene.

5.5. Planovi lokacija

Predmetna lokacija se nalazi u U ZAHVATU PROSTORNO URBANISTIČKOG PLANA

OPŠTINE BIJELO POLJE I IZMJENA I DOPUNA PUP-A.

5.6. Vrsta i izbor materijala za izvođenje projekta

Objekat je izgrađen od materijala koji su propisani u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list CG", br. 064/17, 044/18, 063/18, 011/19, 082/20, 086/22, 004/23).

5.7. Vremenski raspored za izvođenje i prestanak funkcionisanja projekta

Na predmetnoj lokaciji je izgrađen objekat namijenjen za obavljanje auto - lakirerskih poslova.

Projekat će trajati dok bude ekonomski održiv.

5.8. Datum početka i završetka izvođenja radova

Objekat je izgrađen.

5.9. Veličina lokacije ili objekta

Ukupna bruto površina auto servisa iznosi 76,50 m².

5.10. Obim proizvodnje

Projektom nije predviđena proizvodnja.

5.11. Kontrola zagađenja

Na osnovu Zakona o upravljanju otpadom („Sl.list Crne Gore“, br. 34/24): Imalac otpada, trgovac i posrednik otpada dužan je da vodi evidenciju o količinama i vrsti otpada, u skladu sa katalogom otpada. Tokom funkcionisanja projekta potrebno je voditi evidenciju o upravljanju otpadom. Nosilac projekta je dužan da nakon sakupljanja i privremenog skladištenja otpada isti preda ovlašćenom sakupljaču, prerađivaču ili preduzeću koje je upisano u registar trgovaca sa fizičkim preuzimanjem otpada ili izvoz otpada u skladu sa zakonskom regulativom iz oblasti upravljanja otpadom.

Nosilac projekta je dužan da vodi evidenciju o nastalim količinama otpada u skladu sa Pravilnikom o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaju formulara o transportu otpada (Sl.Crne Gore, br.50/12 od 01.10.2012).

5.12. Uređenje odlaganja otpada uključujući reciklažu, ponovno korišćenje i konačno odlaganje

Nosilac projekta nema alternativu, upravljanje otpadom mora se vršiti u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom (“Sl. list CG”, br. 34/24).

Nosilac projekta je dužan da ambalažne materijale sakuplja, razvrstava i zbrinjava do predaje društvima za otkup sekundarnih sirovina.

Obaveza je Nosioca projekta da sklopi ugovor za zbrinjavanje opasnog otpada sa ovlašćenom firmom.

Nosilac projekta je dužan da posjeduje Ugovor sa D.O.O. „KOMUNALNO LIM“ BIJELO POLJE, o redovnom odvoženju komunalnog otpada sa predmetne lokacije i zbrinjavanju istog.

5.13. Uređenje pristupa i saobraćajnih puteva

Uređenje pristupa i saobraćajnih puteva urađeno u skladu sa uslovima Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list Crne Gore", br.064/17 od 06.10.2017, 044/18 od 06.07.2018, 063/18 od 28.09.2018, 011/19 od 19.02.2019, 082/20 od 06.08.2020) i Zakona o putevima ("Službeni list Crne Gore", br. 082/20 od 06.08.2020). Alternativnih rješenja ne može biti.

5.14. Odgovornost i proceduru za upravljanje životnom sredinom

Nosilac projekta je odgovoran za procedure radi zaštite životne sredine. U procesu funkcionisanja projekta, odgovorno lice je izvršni direktor.

5.15. Obuka

Alternativa ne može biti. Neophodno je da Nosilac projekta sprovede potpunu obuku zaposlenih na lokaciji projekta u cilju edukacije vezano za zaštitu životne sredine. Svi koji učestvuju u procesu funkcionisanja projekta moraju biti obučeni za bezbjedan rad, shodno Zakonu o zaštiti i zdravlju na radu ("Sl. list CG", br. 034/14 1044/18).

5.16. Monitoring

Monitoring je definisan u poglavlju 9.0. Alternativa ne može biti.

5.17. Planovi za vanredne situacije

U sklopu tehničke dokumentacije projekta izrađeni su odgovarajući planovi i elaborati.

U sklopu tehničke dokumentacije će biti definisani planovi za vanredne prilike (požar, zemljotres, ...), u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ("Sl. list Crne Gore", br. 013/07, 005/08, 086/09, 032/11, 054/16, 146/21, 03/23).

5.18. Uklanjanje projekta i dovođenje lokacije u prvobitno stanje

Obzirom da se ne radi o privremenom objektu, neće doći do uklanjanja projekta i dovođenje lokacije u prvobitno stanje.

Djelatnost će biti uslovljena ekonomskom održivošću. U slučaju da djelatnost ne bude ekonomski održiva, izvršiće se prenamjena djelatnosti, tako da neće doći do uklanjanja objekta i dovođenje lokacije u prvobitno stanje.

6.0. OPIS SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE

6.1. Stanovništvo (naseljenost i koncentracija)

Stanovništvo, odnosno njegov broj i struktura, predstavlja najznačajniji faktor društvenog razvoja na svim nivoima. Nepovoljni demografski procesi, koji se ogledaju u migraciji iz ruralnih ka urbanim sredinama i praznjenju nedovoljno razvijenih područja, što potkrepljuju i podaci iz popisa stanovništva 2003. i 2011. godine, uslovlja je nedovoljna valorizacija značajnih prirodnih, privrednih i humanih potencijala opština, prije svega, sjevernog regiona. Ovakav trend karakterističan je i za Bijelo Polje. Naime, broj stanovnika u opštini je konstantno rastao do 1981. godine, da bi nakon toga uslijedio pad.

Prema popisu iz 2011. godine, ukupan broj stanovnika na teritoriji opštine Bijelo Polje iznosi 46.051, što čini 7,43%% ukupne crnogorske populacije.

Gustina naseljenosti je 49,8 stanovnika/km², što je znatno manje od crnogorskog prosjeka a istovremeno, dva puta više od prosječne naseljenosti sjevernog regiona. Ukupan broj domaćinstava, prema istom popisu, iznosi 13.199, što je za 89 domaćinstava manje u odnosu na 2003. godinu.

Po popisu 2011. godine, u Bijelom Polju ima 137 naselja, od kojih je 18 u urbanom, a 119 na seoskom području. U urbanim naseljima živi 15.400 stanovnika ili 33,44%, a u ruralnim 30.651 ili 66,56% .

Naselje Nedakusi broji 2012 stanovnika u 595 domaćinstva (Izvor: Monstat 2011.)

6.2. Zdravlje ljudi

Predmetni projekat će uticati na segmente životne sredine, međutim mjerama zaštite navedenom u elaboratu, navodi se obaveza investitoru da poštuje mjere. Cilj navedenih mjera za smanjenje ili sprječavanje zagađenja jeste da se ispituju eventualne mogućnosti eliminacije zagađenja ili pak redukcije utvrđenih uticaja. Zaštita životne sredine podrazumijeva trajnu zaštitu vrijednih prirodnih i stvorenih vrijednosti u cilju održavanja i poboljšanja kvaliteta sredine, teritorije predmetne lokacije i šireg okruženja.

Ukoliko se navedene mjere budu ispoštovale, iste će osigurati da rizik po ljudsko zdravlje bude minimalan. a sve u skladu sa Pravilnikom o mjerama zaštite i zdravlja na radu od rizika izloženosti hemijskim materijama ("Sl. list CG", br. 081/16, 030/17, 040/18, 077/21) i Pravilnikom o mjerama zaštite i zdravlja na radu od rizika izloženosti kancerogenim ili mutagenim materijama ("Sl. list CG", br. 060/16, 011/17, 043/18, 020/19, 021/20).

6.3. Biodiverzitet (flora i fauna), podaci o rijetkim i zaštićenim vrstama

Na predmetnoj lokaciji preovladavaju livadske, voćarske kulture i povrtlarske kulture..

Dajemo opis flore i faune, zaštićenih prirodnih dobara, rijetkih i ugroženih divljih biljnih i životinjskih vrsta i njihovih staništa u blizoj okolini predmetne lokacije.

Subalpske smrčeve šume su monodominantnog (smrča) ili mješovitog karaktera (smrča i jela). U sloju žbunja zastupljeni su: planinsko pasje groždje (*Lonicera alpigena*), predplaninska mukinja (*Sorbus chamaemespilus*), alpska ruža (*Rosa pendulina*), klečica (*Juniperus sibirica*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*), brusnica (*Vaccinium vitis-idea*), medveđe uvo (*Arctostaphylos uva-ursi*) i dr. U sloju zeljastih biljaka ističu se acidofilne vrste.

Šume molike (*Pinetum peucis*) javljaju se u vidu čistih sastojina ovog endemičnog bora ili kao mješovite sastojine sa jelom. Molika se nalazi na nacionalnoj listi zaštićenih biljnih vrsta. Osjetljivost ekosistema je velika.

Niske šume bora krivulja (*Pinetum mughi montenegrinum*) predstavljaju gornju šumsku granicu. Sve sastojine krivulja na Bjelasici su zaštićene kao spomenik prirode.

Vaskularna flora

Bogatstvo i raznovrsnost flore, ekosistemski diverzitet kao i mozaičan raspored vegetacijskih jedinica prepoznatljiva su karakteristika Bjelasice i Komova. Obzirom na izuzetno veliku koncentraciju vrsta (između 1200 i 1400 taksona u rangju vrsta i podvrsta), područje je identifikovano kao jedno od tzv. biocentara tj. "vrućih tačaka" diverziteta vaskularne flore Crne Gore.

U visokoplaninskoj flori Bjelasice i Komova prisutan je veliki broj endemičnih vrsta. Endemi Balkanskog poluostrva su: jedić (*Acontium toxicum*), balkanska kiselica (*Rumex balcanicus*), srpska pančićija (*Pancicia serbica*), bosanski kaćun (*Dactylorhiza cordigera subsp. bosniaca*), ptičija trava (*Cerastium decalvans*), zvjezdasta picalina (*Silene asterias*, *S. sendtnerii*), lakušićev karanfil (*Dianthus nitidus subsp. lakusicii*), pančićev karanfil (*Dianthus pancicii*), šarska žumenica (*Alyssum scardicum*), gladnica (*Draba scardica*), velebitski virak (*Alchemilla velebitica*), crnogorska petoprnsica (*Potentilla montenegrina*), više vrsta kamenjarki (*Saxifraga prenja*, *S. adscendes subsp. blavii*), tomazinijeva žutilovka (*Chamaecytisus tomasinii*), čikijeva žutilovka (*Genista depresa subsp. csikii*), derflerova lazarkinja (*Asperula doerflerii*), bošnjakov encijan (*Gentianella bošnjakii*), durmitorska divizma (*Verbascum durmitoreum*), nikolina divizma (*Verbascum nikolai*), ušljivci (*Pedicularis brachiodonta*, *P. hoermaniana*), bokvica (*Plantago reniformis*), stolisnici (*Achillea lingulata*, *A. abrotanoides*), pančićev mliječ (*Cicerbita pancicii*), albanski ljiljan (*Lilium albanicum*), bosanska perunika (*Iris bosniaca*) i dr.

Od drvenastih endema značajni su grčki javor (*Acer heldreichii* subsp. *visianii*), munika (*Pinus heldreichii*) i molika (*Pinus peuce*). Od habitata koji se nalaze u Appendix-u I Bernske Konvencije (habitati koji su obuhvaćeni projektima EMERALD i NATURA 2000) na području Bjelasice i Komova prisutno je njih jedanaest. Dominantni su habitati sa bukvom (*Fagetum*) i sa smrčom (*Piceetum abietis*) dok su sa nacionalnog aspekta posebno značajni habitati sa molikom (*Pinetum peucis*) i munikom (*Pinetum heldreichii*). Zbog prisustva izuzetno velikog broja endemičnih biljnih vrsta i habitata, područje Biogradske gore je prepoznato kao IPA područje (Important Plant Area – važno stanište biljaka).

Od vrsta koje su obuhvaćene Rezolucijom Bernske Konvencije na Bjelasici suprisutne alpski kotrljan (*Eryngium alpinum*) i *Narcissus angustifolius*, dok su na Komovima zastupljene gospina papučica (*Cypripedium calceolus*), kockavica (*Fritillaria montana*) i poplic (*Androsace mathildae*).

Na vertikalnom profilu Bjelasice i Komova *Pteridophytae* su zastupljene sa oko 12 rodova, te većim brojem vrsta čije populacije naseljavaju različite tipove ekosistema. Konstatovane su sljedeće vrste: *Dryopteris filix mas*, *D. filix femina*, *D. villarsii*, *Polystichum lobatum*, *P. setiferum*, *P. lonchitis*, *Phyllitis scolopendrium*, *Blechnum spicant*, *Pteridium aquilinum*, *Polypodium vulgare*, *Cystopteris fragilis*, *C. montana*, *Gymnocarpium robertianum*, *Ceterach officinarum*, *Asplenium trichomanes*, *A. viride*, *A. ruta muraria*, *A. fissum*, *A. lepidum*, *Selaginella helvetica*, *Botrychium lunaria*, *Lycopodium alpinum*, *L. selago*.

Nacionalnim zakonodavstvom zaštićene su sljedeće biljne vrste: ljiljanolisna zvončika (*Adenophora liliifolia*), crna trava (*Bruckenthalia spiculifolia*), pjegava lincura (*Gentiana punctata*), lincura (*Gentiana lutea* subsp. *symphyandra*), šarski kostolom (*Narthecium scardicum*), tisa (*Taxus baccata*), jablan (*Trolium europaeus*), grčki luk (*Allium phthioticum*), balkanska masnica (*Pinguicula balcanica*), crvena pucalina (*Silene macrantha*), zvjezdasta pucalina (*Silene astartes*), Lakušićev karanfil (*Dianthus nitidus* subsp. *lakušićii*), Pančićev odoljen (*Valeriana pancicii*), alpski zvjezdan (*Aster alpinus*), alpski kotrljan (*Eryngium alpinum*), alpska crvotočina (*Lycopodium alpinum*), crnogorska kamenika (*Saxifraga grisebachii*), Blečićeva vulfenija (*Wulfenia bleicii*) vrste orhideja (*Orchidaceae*), majerova vresina (*Myricaria ernesti-mayeri*), munika (*Pinus heldreichii*), molika (*Pinus peuce*), grčki javor (*Acer heldreichii*) i dr.

Rješenjem o zaštiti objekata prirode ("Sl. list SRCG", broj 30/68) na Bjelasici je zaštićen bor krivulj (*Pinus mugo*) koji u subalpijskom i alpijskom pojasu obrazuje karakteristične klimatogene šibljake.

Gljive

Bogatstvo šumskih ekosistema i prisustvo endemičnih biljnih vrsta uslovalo je veliki diverzitet gljiva. Do sada je samo u Nacionalnom Parku "Biogradska gora" konstatovano više od 700 vrsta gljiva. Najčešće vrste gljiva su: pravi vrganj (*Boletus edulis*), lisičarka (*Cantharellus cibarius*), mrka truba (*Craterellus cornucopioides*), jež gljiva (*Hydnum rufescens*), vilin karanfilić (*Marasmius oreades*), olovasta i crnkasta jajača (*Bovista plumbea*, *B. nigrescens*), sunčanica (*Macrolepiota procera*), kračun (*Agaricus macrosporus*), livadski šampinjon (*Agaricus campestris*), bukovača (*Pleurotus ostreatus*), stožasti smrčak (*Morchella conica*), trud (*Fomes fomentarius*).

Posebnu vrijednost područja predstavljaju vrste gljiva koje se kao međunarodno ugrožene nalaze na Crvenoj listi Evrope: bukov igličar (*Herizium clathroides*), jelenovo uho (*Polyporus umbellatus*), suva vlažnica (*Hygrocybe intermedia*), velika vlažnica (*Hygrocybe punicea*), maglen (*Albatrellus pescapre*), pustenasti vrganj (*Boletus impolitus*), kraljevka (*Boletus regius*), žuta reževača (*Boletus rhodoxanthus*), ludara (*Boletus satanas*), šiljatonogi vrganj (*Boletus appendiculatus*), pasji stršak (*Mutinus caninus*), crna lisičarka (*Cantharellus cinereus*), golemi hrčak (*Gyromitra gigas*) i dr.

Zbog velikog bogatstva vrsta gljiva kao i prisustva međunarodno značajnih vrsta područje prašumskog rezervata NP "Biogradska gora" predstavlja potencijalno IFA područje (Important Fungus Area – važno stanište gljiva).

Fauna

Fauna sisara je veoma ugrožena. mrki medvjed (*Ursus arctos*) i vuk (*Canis lupus*), koji se nalaze na Emerald listi, pojavljuju se samo povremeno. Još uvijek se može naići na srnu (*Capreolus capreolus*), jelena (*Cervus elaphus*), divokozu (*Rupicapra rupicapra*), vidru (*Lutra lutra*), kunu zaticu (*Martes martes*), kunu bjelicu (*Martes foina*), zeca (*Lepus europaeus*) i lisicu (*Vulpes vulpes*). Od sitnih sisara zastupljene vrste su: slijepa krtica (*Talpa caeca*), mala rovčica (*Sorex minutus*), planinska rovčica (*Sorex alpinus*), puh (*Glis glis*), vjeverica (*Sciurus vulgaris*) kao i nekoliko vrsta slijepih miševa iz roda *Myotis* koji su zakonom zaštićeni.

Ihtiofauna odlikuju vrste karakteristične za čistu vodu. U Biogradskom jezeru egzistiraju tri autohtone vrste riba: potočna pastrmka (*Salmo trutta fario*), gaovica (*Plioxinus phoxinus*) i peš (*Cottus gobio*), dok su u Tari zastupljene: potočna pastrmka (*Salmo trutta m. fario*), lipljen (*Thymallus thymallus*) i mladica (*Hucho hucho*). Jadranska jesetra (*Acipenser naccarii*) nalazi se na Emerald listi.

Ornitofauna -Na prostoru Bjelasice je do sada popisano oko 150 vrsta ptica. Zahvaljujući činjenici da je stanište velikog broja međunarodno značajnih ptica, Bjelasica je 2000. godine dobila IBA status (Important Bird Area – važno stanište za ptice). Emerald vrste identifikovane na Komovima: *Aquila chrysaetos*, *Bubo bubo*, *Circus gallicus*, *Dendrocopos medius*, *Dryocopus martius*, *Falco peregrinus*, *Ficedula albicollis*, *Ficedula parva*, *Gyps fulvus*, *Hieraetus fasciatus*, *Hieraetus pennatus*, *Pernis apivorus*, *Picus canus*, *Sylvia nisoria*, *Tetrao urogallus*.

Herpetofauna područja predstavljena je palearktičkim oblicima, zatim srednjeevropskim, uz određene mediteranske elemente. Zakonom su zaštićene sljedeće vrste vodozemaca: šareni daždevnjak (*Salamandra salamandra*), velika krastača (*Bufo bufo*), zelena krastača (*Bufo viridis*), gatalinka (*Hyla arborea*), grčkažaba (*Rana graeca*), planinski mrmoljak (*Lissotriton alpestris*) i mali mrmoljak (*Mesotriton vulgaris*). Lokve predstavljaju staništa vrste žutotrbi mukač (*Bombina variegata*) koja se nalazi na Emerald listi. Od gmizavaca nacionalnim zakonodavstvom zaštićene su: barska kornjača (*Emys orbicularis*), slijepić (*Anguis fragilis*), zidni gušter (*Lacerta muralis*), planinski gušter (*Lacerta agilis*), barskabjelouška (*Natrix tessellatus*), smukulja (*Coronella austriaca*) i obični smuk (*Elaphe longissima*). Prisutna je i zmija kraški šargan (*Vipera ursini*), globalno značajna vrstakoj se nalazi na Emerald listi i na listi Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje flore i faune (CITES).

Entomofauna, obzirom na svoju brojnost, još uvijek nije u dovoljnoj mjeri istražena. U Nacionalnom Parku "Biogradska gora" utvrđeno je prisustvo 99 vrsta noćnih leptira (Macrolepidoptera). Istraživanja faune mrava ukazuju da se na prostoru Biogradske gore nalazi oko 60 vrsta, što je oko 50% vrsta registrovanih u Crnoj Gori. Zakonom su zaštićene sljedeće vrste insekata: šumski mrav (*Formica rufa*), jelenak (*Lucanuscervus*) koji se nalazi

na Emerald listi, zatim nosorožac (*Oryctes nasicornis*), lastin repak (*Papilio machaon*), apolonov leptir (*Parnassius apollo*) i jedarce (*Papilio podalirius*).

Puževi (Gastropoda) Od 27 vrsta puževa golaća registrovanih u Crnoj Gori, 4 vrste, karakteristične za visoko planinska područja, konstatovane su u na području Bjelasice. Dominantnavrsta je *Limax cinereoniger*. Od balkanskih endema prisutna je vrsta *Derocera sturcicum*. Još 33 taksona ostalih kopnenih i slatkovodnih puževa nađeno je u regionu masiva Bjelasice. Za neke od njih je upravo ovaj region i *locus typicus* i to za: *Helix dormitoris kolaschinensis*, *Herilla jabucica*, *Paraegopis mauritiimontenegrinus* i *Protoherilla mirabilis*.

6.4. Zemljište (zauzimanje/korišćenje zemljišta, kvalitet zemljišta, geološke i geomorfološke karakteristike)

Na osnovu pedološke karte Crne Gore, konstatuje se devet različitih tipova zemljišta, deset podtipova i šesnaest varijeteta. Tipovi zemljišta koji se ovdje javljaju na predmetnom lokalitetu su: smeđa zemljišta, rendzine, rendzine jako stjenovite, rendzina umjereno stjenovite, gajnjače, aluvijalna zemljišta, podzolirana zemljišta, tera rosa itd. Smeđa kisjela zemljišta nastaju fizičko-hemijskim preobražajem silikatnih podloga. Imaju površinski horizont debljine 15-30 cm. Tamno smeđe su ili mrke boje, rastresite mahom mrvičaste strukture i ilovastog sastava. Dubina je različita zavisno do reljefa, odnosno mjesta nalaženja. Smeđa kisjela zemljišta imaju dobre fizičke osobine i svojstva, ali u hemijskom pogledu je jako izražena kisjelost (pH 4-5) i nizak stepen zasićenosti adsorptivnog kompleksa baznim katjonima (nekad se svodi na 10%), takođe su siromašna u fosforu a bogatija kalijumom. Smeđe zemljište na ilovačama i laporcima su uglavnom srednje duboka. Imaju površinski, A horizont, dosta strukturan i rastresit, dubok 15-30 cm, dobrih fizičkih i hemijskih osobina čemu doprinosi prilično visok sadržaj humusa i prisustva CaCO₃. Smeđa zemljišta na krečnjacima u genetskom pogledu predstavljaju stadijum razvijenih zemljišta. Na krečnjacima, geneza se odvija u više faza. U početnoj, inicijalnoj fazi, nastaju organogene i organomineralne crnice. One vremenom prelaze u posmeđena, a iz njih se stvaraju smeđa zemljišta. Fizičke osobine smeđih zemljišta na krečnjacima su vrlo dobre, hemijske, takođe jer su slabo kisele reakcije, obzirom da karbonati nisu potpuno isprani. Rendizna je zastupljena na morenskim i glaciofluvijalnim nanosima planina, njihovim podnožjima i to po obodu kotline. Rendzine odlikuje visok sadržaj humusa, koji varira od 6-30 %. Tipično su mrkokafene boje, troškasto - mrvičaste strukture. Takođe, redovno su beskrečne, a po kisjelosti slabo do umjereno kisjele. Zemljišni pokrivač na području Bjelasice i Komova karakteriše heterogenost u pogledu zastupljenosti pojedinih tipova zemljišta i njihove potencijalne plodnosti pri čemu oko 5% površine pokrivaju osrednja poljoprivredna tla, a oko 45% loša i nepogodna za poljoprivrednu proizvodnju.

6.5. Tlo

Na ovom području razvila se vrlo različita geološka građa u prvoj grupi stijene, sa izrazito dominantnim učešćem karbonatnih stijena, među kojima preovlađuju mezozojski krečnjaci i dolomiti.

6.6. Voda (hidromorfološke promjene, količina i kvalitet vodnih resursa sa posebnim osvrtom na ispuste otpadnih voda)

Na predmetnoj lokaciji nema hidromorfoloških promjena, kao ni vodnih resursa sa posebnim osvrtom na ispuste otpadnih voda.

6.7. Vazduh (kvalitet vazduha)

Kvalitet vazduha opisan u poglavlju 4.0.

6.8. Klima (emisija gasova sa efektom staklene bašte, uticajima bitnim za adaptaciju)

Iz opisa projekta je jasno, da se ne može govoriti o njegovom uticaju na meteorološke i klimatske karakteristike, niti o emisiji gasova sa efektom staklene bašte.

6.9. Materijalna dobra i postojeći objekti

Porodične kuće porodice Mušović nalaze se uz predmetni poslovni objekat limarske radnje i na udaljenosti od 30 m od predmetnog objekta i prve su naseljene porodične kuće predmetnom objektu.

6.10. Kulturno nasleđe - nepokretna kulturna dobra, uključujući arhitektonske i arheološke aspekte

Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da na lokaciji nema vidljivih ostataka materijalnih i kulturnih dobara koji bi ukazivali na moguća arheološka nalazišta.

6.11. Predio i topografija

Karakteristična prirodna pejzažna crta ovog prostora je rijeka Lim i njena dolina. Pejzažne karakteristike ovog prostora su zaravan i samostalni stambeni objekti, odnosno stanovanje malih gustina na poljoprivrednom zemljištu.

6.12. Izgrađenost prostora lokacije i njene okoline

Porodične kuće porodice Mušović nalaze se uz predmetni poslovni objekat limarske radnje i na udaljenosti od 30 m od predmetnog objekta i prve su naseljene porodične kuće predmetnom objektu.

Na predmetnoj lokaciji nalaze se sledeći infrastrukturni objekti: lokalna saobraćajnica, elektromreža, vodovodna mreža, nn mreža i sl.

7.0. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU

7.1. Kvalitet vazduha

- a) Uticaja koji se tiču izgradnje objekta nema, jer je objekat izgrađen.
- b) Broj vozila koja će koristiti usluge predmetnog objekta (jedno vozilo na mjesečnom nivou) nije tog obima da može uticati na povećanje aerozagađenja na ovom prostoru. Iz opisa projekta je jasno da se ne može govoriti o njegovom uticaju na meteorološke i klimatske karakteristike, kao ni na prekogranično zagađivanje vazduha.

Ne postoji mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje vazduha kada je funkcionisanje projekta u pitanju. zagađenje. Nosilac projekta „AUTO REFINISH“ D.O.O. BIJELO POLJE je za opremanje poslovnog objekta za farbanje vozila u komori predvidio je opremu i materijale koji zadovoljavaju važeće zakonske propise, direktive i standarde, te u toku eksploatacije neće biti neželjenih emisija u atmosferu.

- c) Akcidentna situacija može da se javi u slučaju požara, mjere zaštite su opisane u poglavlju 8.0.

7.2. Kvalitet voda

- a) Nosilac projekta u cilju smanjenja emisije gasova vrši lakiranje vozila u ekološkoj komori sa odgovarajućom opremom, adekvatnim filterima i ventilacionim uređajima, u cilju smanjenja negativnih uticaja na najmanju moguću mjeru.

Sanitarno-fekalne otpadne vode odvođe se u vodonepropusnu septičku jamu, zapremine 12 m³. Nosilac projekta je dužan da sklopi Ugovor sa ovlašćenom institucijom, za pražnjenje vodonepropusne septičke jame.

Tehnološki otpadne vode nastaju u procesu lakiranja. Tehnološki otpadne vode recikliraju preko prelivnih jama, pri čemu se izdvaja manja količina mulja (obzirom da se lakira jedno vozilo na mjesečnom nivou). Mulj se taloži u manju vodonepropusnu jamu.

Nosilac projekta je dužan da sklopi Ugovor sa ovlašćenom institucijom, za zbrinjavanje mulja.

Kišnica sa krova prihvataće sa olučnim vertikalama. Kišne vode odvođiće se slivnicima na površinu oko objekta.

- b) Ne postoji mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje voda kada je funkcionisanje projekta u pitanju.

7.3. Zemljište

- a) Što se fizičkih uticaja na zemljište tiče, ono se ogleda u zauzimanju površine na kojoj je sagrađen auto servis. Izgradnjom auto servisno izvršen je uticaj na lokalnu topografiju.

b) Eksploatacijom projekta neće se izvršiti depozicija hemijskih i drugih materija koje bi mogle uticati na zagađenje zemljišta, obzirom da je investitor u obavezi da postupi u skladu sa rješenjima i predlozima koji su dati u elaboratu.

Sav komunalni otpad će se odlagati u kontejnere i redovno odvoziti od strane preduzeća nadležnog za te poslove D.O.O. „KOMUNALNO LIM“ BIJELO POLJE, sa kojim će investitor sklopiti Ugovor o pružanju usluga, pri čemu će se voditi evidencija o količinama otpada koje zbrinjava D.O.O. „KOMUNALNO LIM“ BIJELO POLJE. Kada je u pitanju odvoženje komunalnog otpada neće doći do incidentne situacije.

Obzirom da na prostoru lokacije neće biti promjene ulja u motorima građevinskih mašina, kao ni njihovog servisiranja, eventualni rizici po osnovu njihovog izlivanja su spriječeni.

c) Predmetni projekat za potrebe funkcionisanja koristiće samo prostor auto servisa, bez posljedica po zemljište.

d) Oplemenjavanjem predmetne lokacije vegetacijom autohtonog porijekla, nadomjestiće se gubitak.

e) Na lokaciji nema mineralnih bogatstava, pa nema ni uticaja projekta na njih.

f) Neadekvatno odlaganje otpada može dovesti do devastacije prostora prilikom funkcionisanja projekta. Komunalni otpad će se kontrolisano sakupljati u kontejnerima i redovno odvoziti od strane D.O.O. „KOMUNALNO LIM“ BIJELO POLJE na predviđenu deponiju.

7.4. Lokalno stanovništvo

a) U toku funkcionisanja projekta neće doći do promjene u broju i strukturi stanovništva u ovoj zoni. Funkcionisanjem projekta neće doći do povećanja koncentracije stanovništva. Funkcionisanje projekta neće imati uticaja na stalne migracije stanovništva.

b) Imajući u vidu arhitektonsko rješenje, vizuelni efekat je povoljan.

c) U toku funkcionisanja sa stanovišta buke nema novih, većih uticaja na životnu sredinu.

Navedene mašine i alati, odnosno uređaji isunjavaju uslove u pogledu zvučne snage propisane Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini („Sl. list Crne Gore“, br. 28/11, 1/14).

Iz opisa djelatnosti koja se obavlja na predmetnom lokalitetu može se zaključiti da neće doći do povećanog nivoa buke koja nastaje usled funkcionisanja projekta..

Buka na granicama predmetne lokacije ne smije prelaziti propisane granične vrijednosti nivoa buke u zoni sa kojom se graniči (Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke (Sl. list Crne Gore, br. 60/11).

Uticaji vibracija ne mogu biti prisutni tokom funkcionisanja projekta.

Uticaji jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja ne mogu biti prisutni tokom funkcionisanja projekta.

7.5. Ekosistem i geologija

a) Realizacija projekta nema znatnijeg uticaja na ekosistem.

Prevazilaženje negativnog uticaja na ekosistem, postići će se oplemenjivanjem predmetne lokacije vegetacijom autohtonog porijekla.

b) Prevazilaženje negativnog uticaja na geološke, paleontološke i geomorfološke karakteristike predmetne lokacije postići će se oplemenjivanjem predmetne lokacije vegetacijom autohtonog porijekla i očuvanjem i održavanjem postojeće vegetacije.

7.6. Namjena i korišćenje površina

a) Funkcionisanjem projekta došlo je do neznatnog uticaja na ekosistem.

b) Oplemenjivanjem predmetne lokacije vegetacijom autohtonog porijekla, nadomjestiće se gubitak.

7.7. Komunalna infrastruktura

a). Priključenje na lokalnu saobraćajnicu je u skladu sa saobraćajnim uslovima koje je propisao nadležni organ.

b) Za potrebe predmetnog projekta koristi se izvorska voda.

c) Objekat je priključen na elektro mrežu u skladu sa uslovima koje je propisala nadležna elektrodistribucija, bez uticaja na životnu sredinu.

d) Sanitarno-fekalne otpadne vode odvođe se u vodonepropusnu septičku jamu, zapremine 12 m³. Nosioc projekta je dužan da sklopi Ugovor sa ovlašćenom institucijom, za pražnjenje vodonepropusne septičke jame.

Tehnološki otpadne vode nastaju u procesu lakiranja. Tehnološki otpadne vode recikliraju preko prelivnih jama, pri čemu se izdvaja manja količina mulja (obzirom da se lakira jedno vozilo na mjesečnom nivou). Mulj se taloži u manju vodonepropusnu jamu.

Nosioc projekta je dužan da sklopi Ugovor sa ovlašćenom institucijom, za zbrinjavanje mulja.

Kišnica sa krova prihvataće se olučnim vertikalama. Kišne vode odvođiće se slivnicima na površinu oko objekta.

e) Prilikom funkcionisanja projekta stvara se komunalni otpad, isti će se odlagati u kontejnere i dalje se odvoziti od strane komunalnog preduzeća na mjesto njegovog deponovanja.

7.8. Zaštićena prirodna i kulturna dobra i njihova okolina, karakteristike pejzaža i sl.

Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da na lokaciji nema vidljivih ostataka materijalnih i kulturnih dobara koji bi ukazivali na moguća arheološka nalazišta.

Karakteristična prirodna pejzažna crta ovog prostora je rijeka Lim i njena dolina. Pejzažne karakteristike ovog prostora su zaravan i samostalni stambeni objekti, odnosno stanovanje malih gustina na poljoprivrednom zemljištu.

7.9. Kumulativni uticaj sa uticajima drugih postojećih i/ili odobrenih projekata

Što se tiče kumulativnog uticaja projekta sa drugim projektima na životnu sredinu kada je postojeće stanje u pitanju on neće biti izražen. Imajući u vidu da se izvori buke kada su u pitanju navedeni infrastrukturni objekti nalaze na većoj udaljenosti jedan od drugog, to se ne može kvantifikovati ukupni nivo kumulativne buke.

Svakako, određeni kumulativni uticaj uslijed prisustva navedenog objekta se javlja i zbog promjene prirodnog pejzaža u antropogeni pejzaž, zatim promjeni topografije, kao i promjeni vizuelnog izgleda.

7.10. Akcidentne situacije

Do najvećeg negativnog uticaja u toku eksploatacije projekta na pojedine segmente životne sredine može doći u slučaju pojave akcidenta, rizici po zdravlje i rizici po bezbjednost za izvršioce koji rukuju alatima, izvorima struje i u slučaju požara i u slučaju zemljotresa.

Funkcionisanje projekta podrazumijeva rizike po zdravlje i rizike po bezbjednost za izvršioce koji rukuju alatima i izvorima struje. Da bi se ovi rizici umanjili neophodno je poštovanje niz procedura u domenu organizacije radova, što se postiže izradom kompletne planske dokumentacije za izvođenja radova.

Požar kao elementarna pojava dešava se slučajno, praktično može da nastane u bilo kojem dijelu predmetnog objekta, a njegove razmjere, trajanje i posljedice ne mogu se unaprijed definisati i predvidjeti. Kao primarnu preventivnu mjeru neophodno je primijeniti racionalna projektantska rješenja, koja obezbjeđuju veći stepen sigurnosti ljudi i materijalnih dobara.

8.0. OPIS MJERA PREDVIĐENIH U CILJU SPRJEČAVANJA, SMANJENJA ILI OTKLANJANJA ZNAČAJNOG ŠTETNOG UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Mjere zaštite od mogućeg negativnog uticaja usled funkcionisanja predmetnog projekta, nosioca projekta „AUTO REFINISH“ D.O.O. BIJELO POLJE, predstavljaju najznačajniji dio elaborata jer omogućavaju nadležnom inspeksijskom organu kontrolu nad realizacijom projekta i eventualnu intervenciju u slučaju nepridržavanja definisanih zakonskih obaveza i mjera zaštite životne sredine od strane Nosioca projekta.

Na osnovu uvida u postojeću projektnu dokumentaciju i obilaska predmetne lokacije, može se konstatovati da će funkcionisanje projekta ostvariti određeni nivo uticaja na okruženje, pa je u cilju zaštite životne sredine potrebno preduzeti sve neophodne mjere kako bi se spriječili, smanjili ili eliminisali negativni uticaji na životnu sredinu. Analizirajući moguće štetne uticaje predmetnog projekta na životnu sredinu, mogu se prepoznati određene mjere i postupci kojima će se obezbjediti potrebni ekološki uslovi, koji omogućavaju da se uticaj predmetnog projekta svede u granice prihvatljivosti. Ako se karakteristike prirodne sredine i postojeće stanje životne sredine počnu razmatrati istovremeno sa tehničko-tehnološkim karakteristikama planiranih aktivnosti, a to je ovde slučaj, preventivnim mjerama zaštite može se postići da se degradacija životne sredine smanji i spriječi mogući štetni uticaji na životnu sredinu.

Nosiocu projekta se nalaže da tokom funkcionisanja projekta izbjegne ili na najmanju mjeru svede ugrožavanje i oštećenje prirode, shodno Zakonu o zaštiti prirode („Sl. list Crne Gore“, br. 54/16 i 18/19).

8.1. Mjere predviđene zakonom i drugim propisima, normativima i standardima i rokovi za njihovo sprovođenje

Mjere zaštite životne sredine predviđene zakonom i drugim propisima proizilaze iz zakonskih normi koje je neophodno ispoštovati pri izgradnji objekta:

- Obzirom na značaj objekta, kako u pogledu njegove sigurnosti tako i u pogledu zaštite ljudi i imovine, prilikom funkcionisanja potrebno je pridržavati se svih važećih zakona i propisa koji regulišu predmetnu problematiku.
- Ispoštovati sve regulative (domaće i evropske) koje su vezane za granične vrijednosti intenziteta određenih faktora kao što su prevashodno zagađenje vazduha, vode i nivoa buke i dr.
- Uraditi plan za održavanje objekta tokom godine.
- Neophodno je izvršiti pravilan izbor kompletne opreme, prema tehnološkim zahtjevima, uz neophodno priloženu atestnu dokumentaciju.

8.2. Mjere koje će se preduzeti u slučaju udesa (akcidenta)

Imajući u vidu aktivnosti koje se odvijaju usled funkcionisanja predmetnog projekta, potrebno je preduzimati mjere za slučaj udesa.

Mjere zaštite u slučajevima najčešće iz domenu rizika po zdravlje i život neposrednih učesnika u radnom procesu

Funkcionisanje projekta podrazumijeva rizike po zdravlje i rizike po bezbjednost za izvršioce koji rukuju alatima, izvorima struje ili su izloženi nepovoljnim prostornim uslovima. Da bi se ovi rizici umanjili neophodno je poštovanje niz procedura u domenu organizacije radova, što se postiže izradom kompletne planske dokumentacije.

Mjere za slučaj da dođe do požara

1. Nosilac projekta je dužan da vatrogasnu opremu održava u ispravnom stanju i da zaposlene upozna sa njihovim korišćenjem.

2. U slučaju akcidentnih situacija obaveza je Nosioca projekta da izvrši sanaciju i remedijaciju terena i dovede ga u prvobitno stanje.

Požar kao elementarna pojava dešava se slučajno, praktično može da nastane u bilo kojem dijelu predmetnog objekta, a njegove razmjere, trajanje i posljedice ne mogu se unaprijed definisati i predvidjeti. Kao primarnu preventivnu mjeru neophodno je primijeniti racionalna projektantska rješenja, koja obezbjeđuju veći stepen sigurnosti ljudi i materijalnih dobara. Osnovni koncept svakog projektanta sadrži stav, da je u toku požara iz objekta najbitnije izvršiti blagovremenu i sigurnu evakuaciju ugroženih osoba, a sam objekat tretirati u drugom planu, imajući u vidu da se on može obnoviti.

Sa stanovišta zaštite od požara, u razmatranje se prije svega uzimaju sljedeće činjenice:

- sprječavanje nastanka požara – primjenom „aktivnih“ ili „primarnih“ mjera,
- gašenje požara u ranoj-početnoj fazi,
- predvidjeti bezbjednu evakuaciju ugroženih osoba i vrijedne opreme,
- gašenje i lokalizacija požara i
- očuvanje integriteta i stabilnosti objekta.

Sprječavanje nastanka požara u objektu najefikasnije se vrši primjenom negorivih materijala u elementima njegove konstrukcije gdje je god to moguće. U tom smislu treba izvršiti zamjenu materijala koji je lakše zapaljiv ili ima veću toplotnu moć, sa materijalom koji ima manju temperaturu paljenja i manju toplotnu moć. U aktivnu mjeru takođe spada i smanjenje ukupne količine masenog požarnog opterećenja u objektu, čime se smanjuje temperatura termičkih procesa, žarište požara, temperatura plamena i iskri itd, a takođe treba voditi računa da izvor toplote ne bude u blizini gorivih predmeta.

Gašenje pilot (malog – početnog) plamena koji je nastao nakon gubitka kontrole nad vatrom je moguće priručnim sredstvima, nekada čak i gašenjem običnom cipelom po žarištu požara. Za kontrolu požara dok je u početnoj fazi i njegovu ranu likvidaciju najbolje je rješenje koristeći mobilne aparate za gašenje koji mogu koristiti sva lica (čak i djeca, stari i iznemogli) itd.

Ukoliko se požar nije uspio ugasiti jednim „S“ ili „CO₂“ aparatom, već se otrgao kontroli potrebno je sprovesti veću intervenciju – gašenju treba da pristupi veći broj lica sa više opreme (aparata za početno gašenje i unutrašnjom hidrantskom mrežom). Nakon toga se može

početi i sa evakuacijom, imajući u vidu da jedan broj lica nije vičan stručnoj intervenciji, pa u mnogim slučajevima oni svojom panikom ometaju intervenciju. Da bi se obezbijedila efikasna evakuacija potrebno je obezbijediti integritet konstrukcije na putnim komunikacijama i ambijentne karakteristike ispod faktora opasnosti u vremenu evakuacije.

Gašenje požara treba da pruži izgled na uspjeh i kada je žarište veliko i nekoliko desetina m². U ovoj fazi koriste se stabilne instalacije za gašenje uz učešće pripadnika profesionalne vatrogasne jedinice. Postupak gašenja sprovodi se po sljedećim fazama:

I – faza;

Podrazumijeva isključenje električne energije i pristup gašenju požara ručnim aparatima ili vodom iz hidrantske mreže, ako materija koja gori to dozvoljava.

Za korišćenje aparata za početno gašenje požara tipa „S“ od 9 kg potrebno je obaviti radnje sljedećim redoslijedom:

- ✓ u što kraćem vremenskom periodu obezbijediti aparat do mjesta požara,
- ✓ izvući osigurač pokretne ručice na ventilu aparata,
- ✓ dlanom udariti pokretnu ručicu na ventilu aparata,
- ✓ sačekati 5 sekundi, i
- ✓ okrenuti mlaznicu prema požaru i pritisnuti pokretnu ručicu do kraja.

Vrijeme djelovanja je 18 sekundi, a domet mlaza iznosi 4 m.

Za korišćenje aparata za početno gašenje požara tipa „CO₂“ od 5 kg potrebno je obaviti radnje sljedećim redoslijedom:

- ✓ u što kraćem vremenskom periodu obezbijediti aparat na mjesto požara,
- ✓ otvoriti ventil do kraja, i
- ✓ okrenuti mlaznicu prema požaru.

Vrijeme djelovanja je 6 sekundi a domet mlaza iznosi 4 m.

- ✓ obavijestiti vatrogasnu jedinicu, i
- ✓ obavijestiti pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova, a po potrebi hitnu medicinsku službu.

II – faza;

Nastupa kada se primijenjenim postupcima i radnjama u prvim stepenom nije uspio ugasiti požar. Dolaskom pripadnika vatrogasne jedinice oni preuzimaju ulogu rukovonjenja akcijom gašenja, sprovodeći neophodne poteze i radnje. Svi prisutni su podređeni komandi rukovodioca akcije gašenja, slijede njegova uputstva i ne smiju se preduzimati samovoljne akcije i radnje.

III – faza;

Ovaj stepen nastupa kod požara većeg intenziteta tj. kada prethodnim postupcima nije došlo do njegove likvidacije. Rukovodilac akcije gašenja putem radio-veze obavještava vatrogasnu jedinicu i svoje pretpostavljene, tražeći pojačanje u ljudstvu i tehnici. Do dolaska pojačanja a po potrebi i drugih spasilačkih ekipa nastoji se ne dozvoliti da se požar dalje širi, koristeći raspoloživa protivpožarna sredstva i opremu. Po dolasku komandira ili njegovog zamjenika, rukovodilac akcije gašenja upoznaje svoje pretpostavljene o trenutnoj situaciji, a oni nakon toga preduzimaju komandu i rukovode akcijom gašenja. Svi izvršioci su tada pod njegovim komandom, samostalno ne preduzimaju akcije a on je odgovoran za sve radnje do konačne likvidacije požara.

8.3. Planovi i tehnička rješenja zaštite životne sredine (reciklaža, tretman, dispozicija otpadnih materija, rekultivacija, sanacija i drugo...)

MJERE ZAŠTITE KOJE SE ODOSE NA ČVRSTI OTPAD

1.Vlasnik otpada dužan je da upravlja otpadom u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom (Sl.list Crne Gore, br. 34/24), planovima i programima upravljanja otpadom i zahtjevima zaštite životne sredine.

2.Shodno Zakonu o upravljanju otpadom (Sl.list Crne Gore 34/24), upravljanje otpadom mora vršiti na način da se:

- najmanje 50% ukupne mase sakupljenog otpadnog materijala, kao što su papir, metal, plastika i staklo, iz domaćinstava i drugih izvora u kojima su tokovi otpada slični sa tokovima otpada iz domaćinstava, pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranje;

- najmanje 70% neopasnog građevinskog otpada pripremi za ponovnu upotrebu i recikliranje i druge načine prerade, kao što je korišćenje za zamjenu drugih materijalau postupku zatrpavanja isključujući materijale iz prirode;

3.Vlasnik otpada dužan je da, u pravilu, izvrši obradu otpada, a ukoliko je obrada otpada nemoguća, ekonomski ili sa stanovišta zaštite životne sredine neopravdana, dužan je da otpad odloži u skladu sa planovima upravljanja otpadom i principima zaštite životne sredine.

4.Proizvođač otpada dužan je da izradi plan upravljanja otpadom, ako na godišnjem nivou proizvodi više od 200 kg opasnog otpada ili više od 20 tona neopasnog otpada, shodno obavezama Zakona o upravljanju otpadom (Sl.list Crne Gore, br. 34/24).

5.Evakuacija komunalnog otpada: za evakuaciju komunalnog otpada neophodno je nabaviti metalne kontejnere (komercijalnog tipa) zapremine 1100 litara, koji će biti postavljen u unutrašnjosti predmetne lokacije a prema uslovima nadležnog preduzeća isti će se prazniti, isti će se prazniti.

6.Otpadni materijal koji nastaje mora se odlagati na mjesto privremenog odlaganja u radnim prostorijama, a zatim se otpad po vrsti odlaže na odgovarajuće mjesto.

7. Ne smije se vršiti nepravilno odlaganje otpadnog materijala na otvorenim površinama.

8. Investitor je u obavezi da vodi svakodnevnu evidenciju o mjestu nastanka, količinama i načinu tretmana otpadnog materijala koji se stvara u objektima i na lokaciji.

MJERE ZAŠTITE KOJE SE ODOSE NA KVALITET VAZDUHA

1. Nosilac projekta je dužan redovno kontrolisati rad plafonskih, podnih, multilayer ili columbus filtere i andreae – kartonskih filtera kod komore za lakiranje, od strane ovlaštenog serviser.

2. Zagađenje vazduha je svedeno na minimum upotrebom filtera koji su namjenski i mijenjaju se po planu i periodično. Sprječavanje zagađenje vazduha u radnom prostoru regulisano je instaliranjem centralnog sistema za otprašivanje, na koji se priključuju svi pogoni koji stvaraju prašinu u radu, u pogonu (komori) za lakiranje automobila.

3. Adekvatan odabir i dispozicija biljnog materijala oko predmetne lokacije, može dovesti do ublažavanja negativnih uticaja na kvalitet vazduha. Na predmetnoj lokaciji, najbolje je saditi biljni materijal autohtonog porijekla.

MJERE ZAŠTITE KOJE SE ODOSE NA TRETMAN OPASNOG OTPADA

1. Nosilac projekta je dužan da sakupljanje opasnog otpada i sortiranje vrši na mjestu njegovog nastanka.

2. Opasan otpad se sakuplja zavisno od vrste, količine, agregatnog stanja, fizičkih osobina, hemijskog sastava i međusobne kompatibilnosti.

3. Nosilac projekta je dužan da opasan otpad odvoji od ostalog otpada.

4. Opasan otpad se sakuplja u posude izrađene od materijala koji obezbjeđuju njegovu nepropustljivost, korozionu stabilnost i mehaničku otpornost i to:

- otpadna ulja i rastvarači u burad sa zatvaračima, zapremine najmanje 100 litara;
- čvrsti i polučvrsti organski opasni otpad u čeličnu burad sa poklopcem, zapremine najmanje 100 litara;
- neorganski tečni opasni otpad u plastične posude ili polietilenske cistijerne, zapremine najmanje 100 litara i odgovarajućih mehaničkih karakteristika za transport;
- neorganski čvrsti opasni otpad i mulj u čeličnu ili plastičnu burad sa poklopcem, zapremine najmanje 100 litara;
- ostali čvrsti opasan otpad u kontejner zapremine najmanje 1000 litara;
- opasan otpad u tečnom ili čvrstom stanju velike zapremine sakuplja se i transportuje posebnim vodovima do konačnog odlagališta;
- uljni filteri u posebnim eko-kontejnerima u kojima se mogu odlagati i uljne krpe sa naznakom za vrstu otpada i naznakom za opasni otpad.

5. Prevoz opasnog otpada i radnje koje su u vezi sa tim transportom od mjesta nastanka do privremenog odlagališta i dalje do konačnog odlagališta vrši se u skladu sa Zakonom o prevozu opasnih materija („Sl. list RCG“ br. 33/14 i 13/18).

6. Nosioc projekta je dužan da odredi privremeno odlagalište za odlaganje opasnog otpada.

7. Privremeno odlagalište opasnog otpada koje će biti ograđeno, obilježeno i isto će se strogo kontrolisati.

8. Nosioc projekta je dužan da vodi evidenciju o nastalim količinama opasnog otpada u skladu sa Pravilnikom o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaju formulara o transportu otpada (Sl. Crne Gore, br. 50/12 od 01.10.2012).

9. Nosioc projekta je dužan da sklopi Ugovor sa ovlašćenom ustanovom o zbrinjavanju opasnog otpada.

MJERE ZAŠTITE KOJE SE ODOSE NA TEHNOLOŠKE OTPADNE VODE

1. Tehnološki otpadne vode recikliraju preko prelivnih jama, pri čemu se izdvaja manja količina mulja. Mulj se taloži u manju vodonepropusnu jamu.

2. Nosioc projekta je dužan da sklopi Ugovor sa ovlašćenom institucijom, za zbrinjavanje mulja.

MJERE ZAŠTITE ZA PREVAZILAŽENJE NEGATIVNIH VIZUELNIH UTICAJA

1. Prevazilaženje negativnih vizuelnih uticaja, postiže se oplemenjivanjem prostora oko objekta, podizanjem višespratnih kultura autohtonog porijekla.

2. U cilju uređenja lokacije neophodno je primjenjivati niz mjera da bi se vegetacija razvijala, dobro napredovala i razvila se.

3. Mjere njege su potrebne tokom cijele godine, jer samo u tom slučaju vegetacija koje se podiže odgovoriće svrsi zbog koje se i zasniva.

8.4. Druge mjere koje mogu uticati na spriječavanje ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu

1. Potrebno je posjedovati Pravilnik o radu u kome je definisan postupak za slučaj opisanih mogućih akcidenata, način obuke zaposlenih i zaduženja u takvim situacijama;

3. Manipulativne površine oko objekta se osvijetljavaju;

4. Parking za vozila se osvijetljava;

5. U cilju uređenja lokacije potrebno je oplemeniti predmetnu lokaciju vrstama autohtonog porijekla. Takođe neophodno je primjenjivati niz mjera da bi se vegetacija razvijala i dobro napredovala i razvila se.

U mjere spadaju:

1. redovno orezivanje drveća i šiblja,
2. okopavanje ukrasnog šiblja,
3. prihranjivanje sadnica putem mineralnog kompleksa NPK,
4. čišćenje i pljevljenje od korova,
5. zalivanje sadnica,
6. zamjena osušenih, oboljelih vrsta,
7. košenje travnjaka,
8. grabuljanje travnjaka,
9. podsejavanje travnjaka,
10. ravnanje travnjaka,
11. zalivanje travnjaka,
12. pothranjivanje travnjaka,
13. pljevljenje travnjaka,
14. zamjena cvijeća.

Mjere njege su potrebne tokom cijele godine, jer samo u tom slučaju zelenilo koje se podiže odgovoriće svrsi zbog koje se i zasniva.

9.0. PROGRAM PRAĆENJA STANJA ŽIVOTNE SREDINE

U toku funkcionisanja predmetnog projekta, obavezan je program praćenja stanja životne sredine (monitoring) u skladu sa zakonskim propisima u Crnoj Gori.

1) Prikaz stanja životne sredine prije puštanja projekta u rad ili započinjanja aktivnosti na lokacijama na kojima se očekuje uticaj na životnu sredinu

Nosilac projekta po osnovu stavke 1. ovog poglavlja nema obavezu dostavljanja prikaza stanja životne sredine prije puštanja projekta u rad ili započinjanja aktivnosti na lokaciji na kojima se očekuje uticaj na životnu sredinu, iz razloga što ovaj projekat ne pripada složenim inženjerskim projektom, shodno Zakonu o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl.list RCG“ br. 75/18) i Uredbi o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu ("Sl. list RCG", br. 20/07, "Sl. list CG", br. 47/13 i 53/14).

2) Parametri na osnovu kojih se mogu utvrditi štetni uticaji na životnu sredinu

Mjerenja kvaliteta vazduhu obaviti u skladu sa Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list CG“, br. 25/12) i Pravilnikom o načinu i postupku mjerenja emisija iz stacionarnih izvora („Sl. list CG“ br. 39/13).

Na osnovu Zakona o upravljanju otpadom („Sl.list Crne Gore“, br. 34/24): Imalac otpada, trgovac i posrednik otpada dužan je da vodi evidenciju o količinama i vrsti otpada, u skladu sa katalogom otpada. Tokom funkcionisanja projekta potrebno je voditi evidenciju o upravljanju otpadom. Nosilac projekta je dužan da nakon sakupljanja i privremenog skladištenja otpada isti preda ovlašćenom sakupljaču, prerađivaču ili preduzeću koje je upisano u registar trgovaca sa fizičkim preuzimanjem otpada ili izvoz otpada u skladu sa zakonskom regulativom iz oblasti upravljanja otpadom.

3)Mjesta, način i učestalost mjerenja utvrđenih parametara

Praćenje kvaliteta vazduha

Pri punoj jednovremenosti rada vršiti godišnje kontrolno mjerenje emisije zagađujućih materija. Sklopiti ugovor sa ovlašćenom organizacijom o mjerenju emisije. Koncentracije zagađujućih opasnih i štetnih materija ne smiju prelaziti propisane granične vrijednosti emisije..

Takođe, Nosilac projekta je dužan da vodi evidenciju o nastalim količinama otpada u skladu sa Pravilnikom o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaju formulara o transportu otpada (Sl. list Crne Gore, 50/12 od 01.10.2012).

Program praćenja treba da ukaže i na eventualnu upotrebu hemikalija i opasnih materijala u radionici, kao i mjere zaštite i sigurnosne procedure za rukovanje ovim materijalima, što je opisano u elaboratu.

4) Sve rezultate mjerenja, odmah nakon dobijanja rezultata, redovno dostavljati Agenciji za zaštitu životne sredine Crne Gore i nadležnom organu jedinice lokalne samouprave, shodno članu 59 stav 2 Zakona o životnoj sredini („Sl.list CG, br. 52/16 i 73/19).

5) O svim rezultatima mjerenja obavezno obavještavati javnost na transparentan način.

Transparentnost će se obezbjediti tako što će se svi rezultati mjerenja, odmah nakon dobijanja rezultata, redovno dostavljati Agenciji za zaštitu životne sredine Crne Gore i nadležnom organu jedinice lokalne samouprave, shodno članu 59 stav 2 Zakona o životnoj sredini („Sl. list CG, br. 52/16 i 73/19). Takođe, svi podaci o stanju životne sredine moraju biti dostupni zainteresovanoj javnosti.

10.0. NETEHNČKI REZIME INFORMACIJA

Sekretarijat za urbanizam, stambeno-komunalne poslove i zaštitu životne sredine, Opštine Bijelo Polje, donio je rješenje broj: Up.br.032-361-04/6-187/1 od 14.12.1998., kojim se odobrava Mušović Dzaferu iz Bijelog Polja, izgradnja poslovnog objekta limarske radnje gabarita 9,00 x 8,50 m, ukupne površine **76,50 m²**, spratnosti Pr + o, na dijelu katastarske parcele br. 505 KO Nedakusi, Opštine Bijelo Polje,

Predmetna lokacija se nalazi na dijelu katastarske parcele br. 505 KO Nedakuse, Opština Bijelo Polje, prema listu nepokretnosti 967 – izvod, izdatim od PJ Opštine Bijelo Polje i u vlasništvu je Mušović Safeta, u obimu prava svojine 1/1.

Predmetna lokacija je porodično imanje porodice Mušović. Porodične kuće porodice Mušović nalaze se uz predmetni poslovni objekat auto servisa i na udaljenosti od 30 m od predmetnog objekta i prve su naseljene porodične kuće predmetnom objektu..

Na predmetnoj lokaciji nema površinskih tokova.

Predmetnu lokaciju čine livadske, voćarske i povrtlarske kulture..

Predmetna lokacija se nalazi van zone vodoizvorišta i ista ne pripada zaštićenom području.

Na predmetnoj lokaciji nijesu registrovana nepokretna kulturna dobra. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da na lokaciji nema vidljivih ostataka materijalnih i kulturnih dobara koji bi ukazivali na moguća arheološka nalazišta.

U predmetnom objektu vrše se limarsko lakirerske usluge.

Na mjesečnom nivou vrši se lakiranje jednog automobila.

Redoslijed rada kod lakiranja/farbanja automobila uključuje sljedeće korake:

- demontaža elemenata koji sprječavaju pristup skrivenim šupljinama, dijelovi koji se neće farbati pokrivaju se izolacijskim materijalom (kamuflacijski papir, novine, film);
- odmašćivanje površine, uklanjanje bitumenskih mrlja;
- uklanjanje starog sloja boje sa područja popravke (poželjno je kitovati "goli" metal), matiranje cijele površine;
- nanošenje kita, nakon čega slijedi brušenje i davanje elementa tijela prirodnim oblicima;
- ponovno nanošenje kita;
- nanošenje razvijajućeg sloja i ponovno brušenje;
- priprema površina;
- odmašćivanje;

- nanošenje potrebnog broja slojeva osnovne boje;
- površinsko lakiranje;
- završno poliranje.

Nosilac projekta u cilju smanjenja emisije gasova vrši lakiranje vozila u ekološkoj komori sa odgovarajućom opremom, adekvatnim filterima i ventilacionim uređajima, u cilju smanjenja negativnih uticaja na najmanju moguću mjeru.

Sanitarno-fekalne otpadne vode odvođe se u vodonepropusnu septičku jamu, zapremine 12 m³. Nosilac projekta je dužan da sklopi Ugovor sa ovlašćenom institucijom, za pražnjenje vodonepropusne septičke jame.

Tehnološki otpadne vode nastaju u procesu lakiranja. Tehnološki otpadne vode recikliraju preko prelivnih jama, pri čemu se izdvaja manja količina mulja. Mulj se taloži u manju vodonepropusnu jamu.

Nosilac projekta je dužan da sklopi Ugovor sa ovlašćenom institucijom, za zbrinjavanje mulja.

Kišnica sa krova prihvaćae sa olučnim vertikalama. Kišne vode odvođe se slivnicima na površinu oko objekta.

U toku funkcionisanja sa stanovišta buke nema novih, većih uticaja na životnu sredinu.

Navedene mašine i alati, odnosno uređaji isunjavaju uslove u pogledu zvučne snage propisane Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini („Sl. list Crne Gore“, br. 28/11, 1/14).

Iz opisa djelatnosti koja se obavlja na predmetnom lokalitetu može se zaključiti da neće doći do povećanog nivoa buke koja nastaje usled funkcionisanja projekta..

Buka na granicama predmetne lokacije ne smije prelaziti propisane granične vrijednosti nivoa buke u zoni sa kojom se graniči (Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke (Sl. list Crne Gore, br. 60/11).

Uticaji vibracija nijesu prisutni.

Uticaji toplote, jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja nijesu prisutni.

Sav komunalni otpad će se odlagati u kontejnere i redovo odvoziti od strane preduzeća nadležnog za te poslove D.O.O. „KOMUNALNO LIM“ BIJELO POLJE, sa kojim će investitor sklopiti Ugovor o pružanju usluga, pri čemu će se voditi evidencija o količinama otpada koje zbrinjava D.O.O. „KOMUNALNOLIM“ BIJELO POLJE.

Ambalažni otpad će se selektivno odvajati po vrstama:

- ✓ papirna i kartonska ambalaža, kataloški broj 15 01 01,
- ✓ plastična ambalaža, kataloški broj 15 01 02,

- ✓ drvena ambalaža, kataloški broj 15 01 03,
- ✓ metalna ambalaža, kataloški broj 15 01 04,
- ✓ kompozitna ambalaža, kataloški broj 15 01 05,
- ✓ miješana ambalaža, kataloški broj 15 01 06,
- ✓ staklena ambalaža, kataloški broj 15 01 07,
- ✓ tekstilna ambalaža, kataloški broj 15 01 09,
- ✓ apsorbenti, filtarski materijali, tkanine i sredstva za brisanje i upijanje i zaštitna odjeća koji nisu zagađeni opasnim materijama, kataloški broj 15 02 03

i predavati društvima za otkup sekundarnih sirovina.

Ambalažni otpad, će se sakupljati, odlagati na određeno mjesto u objektu i sukcesivno odvoziti u centre za otkup sekundarnog otpada, u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom („Sl.list Crne Gore“, br. 34/24).

U predmetnom auto servisu stvaraju se sledeće vrste otpada:

- 11 01 05*kisjelina za čišćenje,
- 11 01 07*baza za čišćenje,
- 11 01 11*tečnost za ispiranje na bazi vode koja sadrži opasne supstance,
- 11 01 13*otpad od odmašćivanja koji sadrži opasne supstance,
- 15 01 10*ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama
- 15 02 02*apsorbenti, materijali za filtere (uključujući filtere za ulje koji nijesu drugačije specificirani), krpe za brisanje, zaštitna odjeća, koji su kontaminirani opasnim supstancama
- 19 08 13*mulj koji sadrži opasne supstance iz ostalih tretmana otpadnih voda.

Obaveza je Nosioca projekta da sklopi ugovor za zbrinjavanje opasnog otpada sa ovlašćenom firmom.

Nosilac projekta po osnovu stavke 1. ovog poglavlja nema obavezu dostavljanja prikaza stanja životne sredine prije puštanja projekta u rad ili započinjanja aktivnosti na lokaciji na kojima se očekuje uticaj na životnu sredinu, iz razloga što ovaj projekat ne pripada složenim inženjerskim projektom, shodno Zakonu o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl.list RCG“ br. 75/18) i Uredbi o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu ("Sl. list RCG", br. 20/07, "Sl. list CG", br. 47/13 i 53/14).

Mjerenja kvaliteta vazduhu obaviti u skladu sa Uredbom o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list CG“, br. 25/12) i Pravilnikom o načinu i postupku mjerenja emisija iz stacionarnih izvora („Sl. list CG“ br. 39/13).

Na osnovu Zakona o upravljanju otpadom („Sl.list Crne Gore“, br. 34/24): Imalac otpada, trgovac i posrednik otpada dužan je da vodi evidenciju o količinama i vrsti otpada, u skladu sa katalogom otpada. Tokom funkcionisanja projekta potrebno je voditi evidenciju o upravljanju otpadom. Nosilac projekta je dužan da nakon sakupljanja i privremenog skladištenja otpada isti preda ovlašćenom sakupljaču, prerađivaču ili preduzeću koje je upisano u registar trgovaca sa fizičkim preuzimanjem otpada ili izvoz otpada u skladu sa zakonskom regulativom iz oblasti upravljanja otpadom.

Pri punoj jednovremenosti rada vršiti godišnje kontrolno mjerenje emisije zagađujućih materija. Sklopiti ugovor sa ovlašćenom organizacijom o mjerenju emisije. Koncentracije zagađujućih opasnih i štetnih materija ne smiju prelaziti propisane granične vrijednosti emisije..

Takođe, Nosilac projekta je dužan da vodi evidenciju o nastalim količinama otpada u skladu sa Pravilnikom o načinu vođenja evidencije otpada i sadržaju formulara o transportu otpada (Sl. list Crne Gore, 50/12 od 01.10.2012).

Program praćenja treba da ukaže i na eventualnu upotrebu hemikalija i opasnih materijala u radionici, kao i mjere zaštite i sigurnosne procedure za rukovanje ovim materijalima, što je opisano u elaboratu.

Sve rezultate mjerenja, odmah nakon dobijanja rezultata, redovno dostavljati Agenciji za zaštitu životne sredine Crne Gore i nadležnom organu jedinice lokalne samouprave, shodno članu 59 stav 2 Zakona o životnoj sredini („Sl.list CG, br. 52/16 i 73/19).

O svim rezultatima mjerenja obavezno obavještavati javnost na transparentan način.

Transparentnost će se obezbjediti tako što će se svi rezultati mjerenja, odmah nakon dobijanja rezultata, redovno dostavljati Agenciji za zaštitu životne sredine Crne Gore i nadležnom organu jedinice lokalne samouprave, shodno članu 59 stav 2 Zakona o životnoj sredini („Sl. list CG, br. 52/16 i 73/19). Takođe, svi podaci o stanju životne sredine moraju biti dostupni zainteresovanoj javnosti.

11.0. PODACI O MOGUĆIM TEŠKOĆAMA

Tokom izrade ELABORATA O PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA PROJEKAT „FUNKCIONISANJE AUTO SERVISA, NA DIJELU KATASTARSKE PARCELE BROJ 505 KO NEDAKUSI, U ZAHVATU PROSTORNO URBANISTIČKOG PLANA OPŠTINE BIJELO POLJE I IZMJENA I DOPUNA PUP-A“, NOSIOCA PROJEKTA „AUTO REFINISH“ D.O.O. BIJELO POLJE i siguran rad. U izradi urbanističke i tehničke dokumentacije kao i ovog elaborata primjenjeni su svi relevantni standardi, tehnički i drugi propisi, kao i uslovi za njenu lokaciju i izgradnju od strane javnih komunalnih i drugih organizacija.

12.0 REZULTATI SPROVEDENIH POSTUPAKA UTICAJA PLANIRANOG PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU

Analizirajući moguće štetne uticaje predmetnog projekta na životnu sredinu, mogu se prepoznati određene mjere i postupci kojima će se obezbjediti potrebni ekološki uslovi, koji omogućavaju da se uticaj predmetnog projekta svede u granice prihvatljivosti. Ako se karakteristike prirodne sredine i postojeće stanje životne sredine počnu razmatrati istovremeno sa tehničko-tehnološkim karakteristikama planiranih aktivnosti, a to je ovde slučaj, preventivnim mjerama zaštite može se postići da se degradacija životne sredine smanji i spriječi mogući štetni uticaji na životnu sredinu.

Imajući u vidu aktivnosti koje se odvijaju u toku funkcionisanja auto servisa, potrebno je preduzimati mjere za slučaj udesa.

Mjere zaštite iz domenu rizika po zdravlje i život neposrednih učesnika u radnom procesu

Funkcionisanje projekta podrazumijeva rizike po zdravlje i rizike po bezbjednost za izvršioca koji rukuju alatima, izvorima struje ili su izloženi nepovoljnim prostornim uslovima kod izvođenja radova. Da bi se ovi rizici umanjili neophodno je poštovanje niz procedura u domenu organizacije izvođenja radova, što se postiže izradom kompletne planske dokumentacije za izvođenje radova.

.

Mjere za slučaj da dođe do požara

1. Nosilac projekta je dužan da vatrogasnu opremu održava u ispravnom stanju i da zaposlene upozna sa njihovim korišćenjem.

2. U slučaju akcidentnih situacija obaveza je Nosioca projekta da izvrši sanaciju i remedijaciju terena i dovede ga u prvobitno stanje.

Požar kao elementarna pojava dešava se slučajno, praktično može da nastane u bilo kojem dijelu predmetnog objekta, a njegove razmjere, trajanje i posljedice ne mogu se unaprijed definisati i predvidjeti. Kao primarnu preventivnu mjeru neophodno je primijeniti racionalna projektantska rješenja, koja obezbjeđuju veći stepen sigurnosti ljudi i materijalnih dobara. Osnovni koncept svakog projektanta sadrži stav, da je u toku požara iz objekta najbitnije izvršiti blagovremenu i sigurnu evakuaciju ugroženih osoba, a sam objekat tretirati u drugom planu, imajući u vidu da se on može obnoviti.

Sa stanovišta zaštite od požara, u razmatranje se prije svega uzimaju sljedeće činjenice:

- sprječavanje nastanka požara – primjenom „aktivnih“ ili „primarnih“ mjera,
- gašenje požara u ranoj-početnoj fazi,
- predvidjeti bezbjednu evakuaciju ugroženih osoba i vrijedne opreme,
- gašenje i lokalizacija požara i
- očuvanje integriteta i stabilnosti objekta.

Imajući ovo u vidu, u poglavlju 8.0. izdvojene su mjere zaštite koje su predviđene tehničkom dokumentacijom, kao i mjere zaštite koje je neophodno dodatno sprovesti u cilju smanjenja mogućeg negativnog uticaja usled funkcionisanja predmetnog auto servisa.

13.0. DODATNE INFORMACIJE

Nije bilo potrebe za dodatnim informacijama i karakteristikama projekta za određivanje obima i sadržaja Elaborata, pošto je Elaborat obuhvatio sve segmente predviđene Pravilnikom o bližoj sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG” br. 19/19).

14.0. IZVORI PODATAKA

1. Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl.list RCG“ br. 75/18);
2. Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“ br. 52/16 i 73/19);
3. Zakon o zaštiti vazduha („Sl. list Crne Gore“, br 25/10, 43/15);
4. Zakon o vodama (“Sl. list RCG”, br. 27/07, i „Službeni list CG” br. 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 02/17, 80/17 i 84/18);
5. Zakon o upravljanju otpadom (“Sl. list CG”, br. 034/24);
6. Zakon o zaštiti prirode („Sl. list Crne Gore,“ br. 54/16 i 18/19);
7. Zakon o prevozu opasnih materija („Sl. list Crne Gore“, br. 33/14,13/18) ;
8. Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list CG", br. 064/17, 044/18, 063/18, 011/19, 082/20, 086/22, 004/23).
9. Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima ("Sl. List R. Crne Gore", br. 33/2012);
10. Zakon o zaštiti buke u životnoj sredini („Sl. list CG”, br. 28/11., 01/14. i 2/18);
11. Zakon o komunalnim djelatnostima („Sl. list RCG“, br. 55/16, 74/16) ;
12. Zakon o zaštiti i zdravlju na radu ("Sl. list CG", br. 034/14 1044/18);
13. Zakon o zaštiti od negativnih uticaja klimatskih promjena („Sl. list Crne Gore", 073/19);
14. Pravilnik o klasifikaciji otpada i katalogu otpada " (Sl. list CG, br. 59/2013 i 83/2016);
15. Pravilnik o metodama izračunavanja i mjerenja nivoa buke u životnoj sredini („Sl. list CG” br. 27/14.);
16. Pravilnik o načinu izrade i sadržini tehničke dokumentacije za građenje objekata ("Službeni CG", br. 044/18 od 06.07.2018, 043/19 od 31.07.2019);
17. Pravilnik o bližem sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata („Sl.list CG „br. 19/19) ;
18. Pravilnik o kvalitetu i sanitarno tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl.list CG“ br.56/19) ;
19. Pravilnik o načinu i postupku mjerenja emisija iz stacionarnih izvora („Sl. list CG” br. 39/13) ;

20. Uredba o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda („Sl.list Crne Gore“, br. 02/07) ;
21. Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha („Sl. list CG“, br. 25/12).
22. Uredba o supstancama koje oštećuju ozonski omotač i alternativnim supstancama ("Sl. list Cme Gore", br. 079/21;
23. Uredba o načinu i uslovima skladištenja otpada („Sl. list RCG“, br. 33/13 i 65/15);
24. Informacije o stanju životne sredine (Agencija za zaštitu prirode i životne sredine Crne Gore, 2022).
25. Odluku o utvrđivanju akustičnih zona na teritoriji opštine Bijelo Polje
26. Seizmička rejonizacija Crne Gore (V.Radulović, B.Glavatović, M.Arsovski i V.Mihailov, 1982)
27. Fondovski materijal Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore
28. Fondovski materijal Eko-centra d.o.o. Nikšić
29. Odluka o donošenju prostornog plana posebne namjene „Bjelasica i Komovi“
30. Nacionalni park Biogradska Gora Plan upravljanja 2016 – 2020. godine
31. Strateški plan razvoja Opštine Bijelo Polje 2017 – 2021.godine
32. Generalni urbanistički plan Bijelo Polje, izmjene i dopune
34. Lokalni plan zaštite životne sredine Bijelog Polja, 2020-2024
35. Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu za projekat „FARBANJE (KOMOROM) VOZILA I POPRAVKE LIMARIJE LOCIRAN NA KATASTARSKOJ PARCELI BR. 140 U K.O. NEDAKUSE, BIJELO POLJE (Biotechnical Center, jun 2022.)
36. Internet: www.googleart
37. <http://www.panacomp.net/nacionalni-park-biogradska-gora-bjelasica/>

**PRILOG ELABORATA
O PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU ZA PROJEKAT
„FUNKCIONISANJE AUTO SERVISA, NA DIJELU KATASTARSKE PARCELE
BROJ 505 KO NEDAKUSI, U ZAHVATU PROSTORNO URBANISTIČKOG PLANA
OPŠTINE BIJELO POLJE I IZMJENA I DOPUNA PUP-A“, NOSIOCA PROJEKTA
„AUTO REFINISH“D.O.O. BIJELO POLJE**

CRNA GORA
OPŠTINA BIJELO POLJE
- Sekretarijat za ruralni i
održivi razvoj

Adresa: Ul. Nedeljka Merdovića bb,
84000 Bijelo Polje
Telefon: +382(0)50/484-805
www.bijelopolje.co.me

Up.br. 09/4-322/24-49/61
Bijelo Polje, 25.04.2024.god.

Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj Opštine Bijelo Polje rješavajući po zahtjevu „Auto Refinish“ DOO, Nedakusi bb, Bijelo Polje, za odlučivanje o potrebi izrade elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za projekat funkcionisanja auto servisa, na osnovu čl.13 stav 7 Odluke o organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine Bijelo Polje („Službeni list CG - opštinski propisi“, br. 16/19), člana 24 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list Crne Gore“, br. 75/18) i čl.18 i 46 ZUP-a („Sl.list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17),
d o n o s i

RJEŠENJE

- 1. UTVRĐUJE SE** da je za projekat funkcionisanja auto servisa, na dijelu katastarske parcele br. 505 KO Nedakusi, u zahvatu Prostorno urbanističkog plana Opštine Bijelo Polje i Izmjena i dopuna PUP-a, potrebna izrada elaborata procjene uticaja na životnu sredinu.
- 2. Nalaže se** odgovornom licu u preduzeću „Auto Refinish“ DOO iz Bijelog Polja, da preko ovlaštenog pravnog lica ili preduzetnika, shodno čl.19. Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list Crne Gore“, br. 75/18), **izradi Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu.**

Obrazloženje

Nosilac projekta, „Auto Refinish“ DOO, Nedakusi bb, Bijelo Polje, obratio se pisanim zahtjevom za odlučivanje o potrebi izrade elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za projekat funkcionisanja auto servisa, na dijelu katastarske parcele br. 505 KO Nedakusi, u zahvatu Prostorno urbanističkog plana Opštine Bijelo Polje i Izmjena i dopuna PUP-a, Opština Bijelo Polje.

Uz zahtjev za odlučivanje priložena je i dokumentacija propisana Pravilnikom o bližem sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata („Sl.list CG“, br.19/19).

Uvidom u spisak projekata Uredbe o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu („Sl.list RCG“, br.20/07, „Sl.list CG“, br.47/13,53/14,37/18), utvrđeno je da se namjena planiranog objekta nalazi u Listi II, tačka 13. (m) pomenute Uredbe, za koji se postupak procjene sprovodi po odluci nadležnog organa.

Razmatranjem predmetnog zahtjeva nosioca projekta i podataka o predmetnoj lokaciji, karakteristikama i mogućim uticajima navedenog projekta na životnu sredinu, Sekretarijat za

ruralni i održivi razvoj utvrdio je potrebu izrade elaborata procjene uticaja na životnu sredinu.

Izradom elaborata obezbijediće se neophodni podaci, predvidjeti negativni uticaji objekta na životnu sredinu, utvrditi odgovarajuće mjere zaštite životne sredine i definisati program praćenja uticaja na životnu sredinu u toku izgradnje i funkcionisanja objekta kao i u slučaju havarije.

Nosilac projekta, može, shodno odredbama člana 15 ovog Zakona, podnijeti Sekretarijatu za ruralni i održivi razvoj zahtjev za određivanje obima i sadržaja Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu.

Shodno odredbama člana 17 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu, nosilac projekta, je dužan, podnijeti Sekretarijatu za ruralni i održivi razvoj zahtjev za davanje saglasnosti na Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu u roku od dvije godine od dana prijema Rješenja o izradi elaborata procjene uticaja.

Imajući u vidu prethodno navedeno, odnosno činjenicu da je odlučeno o potrebi procjene uticaja, to je nosiocu projekta, utvrđena obaveza izrade elaborata procjene uticaja kao što je odlučeno u tački 2 ovog rješenja.

Na osnovu gore navedenog riješeno je kao u dispozitivu rješenja.

PRAVNA POUKA: Protiv odluke iz ovog rješenja može se izjaviti žalba Glavnom administratoru Opštine Bijelo Polje, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Žalba se predaje preko ovog Sekretarijata, taksirana sa 3,00 € opštinske administrativne takse.

Dostavljeno:

- Nosiocu projekta
- ekološkoj inspekciji
- Oktobarske revolucije 130, Podgorica
- a/a

Ovlašćeno službeno lice

Danijela Lazarević

Danijela Lazarević

VD SEKRETAR-a

Armin Sijarić

Armin Sijarić

